

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. Igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

igazgató-választmányának

1910. évi június hó 20-án (hétfőn) d. e. 10 órákor az egyesület székházának kis tanácstermében (IX., Köztelek-utca 8., I. em.) rendes ülésére.

(Tárgysorozatot lásd a „Köztelek” 45. számában.)

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának, úgyis mint a

„Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” végrehajtó-bizottságának

1910. június hó 20-án, hétfőn d. e. 11 órákor az egyesület székházának nagytermében (IX., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet) tartandó

III. rendes ülésére.

(Tárgysorozatot lásd a „Köztelek” 45. számában.)

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — A borértékesítés szervezése. — Az új parlament és a Balkán-szerződés. — Parlament programok és a közvélemény.)

Hetek óta mást sem hallunk és olvasunk, mint hogy rekordtermésünk lesz. A földművelésügyi miniszter kimutatása ugyancsak megerősítette azoknak táborát, akik már eddig is vérmes reményekkel voltak eltelve. A tőzsdén, ahol ma a bessz-párt kerekedett felül, igyekeztek is az árakat minél alacsonyabbra nyomni. Arról persze megfeledeznek, hogy addig, míg a cséplőgépből ki nem került a gabona, micsoda óriási csalódások is állhatnak elő! Azt sem

veszik számításba, hogy az utóbbi napok rendkívüli esőzései, az országszerte előfordult áradások mennyi sok reményt tettek tönkre. A legjobb búzatermő vidékeken fekszenek a gabonák. A rozsda terjed és szép, állandóan napos időre volna szükségünk, ami, sajnos, hiányzik. Tegnap, hogy a fővárosban hatalmas vihar vonult keresztül, egyszerre felszöktek az árak néhány perc alatt 15—20 fillérrel! Elég volt tehát néhány döngés, hogy a spekuláció felszöktesse az árakat, egyszerre azonban megszűnt a vihar, elült a szenvedély is s amily rohamosan történt az áremelkedés, oly hirtelen állott be az árcsökkenés. Mindennap újabb és újabb mozzanatok jegyezhetők fel, mely megerősít bennünket meggyőződésünkben, hogy legfőbb ideje volna már a börzei spekulációt megrendszabályozni s a szertelenségeknek gátat vetni. Nem minden elégtétel nélkül konstatáljuk, hogy nemcsak mi gazdák gondolkodunk így, hanem már a kereskedők egyes sajtóorgánumai is hangoztatják, hogy a tőzsdei spekuláció szorítja le a buza árát s a jelenlegi alacsony árak nincsenek indokolva sem „fényesnek” látszó természetben, sem a nemzetközi piaci árjegyzéseiben. Hátha még kiderül, mennyi papirosbuza lett eladva, amit nem tudunk majd fedezni rekordtermésünkkel! Vagy tán azért foly a játék, hogy minél alacsonyabban lehessen visszafedezni?

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter legelső feladatai egyikének a borértékesítés és kivált a borkivitel szervezését akarja megoldani. Ismerjük jól ezt a tengerikigyt már az előző kormányok idejéből. A filloxerapuztítás által okozott óriási károkat a magyar szőlősgazdák szívós kitartással, következetes munkával és nagy befektetések árán, a kormány hathatós támogatásával és célirányos vezetésével már teljesen helyreállították. Ha nem is több, de mindenesetre nagyobb termőképességű, szebb szőlőink vannak, mint voltak valaha bármikor. Ezzel szemben boraink értékesítése azonban rosszabb, mint bármikor azelőtt és ezt nemcsak a világkonjunktúra okozza, hanem főleg az, hogy a külföldön egykor híres-nevezetes boraink az

elkövetett visszaélések folytán jóformán teljesen elvesztették megbízhatóságukat és ezzel kelen-dőségüket, úgy hogy a vámkülföldön a magyar borról, mint tiszta hamisítványról van szó. Borainknak rossz hírnevét megszüntetni, régi fényét és kelendőségét helyreállítani és a vámkülföldön értékesítésüket biztosítani sok haszonnal és dícsőséggel járó feladata és kötelessége a kormánynak.

Az előző kormányok idejében már történtek kísérletek és kezdeményezések erre. Az 1904. évi beruházási törvény 2 millió koronát állapított meg a borértékesítés szövetkezeti szervezésére, Darányi miniszter egy központi borértékesítő szövetkezetet kívánt is létesíteni, sajnos ezek a kezdeményezések nem sikerültek. Szívesen fogadjuk tehát Serényi újabb akcióját a borértékesítés szervezésére.

A földművelésügyi miniszter, nagyon helyesen legelőször is a nehezebben értékesíthető hegyi boroknak a vámkülföldön való értékesítését óhajtja szervezni. Ebből a célból 4 millió koronával egy részvénytársaságot kíván létesíteni, amely az ország különböző vidékein 10 borközpontot szervezne, amelyek a termelők hegyi borait részben bizományi elárúsításra előlegek nyújtásával befogadnák, részben a termelőktől megvett hegyi borokat értékesítenék és amennyiben hely volna, kereskedőknek is lehetővé tennék a hegyi borok beraktározását. A borok állami közegek felügyelete és ellenőrzése mellett kezeltenének és egy, a külföldi országokban biztosítandó védjeggyel hozatnának forgalomba. A vállalat köteles volna a vámkülföldön a fontosabb fogyasztási piacokon borkóstolókat és elárúsító helyeket szervezni és köteles volna évenként egész 6 millió koronáig emelkedő értékű hegyi bort a vámkülföldön értékesíteni. Mindezen tevékenységeért a vállalat, mely szoros és állandó kormányfelügyelet alatt működne, jelentékenyebb összegű állami segítségben részesülne.

Csak helyeselnünk lehet, hogy a miniszter erélyesen kezébe vette a kérdés megoldását és a legnehezebb részénél fogta meg; mert tényleg a legnagyobb baj, hogy a nehezebb és értéke-

Az összes aratási és cséplési szükségleteinket

legmegbízhatóbban és legelőnyösebben a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

szerezhetjük be!!

Most megjelent „Aratási és Cséplési Anyagok” árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Mai számunk 40 oldal

sebb hegyi borok eladatlanul hevernek a pincékben és nemcsak a hegybortermelőknek okoznak kárt, hanem a többi bor értékesítését is nehezítik és azoknak árát lenyomják. A segítségek tehát itt legelsőbbben és leghatásosabban nyilatkozni, de ha a hegyi borok értékesítése megoldatott, a második lépésnek kell lennie, hogy a síkvidéki borok értékesítése hasonló módon szerveztessék, hogy ezek termelői se legyenek kitéve annak, hogy csak egy közepes termés esetén is a kényszerű eladások folytán értékén alul legyenek kénytelenek bortermésüket elvesztegetni. Az a szándék pedig, hogy a hegyi borok vámkülföldön való értékesítése érdekében történik a kezdeményezés, már eleve kizárja, hogy ezzel a síkvidéki bortermelők érdekei háttérbe szoríttassanak. A részvénytársasági formát a kérdés megoldására alkalmasabbnak tartjuk a szövetkezést, mert amannak mozgékonyasága korlátozottabb és inkább csak szűkebb keretekben alkalmas az ügy elősegítésére. Azt gondoljuk azonban, hogy a tervbe vett 4 millió korona a kérdés megoldására nem elegendő. Ez egyébként oly részlet, amely a kérdés megoldását el nem odázhatja.

Egész-, fél- és negyedhivatalosok versengő örömmel kürtölik világgá, hogy a magyar és osztrák kormányok kiküldötteinek „sikerült” a mostani bécsi vámkonferenciákon teljes meg egyezésre jutniok a szerb és montenegrói szerződés feltételei, valamint az Argentínával tervbe vett legtöbb kedvezményes szerződés tárgyában. Hogy a kormánykiküldöttek között mihamar és könnyűszerrel meglesz ez a harmónia, abban — így hiszünk — senki egy percig sem kételkedett. Más kérdés, de sokkal fontosabb kérdés is, hogy a bécsi vámtanácskozások eredménye miként biztosítja a harmóniát a magyar és osztrák gazdasági érdekek között, vagyis más szóval, hogyan védik meg az állítólóg már készen fekvő szerződés-tervezetek a mi mezőgazdaságunk és az osztrák ipari kivitel érdekeinek egyensúlyát. Mert a magyar parlamentnek nem lehet más feladata, mint hogy ezt a kizárólagosan gazdasági kérdést a magyar közigazdaság érdekei szempontjából bírálja el.

A kormány ugyan nem nyilatkozott még hivatalosan, de úgy hirdik, hogy a képviselőház megalakulása után nyomban benyújtja a román kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot, amelynek elintézését a felirati és indemnitási vita befejeztével reméli. A szerb és argentinai szerződésekkel pedig majd csak ősszel áll elő. Hát bocsnatot kérünk, itt egy kis hiba lesz a kréta körül. A román szerződéssel szemben elfoglalt álláspontunkat felesleges volna bővebben fejtegetnünk, mert hiszen köztudomású tény, hogy gazdasádsadalmunk illetékes szószólói azt — a többi termelési ágak iránt való méltányosság végső határáig elmenve — magukévá tették. De ennek a valóban gavalléros áldozatkészségnek volt egy fontos feltétele, t. i. az, hogy bármelyik Balkán-szerződés becikkelyezését megelőzőleg ismerni akarjuk az e szerződések egész komplexusából mezőgazdaságunkra váró terhek összességét, amely nem haladhatja meg a Darányi Ignác által nagy küzdelmek után az osztrák kormányval egyezményileg biztosított maximumot. Ismétljük: a román szerződés becikkelyezése elé nem gördítünk akadályt, ha a kormány tiszta képet tár elénk egyrészt a többi szerződésekről, másrészt a hazai állattenyésztés és állatértékesítés fejlesztése érdekében tervbe vett intézkedéseiről. Mig azonban a megállapított huszbehozatali összkontingens szigorú betartására biztosítékunk nincs,

addig határtalan könnyelműség volna a román szerződés megszavazásával minden ellenérték nélkül lerakni azt az egyetlen fegyvert, amellyel a magyar állattenyésztés érdekeit megvédelmezhettük.

Érdekes ellentétet mutat a politikai programmok terén nálunk uralkodó bizonytalansággal szemben az a statisztika, amelyet a francia kormány a most megválasztott kamara tagjainak programmbeszédeiből állított össze. Franciaországban ugyanis minden jelölt kinyomatja programját és a megválasztott képviselőknek valamennyi kerületből összegyűjtött programnyilatkozata szolgált a statisztikai kimutatás alapjául, mely az egyes jelöltek állásfoglalását két aktuális főkérdés körül csoportosítja. Az eszmét jónak tartjuk, mert a programmbeszédek tudvalegőleg mindig legjobban igyekeznek a közhangulatot eltalálni, a választók szívéhez férközni s így a választásokon többséget nyert jelöltek programja minden valószínűség szerint aránylag leghívebben tükrözteti vissza a közhangulatot. Persze a program csak szép szó, ha betartják, ugy jó. De hát e tekintetben sem nálunk, sem Franciaországban nem nagyon skrupulózusak a képviselő urak s így bizony valószínű, hogy a francia kamara sem fog minden kérdésben a közvélemény statisztikailag kimutatott többsége mellé állani. Ámde azért nagyjából mégis csak tanulságos az efféle összeállítás, feltéve, hogy lelkiismeretesen készül és szinte sajnáljuk, hogy nekünk nem áll hasonló statisztika rendelkezésünkre. Pedig felette érdekes volna tudni, hogy egyes aktuális kérdésekre vonatkozólag mit hirdettek idehaza a nép választottai, mielőtt kerületük bizalma mandátum alakjában feléjük fordult s hogy a tárgyalások meggyőzés minő fegyverei bizonyultak alkalmasoknak a győzelemre. Sajnálatos, de tagadhatatlan igazság, hogy ebben a magyar statisztikában nagyon jellegzetes különrovatokat töltöttek be a következő „legnépszerűbb” programpontok: fuvardíj, napidíj, bor, pálinka és — mint minden argumentumok leghatalmasabbja, ha nem is legnépszerűbbje — az inkább többé, mint kevésbé nyomtatékosan alkalmazott hivatalos nyomás egyfelől, a demagógia féktelen terrorja másfelől, amelyek között a mérsékelt irányzatok sorsa csak a hinárbaszorulás lehetett.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Szaktmánymunkák a magyaróvári főhercegi uradalomban.

Hogy a kézimunkaerő helyes alkalmazása és kihasználása a gazdaságok jövedelmezőségére a lehető legnagyobb fontossággal bír, az minden magyar gazda előtt ismeretes, mert hiszen tudjuk, hogy a kézimunkaerő-használata a termelési költségnek 30—40, sőt 50%-át is kiteszi.

Ezért a kézimunkaköltség leszállítását, illetőleg a kézimunkaerőköltségnek a termelési költségére vonatkozó maximális határát mindig megfelelőleg mérlegelnünk kell, hogy megfelelő jövedelmi eredmények legyenek ezáltal elérhetőek, sőt amelyen túlmennünk egyáltalában nem szabad.

Az adott helyi viszonyok és körülmények ismerete alapján tudnunk kell, hogy mi befolyásolja a napszám-, szakmány- és eselédberek nagyságát?

Tudnunk kell ezzel kapcsolatosan azt is, hogy a napszám-, szakmány- és eselédberek vidékek szerint, az évszakok behatása, a kínálat és kereslet aránya, a közelebbi vidék ipar- és gyártele-

peinek munkaerővonó hatása, a vidékbeli munkások vándorlása, a környékbeli gazdaságoknál folytatott gazdálkodások változatosasága stb. folytán sokszor nagy ingadozásoknak vannak alávetve.

Ha valamely vidéken tartósan emelkednek a napszámok, akkor a szakmánymunkák költségei, sőt ezzel kapcsolatosan a eselédberek is emelkedni szoktak.

Ha sűrű a népesség, kedvezőtlenek a termékek, nagy a kínálat és kicsi a munkások iránti kereslet, akkor a napszám- és szakmányberek is alacsonyabbak, ellenkező esetben magasabbak szoktak lenni. Ha tartósan drágul az élelem és ruházat, akkor ezzel kapcsolatosan a munkabérek is emelkedő irányt követnek.

Mig a napszámok legtöbbször csak azon lesz, hogy az időt kihuzza, addig a szakmányos általában 25—30%-al több munkát fog naponta végezni, mert tudja, hogy idejének jobb kihasználása egyúttal keresetének emelkedésével fog arányban állani, mivel ha jobban igyekszik, jobban is fog keresni.

Mig a napszámok szemében a bér alaptétele az idő, tekintet nélkül a munkavégzésre, addig a szakmányosnál a végzett munka, tekintet nélkül az időre.

Mivel a mai nehezebb munkáviszonyok között minden gazdának a munka olcsóbbítására kell törekednie, továbbá arra, hogy a munkaerő minél jobban kihasználható, a kérdéses gazdasági kézimunka minél hamarabb elvégezhető és a munkások felügyeletéből származó költség csökkenthető legyen, amellyel észrevehetőleg a termelési költségeket is csökkenthetjük.

Hazánkban a szakmánymunkák okszerű kihasználásával még korántsem értük el minden téren azon fokot, amelyet kiterjedtebb alkalmazásuk mellett már rég elérhettünk volna, mert az egyes uradalmak nem igen neveltek maguknak alkalmas, megbízható és jó szakmányosokat. Igaz, hogy az aratás, cséplés, szénakaszálás és másnemű munkákra már sok helyen alkalmaznak szakmányosokat, de az ország sok helyén egyes munkákat még talán így sohasem adtak ki.

Pedig hosszabb ideig tartó mezői munkálatokat nemcsak indokolt, de egyenesen a legokosabb szakmányba kiadni.

Hiszen nem azt akarom cikkemmel elérni, hogy napszámokat ne alkalmazunk, mert ezekre egyes könnyesebb munkáknál, az adott helyi viszonyok szerint továbbra is éppen olyan szükségünk lehet, mint a szakmányosokra; sőt esetleg a helyi viszonyok szerint talán olcsóbban juthatunk napszámokhoz, hanem azt, hogy az ország nagyrészen számos olyan gazdaság lehet, amely különböző gazdasági munkákat soha szakmányba ki nem adott és talán szakmányosok alkalmazása mellett és a fennforgó viszonyok között a termelési költség csökkentéséhez lényegesen hozzá tudnának járulni.

Hazánk intelligens gazdaközönsége legalább hírből ismeri a magyaróvári főhercegi uradalmat, amely jövedelmezőség tekintetében ugyszólván páratlanul áll, mert a birtokba fektetett tőke tízéves átlagban 10% tiszta jövedelmet kamatoz.

Igaz, hogy ezen magas jövedelmezőségre Bécs közelsége folytán előálló igen kedvező értékesítési viszonyok a gazdaság üzemének sokoldalúsága a legkedvezőbb hatással vannak, de ehhez lényegesen hozzájárulnak a gazdaságban divó és a szakmánymunkáknak legokosabb kihasználását célzó azon üdvös intézkedések, amelyek a kézimunkák maximális határának megszállásánál figyelembe vehető, illetőleg a gyakorlatban tényleg alkalmazásba is vétettek.

Magyaróváron és vidéken, a bérék, drága a napszám, kevés mert sok a gyár, tehát a főhercegi ragaszkodhatott a bizonytalan ható napszámokhoz, hanem gazdasági munkát szakmányos azért, hogy egyrészt az egyes munkák elkészülhessenek, kevesebb legyen a költség; másrészt kevesebb kézimunkákat és ezzel kapcsolatosan a termelési költség.

Hogy ezen fontos dolgokkal segítségünk némi szolgálatot szükségesnek tartottam az erről a főhercegi uradalom közöltől, Nyessy Józseftől a közölni:

1. *Tengeri*: első kapálás és danként 8 K., második kapálás és fogatos erővel történik, fenn mintegy 1 K. Törés kosaraként (körülbelül 35 K. 1909. évben napszámban 1 K. körülbelül 80 fillérbe került. Törés és kivebe kötése 6 K.

2. *Takarmányrépa*: sarabolás 4 K., második kapálás és harmadik kapálás és gyomlálás 18—20 K., szántóföldön beosztáson fuvaronként 12 fillér.

A *prizma beföldelése* 60—70 fillérenként 24—30 fillér. védőárak kiemelése folyólenk.

3. *Mesterséges takarmány* holdanként 2:40—3 K., gyűjtés holdanként 2:40—3 K.

4. *Réli széna lekasználása* 2:40—3 K., gyűjtés és összekapcsolás 2:40—3 K.

5. *Kézi aratás* holdanként aratás holdanként 8 K.)*

6. *Szemegabona szákolása* vagy *Trágyateregetés* kupaczon hold 2 K.).

7. *Zöldtakarmánykaszálás* és páronként.

Helyes üzleti elvek és kalkulasával, a munkások szakmányoskutatásával és nevelésével a költségek csökkentéséhez és ezzel a jövedelhez lényegesen hozzájárulhat (Magyaróvár.) Berger

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS

Rovatvezető: Kerpely

Czukorrépatermesztés az 1909. évben

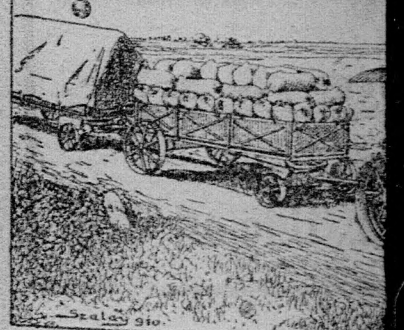
*) A m. kir. földművelésügyi minisztérium most jelent meg a gazdasági akadémiái tanár által szorgalmazott Czukorrépa-termesztésről.

*) Aratás idején a munkások a földet kapják, 2/3 hold földet és 1/3 nálatra.

ELSŐ MAGYAR

ajánlja speciálitását: mindennemű gőzcsepplőket

MINT FUVARÓZÓ ESZKÖZ

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

Magyaróvár, 1910.

WETZIG A.
malomépítész, gépgyár és vasöntőde
WITTENBERG.

Gyártja a legújabb rendszerű malomaspiratorokat, hámozógépeket, szétcszedhető surlókőpennyel, különféle hengerekkel és porcellánhengerekkel, síkszítákat, „Progress” daratisztító-gépeket, központi szellőztető berendezéseket. Elvállal teljes buza- és rozsmalomberendezéseket és átalakításokat, silo-berendezéseket, valamint vízerő és erőátviteli telepeket.

Tervekkel és költségvetésekkel díjtalanul szolgál.

Vezérképviselőt Osztrák-Magyar Monarchia részére

KENDOFF ANTAL

malomépítő mérnök

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 44.

Magyaróváron és vidékén magasak a munkabérek, drága a napszám, kevés a mező munkás, mert sok a gyár, tehát a főhercegi uradalom nem ragaszkodhatott a bizonytalan módon megszerzhető napszámokhoz, hanem lehetőleg minden gazdasági munkát szakmájosokkal végeztet el azért, hogy egyrészt az egyes munkákkal hamarabb elkészülhessenek, kevesebb legyen a felügyeleti költség; másrészt kevesebb kiadás terhelje a kézmunkákat és ezzel kapcsolatosan kisebb legyen a termelési költség.

Hogy ezen fontos dolgokkal hazai gazdaközönségünknek némi szolgálatot tehessek, tehát szükségesnek tartottam az erre vonatkozó adatokat a főhercegi uradalom egyik kiváló intézőjétől, Nyessy Józseftől a következőkben megszerezni:

1. *Tengeri*: első kapálás és egyezés kat. holdanként 8 K., második kapálás 6 K., töltögetés fogatos erővel történik, fattyazás napszámában mintegy 1 K. Törés és fosztvaszedés kosaranként (körülbelül 35 kg.) 4 fillérjével. 1909. évben napszámában 1 q letörése fosztva körülbelül 80 fillérbe került. Tengeriszár vágása és kivevése költsége 6 K.

2. *Takarmányrépa*: sarabolása kat. holdanként 4 K., második kapálás és egyezés 14 K., harmadik kapálás és gyomlálás 10 K., kiszedés 18—20 K., szántóföldöni betakarás 15 cm. vastagon fuvaronként 12 fillér.

A *prizma beföldelése* 60—65 cm. vastagon folyólenként 24—30 fillér. Répabogár elleni védőárok kiemelése folyólenként 4 fillér.

3. *Mesterséges takarmány lekasálása* kat. holdanként 2'40—3 K., gyűjtés és összerakás holdanként 2'40—3 K.

4. *Réti széna lekasálása* kat. holdanként 2'40—3 K., gyűjtés és összerakás holdanként 2'40—3 K.

5. *Kézi aratás* holdanként 12 K.* *Gép utáni aratás* holdanként 8 K.*

Szemesgabona szákolása vagononként 3 K. 6. *Trágyatergetés* kupaczonként 2 fillér. (Egy hold 2 K.)

7. *Zöldtakarmánykasálás* 24 K. hetenként és páronként.

Helyes üzleti elvek és kalkulációk betartásával, a munkások szakmáymunkákra való szoktatásával és nevelésével a termelési költségek csökkentéséhez és ezzel a jövedelmek emeléséhez lényegesen hozzájárulhatunk.

(Magyaróvár.) Berger Károly Lajos.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Czukorrépatermesztési kísérletek az 1909. évben.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium kiadványában most jelent meg a Károly Rezső dr. gazd. akadémiai tanár által szerkesztett „Kisér-

*) Aratás idején a munkások a lisztet, sört olesóiban kapják, 1/4 hold földet és tüzfut ingyenhasználatra.

letügyi Közlemények" XIII. kötetének 1910. évi 2-ik füzeté, mely többek között beszámol a Győrűs József vezetésében álló „orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás" által teljesített 1909. évi cukorrépatermesztési kísérletek eredményeiről, amelynek írója Janesó Béla.

Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás 1903-ban kezdte meg különféle cukorrépaajtakkal a rendszeres és nagyarányú kísérletezést. A lefolyt 7 év alatt már több fajtanak termesztési és haszonvételi értékét megállapította az állomás és most csak az újabb fajtákkal kísérleteztek, amelyek terméseredménye az „A. G." jegyű Rabbethge és Giesecke ki-tűnő minőségű, de csak gyengén középestermő, nálunk azonban a legelterjedtebb fajta terméseredményeivel hasonlították össze. E kísérlet eredménye nagyon is érdekelheti a magyar gazdaközönséget és éppen ezért kivonatossan ismertetjük azokat a következőkben:

Az 1909. évben a következő 12 répafeleséggel kísérletezett az állomás: 1. Rabbethge és Giesecke A. G. normal. 2. Breustedt's Zuckerreichste. 3. Eggeling. 4. Wohanka E. R. 5. Jaensch Frühreife J. V. s. 6. Alderstedt A. G. 7. Gebrüder Dippe, Quedlinburg G. D. 8. Rabbethge és Giesecke E. R. 9. Schobert Ideal. 10. Hörning O. H. V. 11. Braune Biendorf C. B. 12. Mette. Ezek közül az A. G. jegyű Rabbethge és Giesecke ez-ideig minden évben fölvetették a kísérletbe, a Dippe- és Mette-féle répat több éven át kipróbálták, a Breustedt's-féle most vétették föl a kísérleti répák közé először, a többiekkel pedig 1908-ban kezdték meg a kísérletezést.

A répamagvakat az állomás a hatvani és az ácsi cukorgyáraktól szerezte be és nem közvetlenül a termeszőlőtől. E magvak csirázási képességét a magyaróvári m. kir. növényélet- és körtani állomás állapította meg, mely szerint a Rabbethge és Giesecke A. G. standard 100 magomolyából 5 nap alatt 79 gomoly 184 csirát hajtott, a 3., 4., 5., 6., 7. és 11. számokból 81—90 gomoly 187—222, a 8., 9., 10. és 12. számokból 71—77 gomoly 139—175, míg végül a 2. számú breustedtűből csak 56 gomoly csirázott 86 csirával. Nagyon jó csiraképességű mag tehát csak öt volt 200-on felüli csirával. A magvak egészségi állapotára nézve csak a Mette-féle répamagban talált az állomás 100 közül 4 súlyosan és 3 könnyen beteg gomolyt, öt fajta teljesen egészséges volt, míg a többiekben csak 1—1 súlyosan és 1—1 könnyen beteg gomoly találtatott.

Az 1909. év tavaszán 60 gazdaságban történt kísérletezés és pedig 24 gazdaságban mind a tizenkét fajttal, 18-ban az 1., 2., 3., 4., 5., 6. és 7. számú hét fajttal, 18 gazdaságban pedig az 1., 8., 9., 10., 11. és 12. számú hat fajttal. A kísérlet eredményéről 51 gazdaság számolt be és pedig 22 a tizenkét, 22 + 14 = 36 a hét és 22 + 15 = 37 a hat fajtas kísérletek alapján.

Az időjárás a cukorrépatermesztésre ország-szerte kedvező volt. A március—október havi tenyészidő alatti csapadék-mennyiség 194—625 mméter volt; 18 helyen meghaladta a 400 mm.-t és csak öt helyen maradt 300 mm.-en alul. A termés ennek folytán meghaladta a közepes átlagot és a beérés is egyenletesebb volt.

A répaajták értékelésénél figyelembe veendő tényezők:

1. *A kelés mikéntje*: ezt 46 gazdaságban figyelték meg és 1-es számmal jelezve a sűrű, 2-vel a közepes és 3-mal a gyenge kelést; e megfigyélések alapján az egyes répaajták a következő átlagszámokkal sorakoznak:

1. Braune Biendorf 1'62	7. Wohanka	1'72
2. Rabbethge & G.	8. Mette	1'75
A. G.	9. Breustedt	1'87
3. Jaensch Frühreife 1'69	10. Eggeling	1'87
4. Alderstedt 1'69	11. Rabbethge & G.	
5. Schobert Ideal 1'71	E. R.	1'90
6. Hörning 1'71	12. Dippe	1'93

Az 1. és 6. sz. magvak kelése a sorrend tekintetében a tavalyival azonos, míg a 2., 3. és 11. számok ideji és tavalyi kelése között fölötte nagy a különbség.

2. *A cukortartalom* a Krause-féle eljárással határozottat meg, mely az 1903 óta teljesített kísérletek szerint volt:

1903-ban	17'81%	1907-ben	19'65%
1904-ben	16'51%	1908-ban	20'08%
1905-ben	17'03%	1909-ben	17'90%
1906-ban	17'30%		

A répa cukortartalma az 1909. évben tehát meghaladta az előző hat év átlagát, de mögötte maradt az 1907. és 1908. évi cukortartalomnak. A 12 répaajta sorrendje az átlagos cukortartalmat illetően mind a tizenkét fajtra kiterjedő 22 kísérlet szerint a következő volt:

1. Rabbethge & G.	6. Breustedt	17'9%
A. G.	7. Wohanka	17'9%
2. Dippe	8. Schobert	17'8%
3. Alderstedt	9. Eggeling	17'8%
4. Jaensch	10. Hörning	17'7%
5. Rabbethge & G.	11. Mette	17'6%
E. R.	12. Br. Biendorf	16'6%

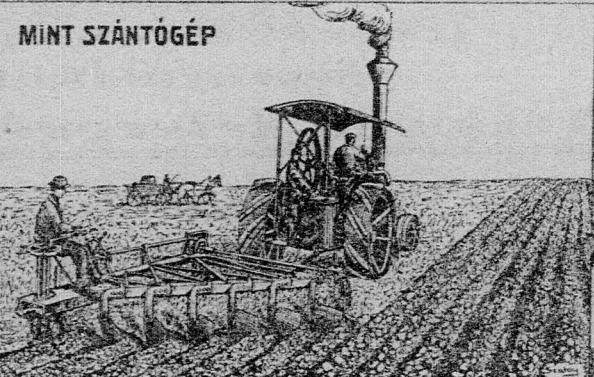
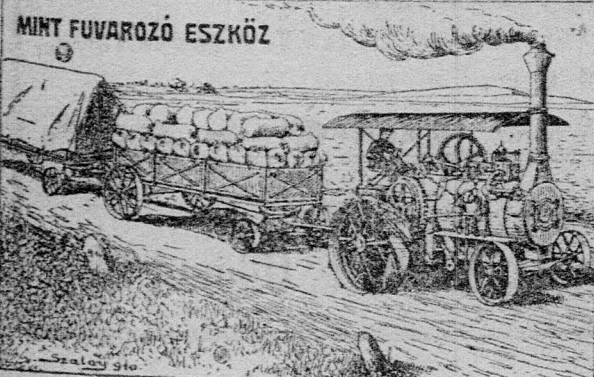
A 7. és 6. répaajtákkal végzett kísérletek ugyan némileg módosították az egyes répaajták átlagos cukorszázalékát, de a sorrend ugyanaz maradt, vagyis a mi standard Rabbethge & G. A. G. répánk bizonyult a legcukordusabbnak, míg a Braune Biendorf 16'6%-kal messze mögötte maradt a többi 17'6—18'4% között ingadozó fajtáknak. Ami pedig a különböző helyekről vett répaminták cukortartalma közötti ingadozást illeti, ez legesekélyebb (21'0—16'0 = 5%) volt ugyanezen a Rabbethge és Giesecke A. G. répánál, legnagyobb az alderstedti (21'3—14'8 = 6'5%) és a Schobert Ideal (21'1—14'6 = 6'5%) répánál, a breustedti, Hörning, Br. Biendorf és Mette répánál 5—5'8%, a többiek-nél pedig 6'1—6'4% volt a cukortartalom ingadozása. Az összes kísérletek átlagában tehát a nálunk általánosan termesztett Rabbethge és Giesecke A. G. répa nemcsak a legmagasabb cukortartalmúnak, de az ingadozások tekintetében is a legkiegyenlítettettségnek bizonyult.

3. *A tisztasági hányados* meghatározásának, néhai Cserhádi Sándor tüzetesen megokolt véleménye szerint, nem sok értelme van, mert a tömegmérésénél szokásos vizsgálati módszerek nem adnak biztos eredményt. Mindazonáltal az 1909. évi meghatározások adatai is elfogadhatók

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 19.

ajánlja speciálitá-sait: mindennemű **gőzcseplőkészleteket** polyva- és törekfujtatóval. (Szabadalom! **Welger-féle önműködően** szalmapréselevátorokat, utimozdonyokat. **Nagy munkásmegtakarítás!** **kötöző**)

UNIVERZÁLIS UTIMOZDONYUNK A GRÓF TISZA KALMÁN-FÉLE SZABADALMAZOTT TULHEVITŐVEL ELLÁTVA:

összehasonlító alapul, amelyek az alábbi kimutatók szerint a következők voltak:

	Tisztasági hányados százalékokban	Cukor-tartalom	Tisztasági hányados	Cukor-tartalom
Rabbethge & G. A. G.	91.27	18.7	1	1
Jaensch	91.24	18.2	2	3
Rabbethge & G. E. R.	90.88	18.1	3	5
Alderstedti	90.62	18.2	4	3
Hörning	90.57	17.7	5	10
Dippe	90.55	18.4	6	2
Wohanka	90.34	17.9	7	6
Breustedt	90.25	17.9	8	6
Schobert Ideal	90.19	17.8	9	8
Eggeling	89.86	17.8	10	8
Mette	89.74	17.6	11	11
Braune Biendorf	88.88	19.6	12	12

A Rabbethge & G. A. G. standard-répánk tehát a tisztasági hányados tekintetében is vezetett. Nagyobb eltérés a cukortartalom és a tisztasági hányados között a Hörning és a Dippe-féle répánál mutatkozott.

4. A termőképesség nálunk a legfontosabb fajtatulajdonság, mert itt a cukorrépat nem a cukortartalom, hanem a nyers súly szerint fizetik. A cukorrépatermesztési kísérletek megkezdése óta a kísérleti területeken elért termés-eredmények katasztrális holdanként:

1903-ban	181.09 q	1907-ben	164.80 q
1904-ben	156.45 q	1908-ban	170.36 q
1905-ben	160.80 q	1909-ben	179.46 q
1906-ban	181.55 q		

Az 1909. évi termés tehát egészben véve jó volt és ennek volt köszönhető, hogy a legtöbb kísérlet jól sikerült és megbízható adatokat szolgáltatott.

Az 1909. évben az egyes répfajták átlagos termése kat. holdanként a következő volt:

	q	q	
1. Mette	187.07	7. Breustedt	179.20
2. Eggeling	183.96	8. Wohanka	178.82
3. Br. Biendorf	182.80	9. Rabbethge A. G.	176.37
4. Rabbethge E. R.	182.76	10. Alderstedti	175.84
5. Hörning	180.85	11. Dippe	173.68
6. Jaensch Frühreife	179.58	12. Schobert Ideal	172.75

A legtöbbet és legkevesebbet termő répak között tehát a kat. holdankénti terméskülönbség 14.32 q volt.

A már egy vagy több éven keresztül kipróbált répak termőképessége a következő volt:

	1903.	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.
Rabbethge és Giesecke A. G.	184.51	152.89	160.12	175.33	166.75	166.08	176.37
Dippe	179.70	158.83	165.35	181.73	—	—	173.68
Alderstedti	191.10	166.92	168.45	182.26	—	—	175.84
Wohanka	—	163.43	137.31	—	—	177.91	178.72
Eggeling	—	169.79	171.41	—	—	174.98	183.96
Mette	—	—	—	196.76	177.69	—	187.07
Rabbethge és Giesecke E. R.	—	—	—	—	—	170.99	182.76
Braune Biendorf	—	—	—	—	—	170.49	182.80
Hörning	—	—	—	—	—	170.18	180.85
Jaensch Frühreife	—	—	—	—	—	169.55	179.58
Schobert Ideal	—	—	—	—	—	166.91	172.75

Ezen kimutatásból kitűnik, hogy az 1909. évi kísérlet répfajtái közül azon években, amelyekben kipróbáltatott, állandóan legnagyobb termést a Mette adta, továbbá hogy igen jó termőképességet tanúsított az Eggeling és az ideai kísérlet

kivételével az Alderstedti, míg a legkisebb terméseket a Schobert Ideal, a Dippe és a Rabbethge és Giesecke A. G. szolgáltatott. A kipróbálás különböző éveiben eltérő termést adtak az újabb tenyésztésű Rabbethge, amelyik 1908-ban a 7-ik, jelenleg pedig a 4-ik helyre került, a Braune Biendorf, amely a 8-ik helyről a 3-ik helyre jutott, a Hörning és a Jaensch Frühreife mindkét évben közepes termőképességűnek bizonyult.

5. Cukortermés a cukorrépfajták abszolút természetesi értékének kifejezője. Ez a holdankénti termés és cukortartalom egybevetéséből számítható ki, amely az 1909. évi kísérletek eredményei szerint a következő volt:

	Gyök- termés	Cukor- tartalom	Cukor- termés	Cukor- termés	Cukor- tartalom	Gyök- termés
	q	%	q	sorszáma		q
Rabbethge és Giesecke E. R.	182.76	18.1	32.90	I.	5	4
Mette	187.07	17.6	32.89	II.	11	1
Rabbethge és Giesecke A. G.	176.37	18.7	32.83	III.	1	9
Jaensch Frühreife	179.58	18.2	32.62	IV.	3	6
Eggeling	183.96	17.8	32.52	V.	8	2
Breustedt	179.20	17.9	32.06	VI.	6	7
Hörning	180.85	17.7	32.01	VII.	10	5
Dippe	173.68	18.4	31.90	VIII.	2	11
Alderstedti	175.84	18.2	31.88	IX.	3	10
Wohanka	178.82	17.9	31.84	X.	6	8
Schobert Ideal	172.75	17.8	30.59	XI.	8	12
Braune Biendorf	182.80	16.6	30.25	XII.	12	3

A cukortermés tehát inkább a gyökterméshez, mint a cukortartalomhoz igazodik. Kivétel a Rabbethge és Giesecke A. G. répa, mely aránylag csekély gyöktermése dacára nagy cukortermést ad, míg a Braune Biendorf-féle nagy terméshozama dacára a cukortermésben az utolsó helyre került, mert cukortartalma a többiéhez képest aránytalanul csekély.

Hétévi kísérletek eredménye szerint a nálunk általánosan termesztett Rabbethge és Giesecke A. G. répa igen nagy cukortartalmu, de gyenge termőképességű. Az öt éven át kipróbált Dippe igen

mennyiségű termést adott, míg 1909-ben mind a két tekintetben a legjobbak közé tartozott. A Hörning termése 1908-ban minőségre jó, mennyiségre közepes, 1909-ben pedig éppen ellenkezőleg: bőtermő, de gyengeminőségű volt. A Schobert Ideal mind a két évben közepes minőségű, de nagyon gyenge termőképességű fajtanak bizonyult. A Braune Biendorf 1908-ban minőségre és termőképességre is közepes volt, míg 1909-ben bő, de nagyon gyenge minőségű termést adott. Végül az 1909-ben először kipróbált Breustedt „Zuckerreichste” mind a két tekintetben közepesnek mutatkozott, ellentétben a több éven át kipróbált kitűnő termőképességű, de gyengeminőségű Breustedt Elit répával.

Az eddigi kísérletek eredményeiből a magunk részéről — mert ez már nem a kísérleti állomás kijelentése — arra következtetünk, hogy a nálunk általánosan termesztett Rabbethge és Giesecke A. G. répában a gyárak az aránylag csekély gyöktermés mellett a cukrot a legolcsóbban vásárolják és így nagyon is érthető, hogy ennek a természetét forszírozzák, miután a répat nyerssúly és nem a cukortartalom szerint veszik át. Ez jó a gyárosnak, de rossz a gazdának, mert az utóbbi érdeke minél nagyobb tömeg termelése volna. Ezt az érdekkülönböt természetesen a cukortartalom szerinti átvétellel lehetne a legméltányosabban kiegyenlíteni, csak hogy a

cukortartalom megáll a répaátvételt és lesz a valószínűleg a laikus meg. Oly répafajta tehát, mely bő termés mellett a legnagyobb dukálja, amely tehát a legjobban kielégíti. Ily kísérletek szerint a Rabbethge és Giesecke A. G. féle répa, mely a közepes cukortartalom mellett a legjobban kielégíti, nek bizonyult.

JUHÁSZAT ÉS

Rovatvezető: I.

Frizvér er- tenyés

A Köztelek-ben az előző számban a juhok kérdéséről olvasottak magam is, ki már a javításra ugyancsak tenyésztésével, eddigi, bálkozásom raczkajutal javítani.

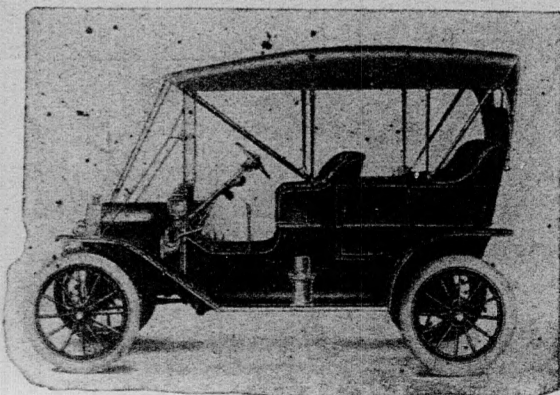
Előrebocsátom, hogy és mostohább vidékén felette szegények. Vizban szegény, sovány a területnek el. Az uralkodó kiadásban, a juhok alig van, tehát száraz gyengén állók. Tenyésztés Erdélyi magyar gulyát amolyan is gyenge takarmány juttathatom a juhokhoz, hogy a nyári hiány miatt amolyan is vannak lesülve.

Mint passzionátus tevényt csak azzal foglalkozhatok, hogy juhok csak úgy morogva szelektálás útján való menetére és azon körülmények között, amelyek legjobban raczkáim tulajdonjával, le kérték a frizvert való ke-

Alapanyagot a magunk részéről állítván össze a tejelőtörzsből származó a célzattal, hogy félve neveljék bárányokat, s nyáim mellett csak esztassak, megőrizve ily módon a javitva a teteménnyel. A raczkának jótudatát edzetséget és igénytelenséget, a tejelékenységet tartás jövedelmezőségét fokozni.

Arra is gondolok, hogy a gyapjuminőséget és a mint juhászatunk atyáink, a mi durvaszörű és a

Megérkeztek a „TORA” automobilon! 20 HP, — 4 cylinder, — 5 ülés.

Zajtalan működés,
minimális benzinfogyasztás,
legcsekélyebb pneumatik-koptatás,
verseny nélküli ár.
Teljesen felszerelve 7600.— kor.

Megtekinthetők a vezérképviselőnél:
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52|b

RI BI
ÁLTALÁNOS

Igazgatóság
dr. Barcsay

ezukortartalom megállapítása fölötté komplikálná a répaátvételt és leszámolást, amelyben utóvégre is valószínűleg a laikus gazdaközönség rövidülne meg. Oly répa fajta termesztésére kellene tehát áttérni, mely bő termés és magas cukortartalom mellett a legnagyobb cukorhozamot produkálja, amely tehát így mindkét fél igényeit a legjobban kielégíti. Ilyennek mutatkozik az eddigi kísérletek szerint a *Rabbethge és Giesecke E. R.*-féle répa, mely a közepesnél bővebb termés és ezukortartalom mellett a legtöbb cukrot termelőnek bizonyult.

JUHÁSZAT ÉS GYAPJUISME.

Rovatvezető: Rodiczky Jenő dr.

Frizvér erdélyi raczká- tenyésztésben.

A *Köztelek*-ben az erdélyi raczkajuh javítása kérdéséről olvasottak ösztönöznek arra, hogy magam is, ki már néhány éve foglalkozom a javításra ugyancsak rászorult erdélyi raczka tenyésztésével, eddigi, nem eredménytelen próbálkozásom raczkajuhaimat frizvér behozásával javítani.

Előrebocsátom, hogy Erdély egyik legsivárabb és mostohább vidékén gazdálkodom. Legelőim felette szegények. Vizmosásos, köves, humuszban szegény, sovány agyagos meredek lejtőkön terülnek el. Az uralkodó fű, bár ez is elég sovány kiadásban, a juhessenkisz. Természetes rétem alig van, tehát száraztakarmány dolgában is gyengén állok. Tenyészbikák nevelése céljából erdélyi magyar gulyát tartok, miből kifolyólag az amugy is gyenge takarmányozásának csak hulladékait juttathatom a juhászatnak. Klimánk annyira száraz, hogy a nyári hónapokban a csapadékhiány miatt amugy is sovány legelőink veresre vannak lesülve.

Mint passzionátus tenyésztő azonban nem kívántam csak azzal foglalkozni, hogy a raczkajuhot csak úgy more patrio szaporítsam. A szelektálás útján való nemesítésről, annak lassu menetére és azon körülményre tekintettel, hogy legjobb raczkáim tulajdonságai sem biztattak eredménnyel, le kellett eleve mondanom; tehát a frizzel való keresztezéssel tettem próbát.

Alapanyagomat a marosludasi és patai raczkanyájából állítván össze, ahhoz Nordenből, kiváló tejelőtrészből származó kosokat hoztattam azzal a célzattal, hogy félvéreket előállítva, ezek után neveljek báránynokat, szóval mostoha helyi viszonyaim mellett csak csepp vér-bekeveredést folytassak, megőrizve ily módon a raczka edzettségét, de javítva a téteményképességét.

A raczkának jótulajdonságait: a rendkívüli edzettséget és igénytelenséget sikerült is megővnom, a tejelekenységet pedig, mely a raczkatartás jövedelmezőségének főalapja, jelentékenyen fokozni.

Arra is gondtal voltam, hogy nyájamban a gyapjuminőséget és a nyírósulyt emeljem, mert mint juhászatunk atyamestere taláiban kiemelte: „a mi durvaszörü és aránylag selyem raczkáink

lassanként még a hazai piacot is elveszítik“. Ennek a mondásnak, hogy minden betűje mennyire igaz, itt künn látjuk a gyakorlatban. Gazdátársaim oly nehezen és oly gyenge áron értékesíthetik csak a gyapjukat, hogy jövedelemről igazán alig lehet szólni.

Végül célom még az is volt, hogy lassu-fejlődésű és kistestű, durvahusu raczkáimat nagyobb tömegűvé, gyorsabban fejlődővé és finomabb húsúvá kitenyésztessem.

De nyomatékosan ismétlem, hogy az igénytelenség és edzettségből egy jöttányit sem akarok engedni. Tenyészeljárásomat illetőleg kiemelendőnek tartom, hogy a *reversio* elkerülése végett az átmeneti egyedeket nem tartom meg, csupán az 1/4 véreket, melyek kellő szelektáció útján lesznek egyöntetűsítve és rokontenyésztésben szaporítva, különös sulyt helyezvén arra, hogy a vérfertőző tenyésztést mégis elkerüljem.

Lássuk már most az eddig e tekintetben elért eredményeket. Főczélom, a tejelekenység emelése meglepő eredménnyel járt. Gyenge legelőviszo-

A gyapjuhozam fokozása már nem mutatja azt a feltűnő eredményt, mint a tejelekenység. Azonban sulyra nézve 1/2 kilóval mégis többet nyírtam, mint a hasonlókoru prima raczkák után. De már a minőség tekintetében feltűnő a javulás, mi az elért árban is kifejezésre jutott.

Nálunk még a nagyradalmi fehér raczkagyapju is maximumban, 110 koronán kelt csak, 2% apadás beszámításával, ellenben az én frizvérű raczkagyapjumat — ugyancsak szebenvidéki burszánok — 120 koronával vásárolták meg minden levonás nélkül, bár tavaly még csak az állomány 1/5 része volt a javított anyag.

Ez az ártöbblet nyilván nagy ugrásnak jelezhető. A testnagyság és gyorsfejlődés tekintetében egyszerűen arra utalok, hogy 1 1/2 éves javított raczkáim nagyobbak, mint közönséges raczkáim legjobb 4 éves példányai. A termékenység fokozását pedig bizonyítják a gyakori ikerellések. Az igénytelenség és edzettség tekintetében egy lépéssel sem hátráltak keresztezéseim. A közönséges raczkával egy falkában járják a

156. ábra. Frizzel javított 1 1/2 éves raczka-jerkék és kosok őszi bundában. Vásárhelyi Géza magyar-köblösi tenyésztéséből.

nyok, a fejés és sajt készítés ellenőrzésének nehézségei nagy kiterjedésű vidékeken azt a gyakorlatot honosították meg, hogy a béres darabonként a fejőjuh után 7 kiló nyers sajttal számol be a mellékterményeken kívül.

Már most az én béresem egyheti próbafejés után 12 kiló nyers sajtot ajánlott fel javított raczkáim darabja után. Hogy pedig a sajt minősége is kifogástalan, azt igazolja azon tény, hogy a terméket, dacára a nagy távolságnak, nagy-szebenvidéki burszánok veszik át 1 K. 20 fill. árban bruttó sulyban nettó suly helyett, ami igen lényeges momentum. A sajtot a válaszat-bonczhidai állomásra magam fuvaroztattam a sajt készítésétől számított egyheti száradás után, hetenkénti átvétel mellett.

kopár hegyoldalakat, velük telnek a szabadban, sőt le is ellenek. Tavaly a későre nyult télben bizony megesezt, hogy az ujszülöttekre ráfagyott a magzatvíz, mégsem volt baj. Általában az elhullási százalék egyenlő a raczkáival. Látván, hogy ha a hótakaró gátolja a legelést, épp úgy eszik a szalmát és a főreket, mint a parlagi rokonok és csupán ellés alkalmával kapnak szénát, méltán elmondhatom, hogy kísérleteimmel meg vagyok elégedve, mihez képest teljes ambícióval folytatott nemesítő eljárásomat.

A tisztavérű, sötét félvérű frizverekre nézve is az itteni mostoha viszonyok közt kevésbé kedvezők tapasztalataim. A tisztavérűek rosszul honosodnak, hullatagok, a félvérek pedig nem

KI BIRTOKOT venni, eladni, bérbeadni, bérbevenni óhajt,
:: :: **forduljon az** :: ::

ÁLTALÁNOS FORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGHOZ Budapest, V., Mérleg-utca 4. Telefon (interurban):
(GRESHAM-PALOTA). 64-54.

Felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgál az igazgatóság:

Igazgatóság: kaposméri Mérey Lajos elnök, dr. Hetényi József alelnök, nagybarcsai dr. Barcsay Andor, dr. Farkasházy Zsigmond, Gömör Elek, Horthy Elemér, Makra Imre, dr. Lévy József, Löbl Rezső, Nagy Béla igazgatósági tagok.

igen mulják felül a csak javítottakat, de ezeknél sokkal igényesebb, kisebb alkalmazkodóképességgel. Szóval oly extenzív viszonyok között, mint az itteniek, ezek sem valók.

Érdekes sajátsága a javított anyagnak, hogy sokkal csendesebben járja a legelőket, mint erdélyi raczkánk, tehát egyrészt nem pusztítják úgy a legelőt a folytonos tiprással, amely esős időszakban ugyszólván többet tesz ki, mint a tulajdonképpeni legelés, másfelől a sok szaladgálás nem mozdítja elő a hasznosítást.

Eredeti friz-kosaim babosak voltak (amit Friziában néhol a jobb tejelés jelének tartanak), raczkáim feje és végtagjai szintén foltosak, a kávébarna foltokkal vagy szemfoltokkal. Ehhez képest az utódok végtagjai sem tisztá fehérek, a bunda színe azonban kifogástalanul fehér.

A mellékelt ábra ősszel felvett 1½ éves kosokat és jerkéket mutat köblösi (u. p. Derzse) tenyészetemből.

(Magyar-Köblös.)

Vásárhelyi Géza.

A t. cikkirő által bemutatott gyapjuminták arról tanuszkodnak, hogy mennyire igaza volt annak a belga gyárosnak, aki a neki mutatott friz-raczká-keresztelésű gyapjakra menten azt mondta: „Ime egy termék, mely hivatva volna a bizonyos textilipari célokra oly keresett „Crossbred“ gyapjakkal sikeresen versenyezni”. Am az sem utolsó érv a frizvér használata mellett, hogy az erdélyi burszánok sem haboztak a főnnebb ismertett cseppvérbehozása eredményezett gyapjujavulást jobb árajánlattal honorálni. A javulás a jelen esetben is főleg abban nyilvánult, hogy a felszörök finomabbak és bélanyagban szegényebbek lettek, tehát merevségükből vesztek s hogy a tulajdonképpeni gyapjuszámbamenő pelyhek szaporodtak. A két minőségnek fésüléssel való szétosztása valamivel nehezebb ugyan, mintha közönséges raczkagyapjuból fésüljük ki a pelyhet, amennyiben ez esetben a szétválasztás kritériumául nem annyira a felszörök bélanyagosa volta, hanem csak a hosszúság szolgálhat. Egy kétéves kos gyapjának szállínomtsága 22·3—68·7 mikron közt változván, az átlagos finomság 48·4 mikron, a felször és pelyh közti százalékos arány pedig 64:36. Ebben a mintában a bélanyagának csak nyomai találtak. A kétéves jerkék gyapjában is összefüggő bélanyagosa felszörök csak csekély számban voltak, némelyik mintában csak 5—7%. Egy esetben a szálak vastagsága 33 és 62·5 mikron közt változott, átlag 48 mikron volt, egy másikban 44·6—69·6 mikron, átlag 55·4 mikron. A felször és pelyh közti százalékos arány pedig 65:35, illetve 71:29, ami a kísérlet további folytatására elég biztató.

Rovatvezető.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

Apróságok az állattenyésztés köréből.

(A világ gyapjatermése. — A ló és az automobil. — A szaporamangoliczasertés. — Németország kecske-tenyésztése. — Idős vagy fiatalabb sertéseket jobb-e hizóba fogni.)

Az a gyapjumennyiség, melyet az egész világ juhállománya termel, évek óta állandóan 2¾ millió bál körül ingadozik; természetesen csak arról a gyapjuról lehet itt szó, amely statisztikailag kimutatható s valószínű, hogy ennél több gyapju is termeltetik, olyan helyeken, hol a termelt mennyiség statisztikailag nem dolgoztatik fel. A termelt mennyiség sem csökkenést, sem emelkedést nem mutat, tehát nem is tart lépést a szükséglet fokozódásával. Sőt a közeljövőben alkalmasint a termelés csökkenésére lehetünk elkészülve, mert a juhállomány csaknem mindenütt, még a tengerentúli világérszekben is apadóban van, amit a kecsketenyésztésnek egyik államban mutatkozó fellendülése sem ellensúlyoz. A kimutatható kecske- és juhállomány az 1891—95. évek átlagában 551·2 millió darab volt, amiből Európára 205·5 millió, a többi világérszekre 346·7 millió esett; az 1906—1910. évek átlagában ez az együttes létszám már csak 527·2 millió darab volt, amiből 194·8 millió jut Európára és 332·4 millió a többi világérszre. A juhtenyésztés tovább hivatásának feltartóztatására a még nagymértékben külterjes, sőt kezdetleges gazdálkodást folytató délamerikai államok hivatva, ahol az állattenyésztési ágának fokozott mérvbeni felkarolására a kedvező természeti viszonyok is biztosítják.

Az automobilok elterjedésével sok lótenyésztőben ebröd az az aggodalom, hogy e közlekedési eszközzel a ló lassacskán le fog szorítottatni a küzdőtérrel. Ezideig azonban semmi nyoma sincs annak, mintha ez aggodalom valóra válni készülne. A francia nemzeti gazdasági egyesületben ezen téma élénk megvitatás tárgyát képezte, amikor *Sevelard* hírneves lószakértő szólt fel először s esodálkozásának adott kifejezést afölött, hogy dacára az automobilok folyton nagyobbodó elterjedésének, az Európában megmaradt lóállományok sohasem voltak oly fényesek, mint az elmúlt évben.

Az angolozsági olimpiái nemzetközi lókiállítás fényesebben sikerült, mint valaha. Ugyanigy volt Belgiumban is s az 50 éves jubiláris kiállításon az amerikai nagy pénzén vásárolták a Rive d'or- és Brin d'or- ivadékokat. Az eddigiéknél nagyobb szabásúak voltak a hágai, a leipzigie meg a párisi lókiállítások is.

A legújabb statisztikai adatok szerint a nagyvárosokban egy automobil három lovat helyettesít s így kétségtelen, hogy az automobil terjedésével a nagy városok loanyagának apadni kell. Az is bizonyos azonban, hogy a hadseregek lószükséglete folyton szaporodik, de kétségtelen az is, hogy a gazdasági kultúra fejlődésével párhuzamosan a mezőgazdasági munkából is

hovatovább kiszorítja a gyorsabb mozgású ló a lassabb ökröt, miként az a nyugati államokban már észlelhető is. Az automobil tehát nem fogja megapasztani a lóállományt s ha apadás mutatkozna valahol, az inkább az ökrállományon lesz észlelhető.

Egy igen érdekes közleménye jelent meg *Rákos Béla* barátomnak az „Állattenyésztési Lapok”-ban, amelyben ismerteti azon eredményeket, melyeket a kezelése alatt álló mangoliczanyáj szaporábbá tétele tekintetében elért. Ezelőtt 12 évvel kezdte meg ez irányú működését azzal, hogy a legtöbb malacot fiadzó koczák malaczaiknak jobbülét kilyukasztotta s ezekből a lyukasfűlű malaczköböl válogatta ki később a tenyészanyagot. Eleinte kevés volt a szapora kocza. Megállapodása az volt, hogy azon kocza malaczaiknak fülét lyukasztatja ki, amelyek legalább 7 malacot vetnek. Ma már egy lépéssel előbbre haladt s csak azon kocza malaczaiknak fülét lyukasztatja ki, amelyek legalább 8 malacot vetnek. Az eredmény az lett, hogy évről-évre szaporodik a 7—8 malacot vető koczák száma, sőt nagyszámban van már olyan süldő is, amely első fiadzásra 8—10 malacot vet, ami a nyáj ezen teljesítőképességének állandósulására mutat.

Megfigyelései azonban arra is vezettek, hogy a szaporaság lassu állandósulásával arányban a külső forma is bizonyos mérvű változáson megy át, még pedig a mangolicza előnyére. Ismeretes ugyanis, hogy a mangolicza törzse általában véve rövid; a szapora mangolicza törzse ezen tulajdonságának állandósulásával arányban hosszabbodik, ami természetesen is, mert a szaporaság állandó tulajdonságává csak akkor válhat, ha a szervezet is akként alakul át, hogy a magzatfejlesztő szerveknek több hely jut, ha a tejet szolgáltató emlők is nagyobb területen fekhethetnek.

Nagyon fontos, hogy horderejű eredmények ezek, mert a kétszeri fiaztatás megszokása s a nagyobb szaporaság állandósítása a mangoliczasertést a világ legkiválóbb sertésévé avatná.

Alig hinné az ember, hogy a mezőgazdasági kultúra oly magas fokán álló Németországban a kecsketenyésztés is oly magas fokon áll s olyan nagyon is számottevő jövedelmi forrásul szolgál. Több mint hárommillió kecskéje van Németországnak s ebből körülbelül 500,000 db kerül mézszárszékre évente, 8 márká husértéssel = 4,000,000 márká, 3 márká bórértéssel = 1,500,000 márká s 2 márká zsiger- és faggyuértéssel = 1,000,000 márká. A kecskegyárak legnagyobb része szintén mézszárszékre kerül és pedig körülbelül 3,000,000 drb évente a 2 márká 50 pfennig = 7,500,000 márká. A kecske tejtermelési átlagát a német szakértők fejenként és évente 500 literre teszik s annak eladási árát átlag 12 pfennigben állapítják meg, amely ezimen évi 150,000 millió márkára becsülik a termelt tej értékét, vagyis tehát az a 3,000,000 darabnál többül álló kecskeállomány, amelynek összértékét 50,000,000 márkára teszik, 164 millió márká jövedelmet szolgáltat, ami mindenesetre nagyon szép s ami azt bizonyítja, hogy a kecske

a leghasznosabb háztenyésztése különösen kások körében terjed vasúti sineket fektet hamar bevonul, ha volna is.

A sertések koránálalás menetére újabb folytak Angliában, a nyitják, hogy fiatalabb hajtóbb, mint az öreg a nézet volt s van az öreg disznók hizlal nézetet akarták megkökel. Ezen kísérleteknemnél vénebb és annál több takarmányos súly elérése az öreg sertés egy bizony kétszerannyi takarmány font sulyu. A fiatal takarmányból készít u mint az előregedett lag több takarmányt ban, rövidebb idő ala

LÓTEN

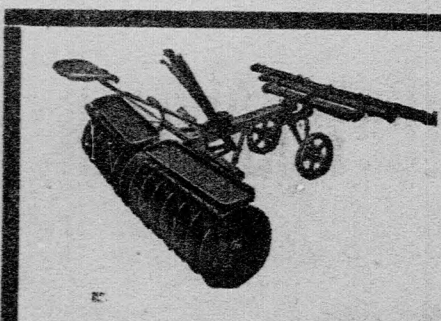
A muraköz gazda

(Befejez)

Az e czim alatt már közölt négy cikk az I. Tolna megyéből, Alföldről való, hanem elterjedési területén további három közlött, részben ismeret fekvését ismerem, sőt gát is volt alkalmas konstatalnom kell, hogy majdnem kivétel nélkül száraz, sik Alföldön, délkeleti szélén fekszik már kezdetét veszi ez ban szélesbedő völgye és réti földeket szelgyakran el is öntik.

Hogy ilyen vidék médiumot szolgáltatja (hidegvérű) igáslovak területének, eredeti megközelítőleg hasonló vedhet. Ismerek azonban nem említett, az gazdaságokat is, melye nehéz igásfajta loval, a Tisza alsó folyása n

Ezek szerint megáll a muraközi ló mégis kább, ahol hasonló term mint eredeti szükebb

Tárcsás boronáink

tökéletességét legjobban bizonyítja ama körülmény, hogy az ideai tenyészállatváltással egybekötött gépkiallításban a tárcsásboronákat vásárló gazdaközönségnek kb. 90%-a cégünkénél szerezte be szükségletét, mert meggyőződött arról, hogy tárcsásboronáink úgy anyag, mint szerkezet, de különösen tartós kivitel tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak.

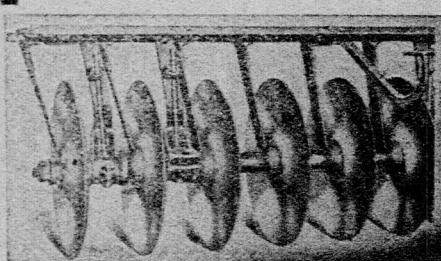
Hazánkban már több ezer darab van használatban. Szükségletét minden gazda saját érdekében idejében biztosítsa, mert az importálás Amerikából hosszú időt igényel!

Ujdonság: Tárcsás boronák hullámos lemezekkel, kettős iker tárcsás boronák csipkés élekkel.

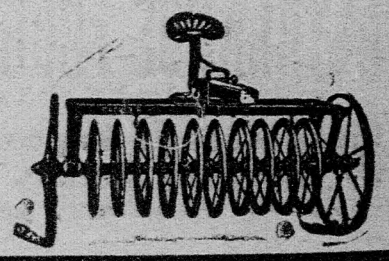
BACHER-MELICHÁR cég.

Magyarországi vezérképviselő

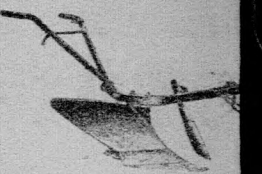
Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Campbell általajtomó-
ritók acélgörükkel!

Minden gazda sa
cselekszik, ha a
csakis eredeti vi

BÄCHER
Szücs Z

a leghasznosabb háziállatok egyike. A kecskék tenyésztése különösen az ipari és vasúti munkások körében terjedt s arra a vidékre, ahol új vasúti sineket fektetnek le, a kecske is csakhamar bevonul, ha addig ott ismeretlen lett volna is.

A sertések korának befolyását illetően a hizlalás menetére újabb nagyszabású kísérletek folytak Angliában, amely kísérletek azt bizonyítják, hogy fiatalabb sertések hizlalása hasznosabb, mint az öreg sertéseké. Angliában is az a nézet volt s van még ma is elterjedve, hogy az öreg disznók hizlalása a hasznosabb. Ezen nézetet akarták megdönteni a jelzett kísérletekkel. Ezen kísérleteknek az az eredménye, hogy ennél vénebb és ennél kövérebb a sertés, annál több takarmányra van szüksége egy bizonyos súly elérése céljából. A 400 font súlyú öreg sertés egy bizonyos súlyszaporulatra éppen kétszerannyi takarmányt fogyaszt el, mint az 50 font súlyú. A fiatal sertés nemcsak kevesebb takarmányból készít ugyanannyi súlyszaporulatot, mint az előregedett kétszerannyiból, de aránylag több takarmányt is fogyaszt s így gyorsabban, rövidebb idő alatt hizik ki.

LÓTENYÉSZTÉS.

A muraközi ló az alföldi gazdaságban.

(Befejező közlemény.)

Az e czim alatt megindult vitában csupán a már közölt négy cikk érkezett be. Ezek közül az I. Tolna megyéből, tehát nem a Nagy-Magyar-Alföldről való, hanem a muraközi ló természetes elterjedési területének szomszédságából. A további három közleményben részben felemlített, részben ismertetett gazdaságok földrajzi fekvését ismerem, sőt egyik másiknak a lóanyagát is volt alkalmam látni. Ezek alapján konstatálnom kell, hogy az említett gazdaságok majdnem kivétel nélkül nem a tulajdonképpeni száraz, sík Alföldön, hanem annak keleti és délkeleti szélén fekszenek, ahol a dombvidék már kezdetét veszi és a nem távoli hegyekből fakadó folyók és kisebb vizek a síkság irányában szélesbedő völgyekben buja termései réteket és réti földeket szelnek, sőt azokat tavasszal gyakran el is öntik.

Hogy ilyen vidékek azt a természetes médiumot szolgáltatják, amely a nehéz (hidegvérű) igáslovak természetes elterjedési területének, eredeti őshazájának viszonylag megközelítőleg hasonló, az kétséget sem szenvedhet. Ismerek azonban, a közölt cikkekben nem említett, az Alföld sík részén fekvő gazdaságokat is, melyek előnnyel használják a nehéz igásfajta lovat, de ezek is nagyjából a Tisza alsó folyása mentén fekszenek.

Ezek szerint megállapíthatjuk, hogy előnnyel a muraközi ló mégis csak ott felel meg leginkább, ahol hasonló természeti viszonyok vannak, mint eredeti szűkebb hazájában.

Mindamellett azonban jól beválik a muraközi ló a Nagy-Alföld más vidékein is, ha a gazdaság nem túl nagy területet foglal el és amellyel a legbelterjesebb modern üzemre van berendezve, mint például a torontálmegyei csókai uradalom mezőgazdasági ipar berendezésével, mezei vasútvonal stb. Ezt már régen megállapították Németországban is, ahol a „hidegvér” és a „melegvér” harcza sokkal nagyobb hullámokat vert fel, mint nálunk. Ebből a szempontból tehát senkinek sem lehet az ellen aggálya, hogy a megfelelő berendezési nagy- és középbirtok az ország bármely részén is nehéz igásfajta lovakkal dolgozzék, éppúgy mint a motoros erővel való földművelés is hasznosított lehet ilyen körülmények között.

A veszedelem csupán ott rejlik, ahol sem intenzív gazdálkodás, sem megfelelő takarmánytermelés, sem pedig rendszeres takarmányozás nincsen és ahol még az ilyen lónak életfeltételül szolgáló megfelelő természeti viszonyok is kedvezőtlenek. Nem ajánlható tehát a muraközi ló a nem eléggé belterjes nagy- és középbirtokon, ha a birtok földrajzi fekvése nem nyújtja az ily lónak szükséges természetes takarmányfeltételt kellő bőségben, sem azt a természeti miliót, melyre a lófajtának egészséges fejlődéséhez szüksége van, ha ezeket a szükségleteket, legalább részben is, mesterségesen pótolni nem tudják. Nem ajánlható továbbá a közép- és kisbirtokosnak még ottan is, ahol hasonló tenyésztések ritkák, minekfolytán elszigeteltsége miatt akár a tenyészanyag, akár az igásállatok beszerzése, a hiányok pótlása nehézségekkel és aránytalanul nagy kiadásokkal jár. Sehol a divatos jelszók annyi kárt nem okoznak, mint éppen az állattenyésztésben. Körülbelül 12 éve annak, hogy a Nagy-Alföld déli részén kiadták a jelszót, hogy szakítani kell a kiscgazdáknak is a magyar szarvasmarha tenyésztésével és a nyugati fajtákra kell áttérni, melyeknek tartása sokkal jövedelmezőbb. Tejszövetkezetek keletkeztek gombamódra és óriási áron vásárolták a tehetősebb kiscgazdák a bonyhádi és szimmenthali teheneiket. Ott, ahol a kiscgazdáknak érzékük volt a fokozott takarmánytermelés iránt, ez az újítás igen jól bevált, míg ellenben ott, ahol régi szokás szerint a már június végén kopár legelőre szorult a finyas nyugati jószág, télen pedig tengeriszáron tengődött, csakhamar kivesztek a drága teheneik, a tejszövetkezetek berendezése pedig újra került.

Hasonlóan állunk az ugynevezett hidegvérű lovak tenyésztésének ügyével az ország azon vidékein, ahol ezeknek a fajtáknak nem kedveznek az általános természeti viszonyok és a primitív gazdasági üzem. Azt lehet mondani, hogy a gazdálkodónép megrontására vezetnek itt az Alföldön azok a könnyelműen kikiáltott jelszavak, hogy a muraközi ló a legjobb gazdasági ló és csak azzal lehet boldogulni. Mindig siralmas csalódást észleltem azon — szerencsére ritkaságszámba menő — kiscgazdáknál, akik a hangos jelszavakon elindulva, egy pár szép és jól megtermelt muraközi kanczát hoztak drága

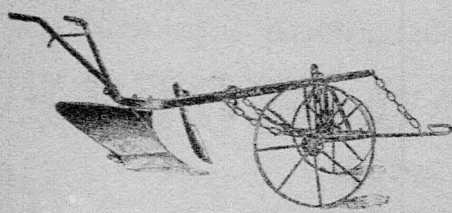
pénzen távoli vidékről. Leginkább azon panaszkodtak, hogy a drága kanczák feleszik egész vagyongájukat, amellyel megfelelő ménhez nem juthatnak és végül, ha a munkájuk a kifejtett erő tekintetében hatalmas is, a faluból a távoli határba való kihajtásuk és a munka után való hazatérésük tulságosan igénybe veszi puhább szervezetüket.

Állapítsuk meg tehát ismételtén, hogy a nehéz igásfajta ló igen hasznos lehet a belterjes üzemű nagy- és középbirtokon, de a népies tenyésztésbe nem való mindazon vidékeken, ahol annak természetes életfeltételei hiányoznak, tehát a Nagy-Magyar-Alföldre sem. Higgyék el a muraközi ló tenyésztésének lelkes apostolai, hogy e tenyésztés területeinek a kiterjesztésével csak a saját ügyüknek ártnak, mert minél nagyobb és minél vegyesebb lesz a produkció, annál olcsóbb lesz az áru és annál inkább vesztit hirtvéből.

A beküldött cikkekben azonban egyéb gyakorlati tanulságokat is levonhatunk. Így többek között a „hidegvérű ló” elméleti pártfogóinak azon nézetével szemben, hogy minél nagyobb testtömeg és minél nagyobb súly kívánatos, egyértelműleg azt állítják a gyakorlati gazdák, hogy a kisebb, könnyebb muraközi jelleg jobban megfelel a gazdaságban. Hiszen ez természetes is, mert a legnagyobb és legnehezebb kaliberű nehéz igásló csak a városba való és jó közlekedési utakkal bíró nagy gyártelepekre. Akinek alkalmá van ilyen árut kereső piacokra tenyészteni, ám nevelje az efajta óriásokat, de saját gazdasági céljaira ne. Itt is a formalizmus tulhajtásával találkozunk éppúgy, mint az állattenyésztés más ágaiban, ahol remek kiállítás példányokat képesek nevelésközben felhizlalni, de nem érdeklik, hogy mibe kerül és hasznosítása közben képes-e megfelelő szolgálománnyal teljesíteni.

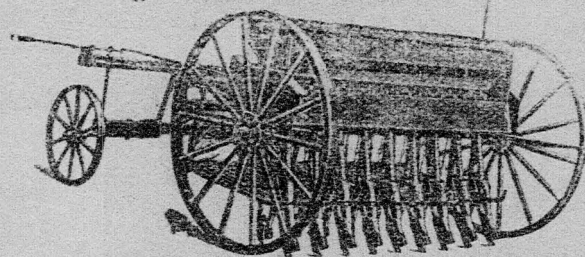
Közlök továbbá a beküldött cikkek, hogy a sajátnevelésű muraközi csikót 3—4 éves korában 1600—2000 K. árban értékesítik, párjával. Nos, ez nem oly rendkívül kedvező értékesítés, ha tekintetbe vesszük — amit szintén koncedálnak — hogy a termékenységi arány kissé gyöngye és hogy — amint mi tudjuk — a nehéz igásfajta csikó jóval több takarmányt kíván felnevelése közben, mint a félvér. Különben is ezafelatra szorul a II. alatt közölt cikkek az az állítása, hogy mennyivel kedvezőbb az ilyen értékesítés a félvérrel szemben, ahol a hadsereg az 5 éves lóért csak 650 K.-át fizet. Ez csak így volt régebben, de ma már 800 K.-án felül fizetik a 4 éves lovat is, sőt a rendezett félvértenyésztéssel bíró uradalmakból már hároméves korban átveszik a csikókat 800 K. minimális ártól kezdve egész 1200 K.-ig terjedő árban a katonai csikótelepek részére. Persze hogy jó származást és jó minőséget követelnek. Ma már különben a korárettség nem csupán a hidegvérű lovak privilégiuma. Aki nem hiszi, az látogasson el a szabadkai és zombolyai lóvásárookra és ott olyan 2½—3 éves, nagytermű hámos félvérlovakat fog találni, hogy — a fogát nem látva — 5—6 évesnek itéli.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti világhírű

„Bächer“-féle aczélekéket és tégelyaczel-eketestet vásárolja.

Az eredeti „MELICHAR“ szabadalmazott

Ovakodjunk utánzatoktól, csak eredeti „Melichar“-gyártmányu vetőgépet fogadjon el.

„Unicum Drill“ sorvetőgép az első helyet foglalja el valamennyi gyártmány között.

Árjegyzéket és árajánlatot díjmentesen küld:

BÄCHER RUDOLF, MELICHAR FERENCZ gépgyárosok magyarországi vezérképviselője:
Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Végül még egy szót a több oldalról ajánlott muraközi félvérkeresztelésről. Ezt a visszaélést mind a két tábornak — úgy a hidegvérűnek, mint a melegvérűnek — a legnagyobb erélyvel meg kell akadályozni. Jó a hidegvérű és jó a félvérű, de a keresztelésük csak káros a tenyésztésre, mert úgy az egyiket, mint a másikat beszennyezi. Örüljünk, ha a hidegvérű, tenyésztések fajlatisztaságát fenntarthatjuk. A rokonfajták keresztelését még megengedhetőnek tartjuk, de többet nem. *Samson*, az állattenyésztés nagyírú francia tanára a lótenyésztésben elharapózott keresztelési mánián felháborodva, így kiált fel: „Ezer szerenese, hogy a ló és a szamar párosításából eredő kereseket a természet bölcsesége a terméketlenség átkával sújtotta, mert különben ma már csak öszvéreket találnánk az emberiség használatában”.

Kis Mihály.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Hegyi Dezső.

Gyenge cukorrépa-tenyésztések az Alföldön.

Az Alföld cukorrépa-tenyésztésén az idén feltűnően gyengék. Helyenként kétszer, sőt háromszor is újratejték a répaikat, amelyeket a gyökérfekély, az ormányos és a földi bolhák elpusztítottak. A magyaróvári növényélet- és kórtani állomáshoz beérkezett gyökérfekélyes répa-tenyésztéseknél az esetek túlnyomó részében a *Phoma tabifica* Prillet Delacr. (*Phoma Betae* Frank) gomba bizonyult a baj okozójának. A baj ily arányú jelentkezése mellett élenken foglalkoztatja az érdekelt köröket az a kérdés, miben keresendő oka e betegség ily nagyarányú elterjedésének s vajjon jogosult-e azon aggodalom, hogy e baj hasonló arányú fellépésétől jövőben is rettegni kell?

E sorok írója több alföldi gazdaság répa-tenyésztését vizsgálta meg a czéltől, hogy a fenti kérdésekre választ adhasson. E vizsgálatai alapján a következő tényeket állapította meg: Az alföldi répa-tenyésztések pusztulása kettős okra vezethető vissza. Egyik ok a gyenge minőségű vetőmag. Németország répa-tenyésztése a múlt évben tudvalevőleg nem sikerült s így gyáraink gyengébb minőségű répa-tenyésztést kaptak onnan, mint más években. E magvak erőtlenségű csíráztak. Ehhez járult a tavasz folyamán leesett sok hideg eső, amely a talajt erősen lehűtötte és kérgessé tette. A talaj hidegsége és kérgessége szintén hozzájárult ahhoz, hogy a fiatal répa-tenyésztések lassan és erőtlenségűen fejlődjenek. Tudvalevő dolog, hogy a gyengefejlődésű répa nem képes ellenállni a fertőzésnek, amelynek csírái úgy a magban, mint a talajban jelen lehetnek. Ezért pusztult ki az idén feltűnően sok répa-tenyésztés.

Más években is szokott kárt tenni a gyökérfekély, de ha a mag nagy csírázási erélyvel bír s tenyészviszonyok a fiatal növényke erőteljes fejlődésére kedvezők, a megtámadott növények kiheverik a bajt. Az idén a megtámadott növények nem voltak képesek kiheverni a *Phoma* támadását.

Nem hallgathatók el e helyen egy szokatlan

jelenséget, amelyet főleg cukorgyárainknak ajánlok figyelmébe. Alighogy tisztába jöttek a németek azzal, hogy multévi répa-tenyésztésük rosszmínőségű, a hallei vetőmagvizsgáló állomás sietett egy kísérlet eredményeit közölni cukorgyárainkkal, amely szerint a répa-tenyésztés jobb vagy rosszabb minősége, illetve kisebb-nagyobb mérvben való fertőzöttsége nincs befolyással a belőle fejlődő növény egészségi állapotára. Nekünk nem küldte meg a hallei állomás e röpiratát, amelynek világos czélzata az, hogy gyáraink a rosszul sikerült németországi magtermés dacára se gondoljanak arra, hogy szükségletüket a német piac mellőzésével, esetleg francia, orosz, hollandi stb. maggal fedezzék. E röpiratot mi néhány magyarországi cukorgyártól kaptuk meg s annak értékét állomásunk a hozzánk fordult gyárak előtt megfelelő világításba helyezte. Itt röviden csak azt említem meg, hogy a hallei magvizsgáló állomás nem állami intézmény, hanem azt érdekelt magánosok tartják fenn s hogy a legnagyobb phytopathológus, a nemrég elhunyt Frank, ugyancsak Németország legelőkelőbb tudományos intézete, a dahlemi biológiai intézet, velünk együtt kísérletekkel mutatták ki, hogy a gyökérfekély a vetőmag révén is elterjedhet. De nemcsak a gyökérfekélynek, hanem még sok más répa-tenyészetről is lehet elterjesztője a répa-tenyésztés, így a ragyának (*Cereospora beticola*), a levélbarnulásnak (*Clasterosporium putrefaciens*) stb. De terjesztője lehet a vetőmag még olyan répa-tenyészetről is, amelyek a magot sohasem támadják meg, mint pl. a vörösróhadásnak (*Rhizoctonia violacea*) és a nematodának (*Heterodera Schachtii*). Ez úgy magyarázható, hogy aratás alkalmával a répa-tenyészetről kerül a talajjal s onnan kerül közéje a fertőző anyag.

Hegyi Dezső.

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Groffits Gábor.

A gazdasági mezei vasutakról.

A meglévő mezei vasutak karbantartása és tökéletes kihasználásáról kívánom szerzett tapasztalataimat az alábbiakban közlőtenni.

A mezei vasutat lehet töltésre vagy anélkül a sima földre, esetleg gyeprépa építeni. A töltésre fektetett sínvonalnak megvan az az előnye a talpfák állása és miután a talaj egyenetlensége: domborulata, hajlata legalább részben nivellálva van, amennyiben az esések és emelkedések mérsékeltek a töltés által, a vonós jóság tökéletesebb kihasználását teszi lehetővé anélkül, hogy azt jobban megerősítenék. Természetesen jóval drágább ez az építési mód, mert folyóméterenként legalább $\frac{1}{6}$ m³ kavicságyba kell fektetni a talpfákat, a kavics pedig drága különösen ott, ahol közelben nincs bányás.

Szénsalakkal vagy téglatörmelékkel, melyek egyes helyeken olcsón beszerezhetők, lehet ugyan az évente szükséges javításokat eszközölni, a mezei vasutak létesítéskor azonban az eddigi tapasztalatok szerint e két anyag nem szolgáltat oly szilárd és biztos alapot, oly kemény

ágyat a talpfáknak, hogy arra a sineket nyugodt lélekkel fektetni lehessen.

Téves az a nézet, hogy a jól elkészített mezei vasutonal legalább az első esztendőben nem igényel gondozást. Láthatjuk, hogy az államvasutak legkisebb forgalmu helyi érdekű vonalain is, ahol pedig az építkezéssel fel kell tennünk, hogy teljesen szilárd, egész éven át dolgozzanak a munkások, pedig ahol gőzmozdony húzza a vagonokat, kisebb a vonal rongálódása, mint a mezei vasutnál, mert itt a ló vagy ökör a sinek között járva, állandóan, különösen pedig ha át van ázva a töltés, nagyobb mérvben rongálja a vonalat.

A mezei vasut legnagyobb használata a csépléstől kezdődőleg az őszi termények betakarításakor van. Miután pedig késő ősszel a mezei munka összeroldása folytán rendszerint sem a szükséges idő, sem elegendő kézi erő nem áll rendelkezésre, tavasszal, mihelyt teljesen felszikkadt a föld, tehát legalább április közepe után kezdődjék a vonal tavaszi átjavítása, tengerítős és répaszedés előtt pedig az őszi utánigazítás. És ha ezen évente szükséges 2 javítás alaposan lett megtéve, évközben nem lesz semmi hiba a vonalon, a forgalom zavartalanul, a kihasználás akadálytalanul történhet.

A mezei vasut karbantartásához az államvasutak vonalain dolgozott egy előmunkást fogadtam éves esedéknél béresbérrel. Ez ilyenkor a melléadott napszámok munkáját vezeti, azokat beosztja, rájuk felügyel és velük dolgozik, évközben pedig mindenféle előforduló gazdasági munkát végez. Tehát ezen szempontból nem ró különös terhet a gazdaságra a vasutonal fenntartása.

Időszakonként, száraz időben ritkábban, esőzésekkor gyakrabban végigjárja a vonalat és a melléadott munkással a süppedő talpfát kiemeli és aláveri, megvizsgálja a sineket összekötő hevederek csavarjait, ha megtámadtak, úgy a vele hordott franciakulccsal megszorítja, az esetleges kisebb hibákat mindjárt könnyen és hamar kijavítja.

A pályának nagyobb mérvű átjavítási munkálatai: talpfák kiemelése, a sinek egyenesség igazítása, a sinközök feltöltése, valamint a töltés olymértű betakarása, hogy a talpfák végei ne szabadon, hanem ha kavics, szénsalakk vagy téglatörmelék nincs elegendő mennyiségben, legalább földágyban fektetve. Ezen munkánál állandó eszköz a vízmérleg és az e czélra készített lécz vagy vaspálcza, melylyel a sinközök szabványos távolságát minden talpfánál meg kell mérni, nehogy valahol a sinszeg megtárgulván vagy feje leesvén, a távolság így nagyobb válhasson, vagy hogy a megrakott kocsi áthaladásakor a teher általi széjjelnyomásnak engedve, a kocsi leessék.

A sinek közeit a kocsikat húzó ló vagy ökör naponta használata közben még száraz időben is, de különösen ha át van ázva a töltés, vagy ha télen a reggel megfagyott föld napközben kienged, annyiban rongálja, hogy lassanként gödrössé teszi. Ezen gödröcskének feltöltése állandó gondunkat kell hogy képezze, mert az ökör vagy ló könnyebben lép és könnyebben tud több terhet huzni ugyanazon erőfeszítéssel, ha szilárd, sima talajra léphet, de meg a nagyon kigödrösödött sinek között esetleg lábát is tör-

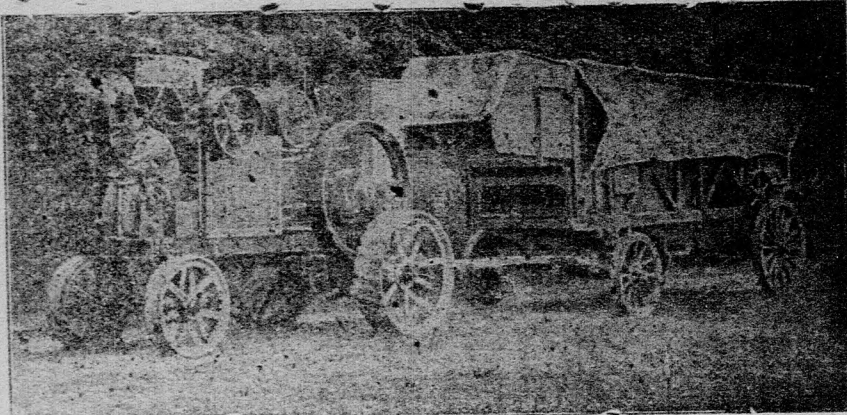
heti a húzó jóság. Ezt mint már említettem, a törmelék is felhasználható.

A kihasználásnál iránynevesek az időszaki terménybonyolítására szolgáljon, hogy a trágya ezen hordás főleg, hogy helyes beosztásához szükséges összes beszámoló, mert hisz ismeretlenség következménye romlás, nagymértű értéktelít utakon.

Keresztthordáskor az a kijelölni, hogy a szalma-hosszban az uton a sinközök 1 ölnyi távolságban rakva csépléskor a szemesgabor vasutonal történhet. A szalma messze, mint sokhelyt vesztésükért, hanem csak pedig arra az utra hordva vasut fektetve van. Az esetleges tűzveszély tovább akadályozása czéljából a térközöket kell hagyni. E tengerikörhordásnál, a taljánál, a cukorrépafejek a tájánál. Ugy a takarmányrépafej lehetőleg $\frac{1}{2}$ —2 mezei vasutól és a munkások kosarakba szedjék a vasuti kocsikba a répa-tenyészetről a villával való munkavégzésnél keveredjék mikor is a répa-tenyészetről foglalkoznak.

Kétségkívül azáltal, hogy kerülnek a kazlak és a ut legalább 5 öllel keskeny de viszont a szekérral a galom is jóval kisebb lehet a majorba való beszállítás ténnet. A vasuti kocsiknál szénahordáshoz igen egyszerű hoz érdemes egy könnyű kocsit házilag is készítenek keket és tengelyeket a 4 éve van már a macskák vasut és ezen idő alatt a nyári zöldtakarmányt a manyok mind a sineken s Ha az iga messzebb a gazdaság közepén végighalad mintegy kettőszelő nagy jóság, itt lesz kifogva és uton a kumetszerszámos 3—3 kocsit egymásután a kiszállítva. A nagy uton őszig a kerek nyári járatóvályu, melyeket könnyű színhelyére huzatni. Mind van egy gémeskut, ilyesajkálással a lehető legnagyobb jóság dél alatt jól is lehet magát.

Téli időben hószivatarok és rakományok mellett a havat kézi erővel kell el-

„Oberurseli magánjáró Gódm”

Magyarországban mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosan kipróbált

MAGÁNJÁRÓ-MOTOR

tökéletes gyártója

OBERURSELI MOTORGYÁR R.-T.

BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

heti a húzó jóság. Ezen gödrök kitöltésére, mint már említettem, a közsénsalak és a téglatörmelék is felhasználható.

A kihasználásnál irányadó és elv legyen, hogy ne csak az időszaki termények behordásának lebonyolítására szolgáljon a mezei vasút, hanem hogy a trágya ezen hordódjék a tábla szélére és főleg, hogy helyes beosztással a takarmányozáshoz szükséges összes beszállítás ezen legyen eszközölhető, mert hisz ismeretes az a jóságkínzás, melynek következménye a takarmányos iga leromlása, nagymérvű értékesökkenése a rossz téli utakon.

Kereszthordáskor az asztag helyét úgy kell kijelölni, hogy a szalma- és polyvakazal egész hosszban az uton a sinek mentében, azoktól 1 ölnyi távolságban rakódhassék. Ilyenformán egészlegkor a szemesgabona beszállítása a mezei vasuton történhet. A szalmagabonát nem kell messze, mint sokhelyt van, a major melletti szérűskertbe, hanem csak a tábla szélére, vagy pedig arra az utra hordani, melyen a mezei vasút fektetve van. Az egyes kazalok között az esetleges tűzveszély továbbterjedésének megakadályozása céljából a lehetőség szerint nagy térközöket kell hagyni. Épp így járhatunk el a tengerikórhordásnál, a takarmányrépakazalrakásnál, a cukorrépafejnek a földről való letakarításánál. Ugy a takarmányrépa, mint a cukorrépafej lehetőleg 1 $\frac{1}{2}$ –2 ölnyre rakassanak a mezei vasutól és a munkások beszállításkor inkább kosarakba szedjék és úgy borítsák a vasuti kocsiába a répat vagy a répafejet, nehogy a villával való munkaközben téglavagy kavics törmelék keveredjék a takarmány közé, mikor is a répaező fogai és kései könnyen kitöredeznek.

Kétségtelenül azáltal, hogy a pályamelléti utra kerülnek a kazlak és egyéb rakományok, az ut legalább 5 öllel keskenyedik ily helyeken, de viszont a szekérrel vagy kocsiával való forgalom is jóval kisebb lesz az uton, miután a a majorba való beszállítás a mezei vasuton történhet. A vasuti kocsinak felszerelése szalma-, szénahordáshoz igen egyszerű, polyvahordáshoz érdemes egy könnyebb szerkezetű polyvakocsit házilag is készíttetni, a hozzávaló kerekeket és tengelyeket a gyárból megfizetve. 4 éve van már a maeskási gazdaságban mezei vasút és ezen idő alatt a szekéren történő, a nyári zöldtakarmányt kivéve, egyéb takarmányok mind a sineken szállítatnak a majorba. Ha az iga messzebb dolgozik a tanjától, a gazdaság közepén végighúzódó és azt közepén mintegy kettészelő nagy utra hajtatik az iga jóság, itt lesz kifogva és ide lesz a mezei vasuton a kumetszerszámos ökörrel, vagy 2 ökörrel, 3–3 kocsit egymásután akasztva, a takarmány kiszállítva. A nagy uton állanak tavasztól késő őszig a kerek nyári jászlak és egy kerek itatóvályu, melyeket könnyen lehet az etetés színhelyére huzatni. Minden kilométer távolságra van egy gémeskut, ilyesformán az etetésnél a járkálással a lehető legkevesebb idő telik, a jóság dél alatt jól is lakhat, ki is pihenheti magát.

Téli időben hózivatarok alkalmával a kazlak és rakományok mellett gyakori a hófúvás. A havat kézíerővel kell ellapátolni, hogy a köz-

lekedés fenn ne akadjon. A nagyvasutaknál használatos hóekékhez hasonló eszközt itt használni nem lehet. Ilyenkor is úgy könnyítünk a dolgon, hogy a majorhoz legközelebb eső kazalhoz, vagy rakományhoz nyulunk.

Nem beszélve a hordozható sinekről, ha a termény lehordása a tábláról szekéren történik, úgy a mezei vasút bármelyik pontján létesíthetünk átjárót, hogy a fogatoknak ne kelljen nagyot kerülni. Pár szál deszkát leszegezve a sinek közé és kívül mellé, egy kevés föld feltöltés és szabad az ut, minéllyt szükségtelené válik; a deszkák felszedése és máshol való újabb alkalmazása nagyon könnyen megy.

A pályafenntartásnak még egy kisebbeszerű, de mégis fontos munkájáról kell megemlékezni, ami nem hagyható figyelmen kívül. A mezei vasút naponta használatánál a húzó jóság a sinek között járva, a pálya közepéről a földet lassanként a sinekhez tapossa, miáltal azok melléke annyira feltöltődik, hogy bizonyos idő múlva a kocsik kerekeinek pereme eléri a földet és így a kocsik már nem a kerekeken, hanem azok peremén fordul, miáltal a surlódás nagyobb lévén, a teher huzása jóval nagyobb vonóerőt igényel. Havonta legalább 2-szer be kell járni ezelel a vonalat és lapátál a sinek mellől a pálya közepére kell takarítani a földet.

Ha mezei vasutvonalunkat kellő gondal karban tartjuk, a kisebb hibákat hamarosan kijavítjuk, úgy forgalmi zavarok nem lesznek és a rajta való közlekedés s a vonal legtökéletesebb kihasználása akadály nélkül történhet.

Mezei vasút létesítésénél a sineket lehetőleg az istállók és épületek mögé kell fektetni, mert a major befelé néző részén a jóság járása különösen sáros időben nagy kárt okoz és szinte elkerülhetetlen, hogy ökor, tinó, birka, disznó ne tapossa a vasutvonalat, ami annak sohasem válik hasznára. A fővonal kijelölésénél ügyeljünk arra, hogy a hízó- (söre-, sertés-) istállókat elkerüljük, mert a közlekedés a hizlalásnál oly fontos zavartalan pihenést akadályozza és annak eredményét csökkenti. *Kón Dénes.*

LEVÉLSZEKRÉNY.

Karórágás. 334. kérdés. Egy értékes fiatal lovam karórágóvá lett, kérem velem tudatni, hogy mitől származik ezen baj, gyógykezelhető-e és Magyarországon eladásnál szavatossági hiba-e? *N. N.*

Felelet a 334. sz. kérdésre. A karórágást a lovak és csikók unalmukban szokják meg, ha hosszasan állanak az istállóban megkötve a jászol előtt, vagy pedig sokat ácsorognak szükterületű, kopártalajú, fakorláltl bekerített kifutóban. Sok esetben egyik a másiktól tanulja, de rászokhat a csikó a rossz példa nélkül is. Legtöbb alkalmat ad reá a szabad mozgás hiánya mellett a fajászol és a szük kifutó fakorlátja. Ajánlják, hogy a fajászlat vasbádoggal kell borítottatni, a kifutó fakorlátját pedig kátrányozni. Ezzel azonban csak megelőzhetjük a bajt, esetleg még akkor is, mikor egyik-másik csikó még a kísérletezés első stádiumában van. Ha már megrogzítotté vált ez a rossz szokás, akkor nehéz a lovat róla leszoktatni. A következő eljárások

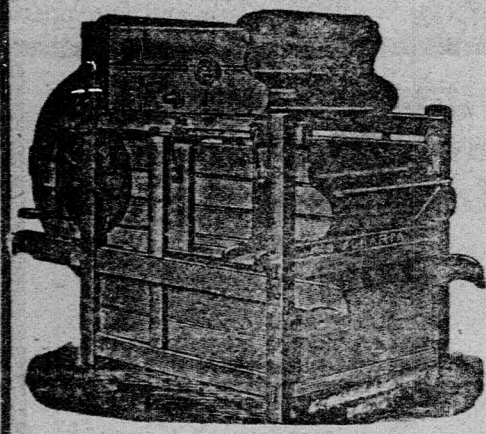
ajánlhatók a karórágás megakadályozására: A torokszij, egy 6 cm. széles, csattal ellátott bőrnakravaló, melynek a ló torkára kerülő része dudorosán bélelt. Ezt a torokszijat nem túlszorosan csatoljuk a ló nyakára, a munka idején kívül. Ilyen torokszijat minden jobb szijgyártónál készen kaphatni. Másik eszköz egy hosszú lenszár, melynek egyik végét a ló kötőfékének állsijába csatoljuk, a másik végét pedig a válaszfa oszlopán embermagasságban alkalmazott karikához kötjük olyképpen, hogy a ló az állásban annyira előre ne mehessen, hogy a jászlat vagy abrakos medenczét elérje a fogaival. Etetés idejére ezt a kikötést szüneteltetjük, vagy pedig tarisznyából adjuk a zabot, a szénát meg a földre helyezük, az orra alá; ily módon az utóbbit a kikötés fenntartása mellett is eléri és fogyaszthatja anélkül, hogy „karót rághatna”. Harmadik módszer az, hogy a ló állandóan kifordítva álljon állásában olyképpen, hogy a kötőfékre kétoldalt ráerősített karabélyos lenszárakkal a válaszoszlopokon levő karikákhoz legyen elég hosszán kikötve. Ez esetben is tarisznyából adandó az abrak, a széna pedig a földre. Éjjelre a kikötés oly hosszúra hagyandó, hogy a ló le is fekhessen. Végül ajánlatos ott, ahol rekeszállás (box) áll rendelkezésre, a jászlat vagy abrakos medenczét (kagylót) teljesen eltávolítani abból és a rekeszben hagyni a lovat akár szabadon, akár megkötve. Itt azonban szükséges, hogy a rekeszállás falai simák és oly magasak legyenek, hogy alkalmas támpontot ne nyujtsanak a karórágásra. Ilyen eljárás következetes alkalmazása mellett néha sikerül a karórágást kiküszöbölni, de csak ritkán és csupán kezdőknél. Magyarországon a karórágás nincs felvéve a szavatossági hibák közé. Mindamellett az újabb joggyakorlat szerint a lovat visszavéteik az eladóval, ha az eladáskor a hibát határozottan be nem mondotta. *Kis M.*

Orpington-tyukokról. 335. kérdés. Februárban kaptam állítólag tisztavérű 2 orpington tyukot. A 2 tyuk kitűnő tojó, egy héten 12–13 drb tojást tojnak. Ezen tyukok tojásaiból neveltem 30 drb csirkét. Miután én nem ismerem a tisztavérű orpingtonokat, nagyon kérek felvilágosítást: 1. Milyen színű és milyen alaku az orpington-tyuk és kakas? 2. Mennyiért és hol lehet tiszta orpingtonokat eladni, ha márczius és áprilisban kikeltek? *B. O.-né.*

Felelet a 335. sz. kérdésre. Az orpington-fajtában többféle színfeleség van. Leggyakoribbak a fehér és a sárga orpingtonok, kevésbé vannak elterjedve a fekete és a jubileumi gyémánt vagy porcellánszínű tyukok. A sárga szín alatt az arany-sárga szint kell érteni, amely egyenletesen az egész testet borító tollazatban egyforma. Fekete, fehér vagy más színű tollak jelenléte a fajtatisztaságot kétségessé teszi. Épp úgy a fehér és fekete tollazatban az idegen színű tollazat.

A jubileumi tyukok tollazata a sárga, fehér, barna és fekete színek szabályszerű keveredése által áll elő.

Az orpingtonok mind, tekintet nélkül azok színére, $\frac{1}{2}$ -szer nagyobb testűek a házi tyuknál, szélesek és mélyek. Tartásuk nyugodt és előkelő. Legjobb lenne, ha egy jó könyvet elolvasson a tyukásatról.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek.

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti KALMÁR-rosták”

Ezért ajándékaikról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSA, Hódmezővásárhely
különleges terménytisztítógépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselet.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32.

Igen jó lenne a „Patria” kiadásában a *Buday* Barna szerkesztésében most megjelent „*Olcso gazdasági könyvtár*”-t is megrendelni s azt olvasgatni. Igen sok hasznos dolog van ezen jó könyvekben, amit a háziasszonyoknak is tudni kell. Ezen könyvtár, avagy egyes füzetek kaphatók a „Patria” könyvkiadóhivatalában Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Van ezenkívül speciális szakkönyv is több. Ajánljuk, hozassa meg *Hreblay* Emil „*Baromfi-tenyésztés*” című munkáját is a fenti könyvkiadótól. Ára szép kötésben 5 korona.

A fajta- és szintiszta orpingtonokat legjobb valamelyik vidéki baromfiállomás és vásárra küldeni s oda személyesen elfáradni. Ott az ember sokat lát és sokat tanul és ha kiállított baromfiak tényleg szépek, igen jó áron kelhetnek el. Az árak ilyen portékánál darabonként 8—12 korona közt szoktak mozogni.

Szérumok hatása és a sertésvész elleni szavatosság. 336. kérdés. Április hóban malac-falkámban sertésvész ütött ki és ekkor beoltattam azokat a *Hutyra*-féle oltóanyaggal. Az oltás után még egy hétig tartott a megbetegedés és az 500 drb malaczk közül 163 drb elhullott, de 250 drb egyáltalában nem lett beteg. A malaczkok a vész egész terjedelme alatt — minden elkülönítés nélkül — együtt voltak. Eladhatom-e jóhiszeműleg a megmaradt 378 drb malaczkot mint vészmenteset? *S. J.*

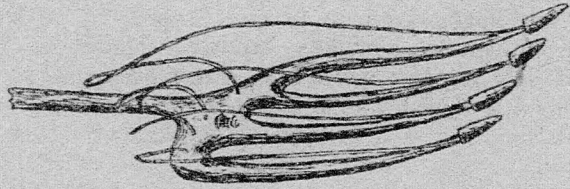
Felelet a 336. sz. kérdésre. Az eddigi tapasztalatok szerint nagyon valószínű, hogy a szérumos oltás után a vészes falkában meg nem betegedett sertések a jövőben sem fognak megbetegedni, vagyis hogy az immunitás szempontjából úgy fognak viselkedni, mintha a természetes fertőzésen átesettek volna. Ez a föltevés azonban ma még csak aránylag kevés tapasztalaton nyugszik és annál kevésbé tekinthető biztosnak, mert már voltak olyan esetek is, amidőn a szérumos oltás után életben maradt falkában másodszer kiütött a vész és tetemes veszteséget okozott. Mint ezen a helyen már ismételt hangszuloyoztuk, nézetünk szerint leghelyesebb, ha az eladó részletesen tájékoztatja a vevőt az előzmények felől. A jelen esetben annál kevésbé volna helyénvaló a 378 sertést, a kórelőzmények megismertetése nélkül, egyszerűen mint átvészelteteket áruba bocsátani, mert a valóság mégis csak az, hogy közülök 250 drb nem volt észrevehető módon beteg, tehát nem is vészeltetett át.

A gazdasági gyakorlat köréből.

Ujtás a Csösz-féle rendforgatón.

Két év előtt bemutattuk Csösz József kecskeméti gazdálkodó szénagyűjtőjét és rendforgatóját. (Lásd *Köztelek* 1908. évf. 32. szám.) A szénagyűjtő alakja nem változott a forgalombahozatal óta, a rendforgató azonban a feltaláló a gyakorlatbavétel után többször módosította, míg végre az itt képen is bemutatott (lásd 157. ábra) végleges alakban megállapodva, nagyban való gyártását megkezdették és az értékesítést a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-u. 31) vette a kezébe. A Csösz-féle rendforgató amilyen egyszerű, éppen oly gya-

korlatias kézi eszköz a takarmányszárító gazdának. Kezelése tanulást sem kíván, de munkája jobb, tökéletesebb és szaporább, amennyiben a gyakorlatban bebizonyult, hogy három, más villával forgató munkás munkáját lehet elvégezni a Csösz-féle rendforgatóval ugyanannyi idő alatt. Az eszközt egyszerűen a rend alá tolja úgy, hogy a hegyére alkalmazott büttyök a földön csuszszanak. Az ujtás lényege abban áll, hogy az egyágu rud helyett most préselt acélból készült és mégis könnyű négyágu villa szolgál az eszköz alapjául. Mind a négy villaágra megfelelő hajlítottságu acéldrótot van erősítve, hogy ezek által az eszköz egyszerű alátolására a takarmány rendje egyik oldaláról a másikra forduljon. A

157. ábra. A Csösz-féle új rendforgató.

Csösz-féle takarmány-rendforgató darabja 6 koronába kerül. Megrendelhető a feltalálónál is: Csösz József, Kecskemét, V., Zöldkert-utca 61., vagy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapestben. *P. T.*

VEGYESEK.

Mai számunk tartalmáa:	Oldal
Az OMGE. közleményei	1484
Egyről-másról	1484
A gazdasági gyakorlat köréből	1492
Gazdasági üzemtan.	
Szakmáymunkák a magyaróvári főhercegi uradalomban	1484
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Czukorrépatermelési kísérletek az 1909. évben	1485
Juhászat és gyapjúisme.	
Frizvér erdélyi raczkatenyészetben	1487
Állattenyésztés.	
Apróságok az állattenyésztés köréből	1488
Lótenyésztés.	
A muraközi ló az alföldi gazdaságban	1489
Gazdasági növénytan.	
Gyenge czukorrépatételek az Alföldön	1490
Gazdasági építészet.	
A gazdasági mezei vasutakról	1490
Levélsekrcrény	1491
Vegyesek	1492
A fedezetlen határidőüzlet kritikája. — Ruhland Gusztáv ötvenéves. — Gazdasági tanulmányut Dániába és Svédországba. — Az időjárás. — A Baromfi-tenyésztők Országos Egyesülete. — Magyar szeszipar Részvénytársaság. — Fölvételi feltételek a budapesti kertészeti tanintézetben. — A gazdasági egyesületek és az illeték-egyenérték. — Országos baromfi-, bor és helyi jellegű tengeriállítás. — Gyapjúvásár Miskolcra. — Apró hírek	
Kereskedelem, tőzsde	1495
Szerkesztői üzenetek	1498

A fedezetlen határidőüzlet kritikája.

A tőzsdei játékok ellen való küzdelmünkben váratlan segítséget kaptunk egy olyan napilap hasábjairól, mely idáig a fedezetlen határidőüzlet betiltására, illetve rendszabályozására irányuló törekvésünkkel szembehelyezkedett. Az „Egyetértés” ez a napilap, melynek június 17-iki számában a tőzsdéről és a gabonaáralakulásról közölt érdekes cikkéből szó szerint adjuk a következő sorokat:

„Mi mindig a legliberálisabb gazdasági politikát folytattuk s a leghevesebben ellene szegültünk annak, hogy a fedezetlen határidőüzlet korlátoztassék. A tavalyi esztendő megtanított bennünket arra, hogy azzal az előnnyel, hogy a budapesti tőzsde Európa gabonapiacza, egyáltalán nem ér fel az a rémes pusztítás, amit tavaly a közvagyonban a gabonátőzsde papirosbuzával okozott. Mert végre is egészségtelen állapot az, hogy amikor a budapesti tőzsdén a papirosbuza ára 32 korona volt, ugyanakkor a londoni tőzsdén az effektív magyar búzát 27 koronáért lehetett kapni.

A gabonahatáridőüzlet, bárhogy tiltakoznak is ellene némelyek, tisztán játék. Semmi egyéb, mint spekuláció és szerencsejáték. Hovatovább ott tartunk, hogy azokat, akik nálunk a gabonátőzsdén mint „gabonakereskedők” szerepelhetnek, nem is érdekli a buzatermés mennyisége és minősége, hanem csakis az áralakulás, amit pedig tisztán a spekuláció szab meg. Mert ha nem tisztán a spekuláció volna az árszabályozó, akkor tavaly sem jöhetett volna be a magas buzavám mellett 130 millió (talán 49 millió! *Szerk.*) mm. buza az országba, amikor a malmok állandóan redukáltak az üzemüket s amikor a magyar gazda nem tudott tudni a buzáján.

A magyar kormány az 1907. évi kiegyezésben kötelezettséget vállalt az iránt, hogy törvényileg tiltja majd el a budapesti gabonátőzsdén a fedezetlen határidőüzletet. *Eddig mindig küzdöttünk ellene s az agráriusok tulkapásának mondtuk ezt a követelést a kereskedelem ellen. Az 1908. évi buzáárak azonban meggyőzték bennünket arról, hogy annak az abuzusnak, amit a budapesti gabonátőzsdén üznek, véget kell vetni.* Mert addig, míg a fedezetlen gabonahatáridőüzlet el nem tiltatik, vagy legalább is szűk korlátok közé nem szorítatik, addig a magyar gazda sohasem tudhatja, hogy hanyadán van a termésével. Ez pedig a mi szegény országunkban, melynek a buzatermés a fő jövedelmi forrása, nemzeti veszedelem.”

Ruhland Gusztáv ötvenéves.

A német gazdátársadalom a mezőgazdasági tudomány egy kiváló mesterét ünnepelte a múlt héten. Ruhland Gusztáv tanár jutott el fáradtságos munka, nehéz küzdelmek egész során diadalmasan keresztülhatolva a félszázados életkor mesgyéjéhez, ahol a soha meg nem nyugvó vándort egy röpké pillanatra megállította tisztelőinek és tanítványainak ünneplő ragaszkodása és ahol hiu ünnepségek vásári zaja nélkül, imponzans egyszerűséggel, de a lelkesedő ragaszkodás melegségével font babért a német agráriusok hálája és szeretete ama homlok köré, amely mögött mint örökké forrongó kohóban ezernyi eszme, az agráriusok egész szellemi fegyvertára

izzott ki éles támadó felfogó szablyává. De nagy tudású, széles látókörű, harszós, hanem a né egyik kitünőségét is tisztelőinek nagy seregműve; a „System der eredeti és ideális felkápázató bőségével, ellen intezett bátor kötelezettségeknél való nyugvó felfogásával a sorába helyezi Ruhland nyos jelentőségét nem ki méltányolták, mint Bismarck, Berger és Wagner Adol munkásságának javarészek fejtegetésére esik e tettek szociálpolitikai művétől kezdve birtok a gabonaáralakulás kégyarant alapvető jelekezőseinek, folyóiratok száma egész légió, ez schaftliche Marktnachbuzgó tevékenységet kereskedelemellenes irá hive nyert Bismarck bizást a világ gabonatezására. E három évig talatai, majd többé magánuton folytatott agrárkérdést egészen Ruhland kutató szem gazdasági termények ájára irányítják figyelmegyetemen a nemzetgavatják és agrárpolitímegérdemelt figyelménagy tudományos vitámüncheni egyetemi tan Adolf ajánlatára a B gazdasági előadól híezt a felelősségteljes az elmúlt 16 év alatt minden fontosabb akció évig a freiburgi egyetemzetgazdaságtan tan meg 1899-ben a nemellenőrző bizottságot. győződéséhez hiven, hzetközi jellegű problérómai nemzetközi mealkotásában is, noha terve szerint történt. több ízben járt Ruhland 1896-iki budapesti nemalkalmával és legutóbb a Köztelken előadást immár évek óta tisztéségében, valamint az a válóbb tudományos kmelegséggel és tisztelenek félszázados évforszázlaját.

Gazdasági tanulmányországba. Az OMGE. gazdasági tanulmányut

Árté
SOÓS
ő csász. és kir. f udvari kuffuró-mes
Hódmező
Villamoserőre bere

CAMPBELL szivógázmotorjai, nyersolajmotorjai és benzinmotorjai
világhirűek.
Magyarországi kizárólagos képviselő: **KORÁNYI VIKTOR** Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 9.
Előnyös fizetési feltételek! Olcsó üzem! Egyszerű kezelés! 127,000 lóerő üzemben! Kérjen prospektust.

izzott ki éles támadó pengévé, öldöklő csapási felfogó szablyává. De nemcsak az agrárszelmek nagytudásu, széles látókörű és fanatikusan lelkes harszósát, hanem a nemzetgazdasági tudomány egyik kitünőségét is ünnepelte Ruhland Gusztáv tisztelőinek nagy serege. Háromkötetes nagy műve, a „System der politischen Oekonomie”, eredeti és ideális felfogásával, gondolatainak káprázatos bőségével, a kapitalista társadalom ellen intézett bátor támadásával, a jogok és kötelezettségeknek valóban szociális alapon nyugvó felfogásával a legkiválóbb nemzetgazdák sorába helyezi Ruhland tanárt, akinek tudományos jelentőségét nem kisebb férfiak ismerték el és méltányolták, mint Bismarck, Schäffle, Buchenberger és Wagner Adolf. Tevékeny és sokoldalú munkásságának javarésze az agrárpolitikai kérdések fejtegetésére esik e téren „Agrárpolitikai kísérletek szociálpolitikai szempontból” című első művétől kezdve birtokpolitikai, hitelpolitikai és a gabonaáralakulás kérdéseit tárgyaló munkái egyaránt alapvető jelentőségűek. Kisebberkeztéseinek, folyóiratokban megjelent cikkeinek száma egész légió, ezenkívül mint a „Landwirtschaftliche Marktnachrichten” szerkesztője is buzgó tevékenységet fejt ki. Mint a szabadkereskedelmellenes irányzatnak meggyőződéses híve nyert Bismarck hercegtől 1888-ban megbízást a világ gabonatermő országainak beutazására. E három évig tartó tanulmányút tapasztalatai, majd többévi gyakorlati munkásság és magánúton folytatott egyetemi tanulmányok az agrárkérdést egészen új világításba állították Ruhland kutató szeme elé s kiváltképpen a gazdasági termények áralakulásának problémájára irányítják figyelmét. 1893-ban a zürichi egyetemen a nemzetgazdaságtan magántanárává avatják és agrárpolitikai előadásai mihamar megérdemelt figyelmet keltenek, egyben pedig nagy tudományos vitába sodorják őt Brentano müncheni egyetemi tanárral. 1894-ben Wagner Adolf ajánlatára a Bund der Landwirte közgazdasági előadónak hívja meg Ruhlandot, aki ezt a felelősségteljes állást máig is betölti és az elmúlt 16 év alatt kivette részét a Bund minden fontosabb akeziójából. Időközben néhány évig a freiburgi egyetemen is működött mint a nemzetgazdaságtan tanára s ugyanott alapította meg 1899-ben a nemzetközi gabonaárfolyamellenőrző bizottságot. Ama tudományos meggyőződéséhez hiven, hogy az agrárkérdés nemzetközi jellegű probléma, kiváló része van a római nemzetközi mezőgazdasági intézet megalakításában is, noha az nem az ő eszméje és tervei szerint történt. Nálunk magyaroknál is több ízben járt Ruhland, így 1890-ben, az 1896-iki budapesti nemzetközi gazdaságkongresszus alkalmával és legutóbb 1908 tavaszán, amikor a Köztelek előadást is tartott. Az OMGE.-nek immár évek óta tiszteleti tagja s ugye minőségében, valamint az agrárpolitika egyik legkiválóbb tudományos képviselője előtt őszinte melegséggel és tisztelettel hajtja meg születésének félszázados évfordulóján a „Köztelek” is zászlaját.

Gazdasági tanulmányút Dániába és Svédországba. Az OMGE. által rendezett dán-svéd gazdasági tanulmányút résztvevői június 15-én

reggel érkeztek Brörükba, ahol elsőbben az Antellmeiereit tekintették meg, melynek igazgatója, J. P. Justessen kalauzolta a társaságot. E tejszövetkezet körülbelül 9.000.000 fontot elérő évi tejmennyiséget produkál. Majd megtekintették a stensvingaardi gazdaságot, mely piros dán szarvasmarháról és jütlandi lovaról híres. Ezen a napon a ladelundi mezőgazdasági iskola tanulmányozásán kívül az askovi népiskolát és növénytermesztési kísérleti állomást, valamint a Funen-sziget fővárosát, Odenseet tekintették meg. Június 16-án az odenseei nyilvános kiviteli vágóhidat, a saderumi és bellingi gazdaságokat, a hoime-marki heislerwirtschaftot, a dalumi mezőgazdasági és majorsági iskolát tekintették meg. A társaság június 17-én érkezett Kopenhágába, ahol a dán állami magvizsgálóállomást, szérumlaboratóriumot, ugyszintén a Karlsberg-féle serfőzödét tekintették meg s este a társaság részben Széchenyi Dénes gróf dán követnél, részben Johann Hansen dán konzulnál élvezett szíves vendéglátást. 18-án délelőtt a kopenhágai szabadkikötőt, majd az állami növénytermesztési kísérleti állomást, állami mezőgazdasági muzeumot, Kollekolle községi jellegzetes dán piros fajmarhatenyésztését és a kollekolle gazdaságot tanulmányozták s estefelé a híres állatkertet szemléltek meg s Klampenborg nevű híres tengeri fürdőhelyen ebédelték meg, ahonnan hajón és vonattal tértek vissza Kopenhágába. A tanulmányút vezetőségétől ma vett értesítés szerint a tanulmányozó magyar gazdaságtársaság ugye hatóságok, mint magánosok részéről rendkívül szívélyes és előzékeny fogadtatásban részesül. A vasárnapot még Dániában töltik s hétfőn reggel lépnek át Svédország területére.

Az időjárás. Lapunk legutóbbi számában a földmivelésügyi minisztérium termésbecslésének ismertetésekor már határozottan kijelentettük, hogy a fölveti rendkívül kedvező adatok ma még fölülte bizonytalanok, az 54 millió q-ás buza-termés még az Isten kezében van, mert akár a Medárd-napi esőzés, akár pedig egy hűtő e reményeket elsorvaszhatja. Sajnos, hogy az időjárás a mi aggodalmainkat igazolta, mert a mostani heves záporok országzszerre lefektetik a gabonavetéseket, fokozzák azokban a rozsdá fejlődését, úgyhogy csak szeles, hűvös időjárás mellett remélhetők a termés talpraállítását. A vidékről beérkező jelentések szerint a felhőszakadászerű esőzések óriási károkat okoztak országzszerre a gabonavetésekben, amelyeknek következményei ma még kiszámíthatatlanok. Ha most még számításba vesszük a még esetleg bekövetkező száraz, forró időjárást, amely buja vetéseinkben hűtést okozhat és amilyen időjárást a „Meteor” június 18-tól kezdve jósol, akkor csakugyan a legnagyobb aggálylyal kell tekintenünk a bekövetkező termés-eredmények elé, amelyek a földmivelésügyi minisztérium optimisztikus jelentését csufosan megmáshíthatják, az 54 millió métermázsás buza-termés ma a levegőben lóg és az Isten kegyelmétől függ. Adja Isten, hogy megleljen, de sajnos, lehet a termés közepesen alul is, sőt az is meglehet, hogy gabona helyett ocsut aratunk. Erre a mi szélsőséges éghajlatunk alatt bőségesen voltak példák. Csak vegyük az 1897-iki esztendőt, amikor a rozsdamentes és talpon álló

buzavetések termését egy-kétnapi forró időjárás több mint a felére apasztotta. Véleményünk tehát az, hogy miután a gabonatermeseredményeket mai állapot szerint tisztán és kizárólag csak szeles, hűvös időjárás biztosíthatja és mert a terméseredmény ma még teljesen bizonytalan, az érdekelt körök felette jól teszik, ha a gabonaüzletben lehetőleg tartózkodó eljárást követnek, a gazdák pedig tartózkodnak minden — ezidőszert könnyelműnek mondható — elővételi üzletektől.

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete Pirkner János elnöklésével a „Köztelek” kis-teremben igazgató-választmányi ülést tartott. A napirend előtt Jandaurek Vincze igazgató üdvözölte meleg szavakkal Pirkner Jánost országgyűlési képviselővé történt megválasztása alkalmából, egyben felolvasta Teleki József grófné és Teleki József gróf sürgönyét, kik szintén az üdvözölők közé sorakoznak. Pirkner János meghatva mondott köszönetet a váratlan ovációért. Napirend során végleg elfogadta a választmány az angol orpington-standardot s jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Rácz Sándornak ez irányban kifejtett munkásságáért. Krenedits Ödön, a mértékletességi szövetség ki- küldötte a szövetség ezéjait fejtegette, arra kéri az egyesületet, hogy hivatalos lapjában nyisson különrovatot a mértékletességi szövetségnek. A választmány a kérésnek eleget tett. A Szabolcsmegyei Gazdasági Egyesület Nyiregyhá- zán tartandó jubiláris gazdasági kiállítás ke- retében rendezendő baromfiállítását az egye- sület támogatja s több érmet bocsát a ki- állítás rendelkezésére. Az Erdélyi Szász Gazda- sági Egyesület október első felében Brassó- ban országos állatkiallítás rendez. Pirkner János felhívja a választmány figyelmét a kiáll- tásra és kéri őket, hogy minél nagyobb szá- mban vegyenek részt rajta. A kiállítás el nem adott baromfit az egyesület fogja megvásárolni állami kiosztás ezéjából. A kopasznyakuak tenyésztésének előmozdítására egyesületi kis aranyérmet tüztek ki. Végül tudomásul vették a földmivelésügyi miniszter többrendbeli leiratát, tárgyalták a Veszprémmegyei Gazdasági Egye- sület átíratát kiállítás rendezése ügyében, majd Winkler János titkár a tagmozgalomról tett je- lentést.

Magyar Szeszipar Részvénytársaság. E hó 11-én tartotta alakuló ülését a Magyar Szeszipar Részvénytársaság, mely együttesen 175.000 hekto- liter finomítási üzemi-képességgel bíró négy oly szeszfinomítóvállalat közreműködésével létesült, amelyek részére 120 mezőgazdasági szeszifőző 80.000 hektoliternyi kontingensének finomítása van szerződésileg biztosítva. A vállalat alapítá- sában résztvettek: a Bóni Gyártelep és Mező- gazdasági Részvénytársaság (Szabolcs megye), to- vábbá a lipótmegyei, szepesmegyei és sáros- megyei mezőgazdasági szesztermelők szeszfino- mító részvénytársaságai azzal a ezézzattal, hogy ez az egyesülés a finomítandó nyersszeszszükség- let bevásárlását, valamint a finomított szesz áru- sítását bőséges pénzeszközökkel s egységes rend- szerrel intézze. A vállalat, melyet a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság finan- szíroz, szoros viszonyba kíván lépni a Mező- gazdasági Szesztermelők Országos Egyesületével,

Ártézikutfurás és vízvezetés!!!

SOÓS SÁMUEL

ő csász. és kir. fensége József főherceg udvari kutturó-mestere mélyfurási vállalata

Hódmezővásárhely.

Villamoserőre berendezett modern műhely!

Elvállalok mérsékelt díjazás mellett földszin fölé és földszinhez közel emelkedő vizü ártézikutak furását, különféle kutturószerszámoknak a legkitünőbb szerszámacél- és öntöttacélananyagokból való gyártását és szállítását. Szállítok továbbá a legolcsóbb árak mellett fürdő-, mosdó- és klozetberendezési, mindenféle vízvezetékberendezési cikkeket, melyekből állandóan raktárt tartok, valamint a budapesti szivattyu- gár minden termékét. " " "

Megkeresések azonnal elintéztetnek!!!

Mezőgazdasági helyzet.

1910 június 16.

Arad. A terméskilátások eddig általában igen kedvezőek voltak, azonban a vármegye nagy részén e hó 13-án átvonult óriási vihar és órákig tartó záporosó egy a gyümölcsösökben, valamint a gabonafélékben is nagy kárt tett s a még eddig talpon álló vetéseket is lefektette.

Balassagyarmat. Naponként felhőszakadásoknak nevezhető esőzések vannak, melyekből hol kisebb, hol nagyobb jégesők jönnek. Kapások igen szépek és nagyok. Lekszált rétek azonban a renden romlanak el. Peromospóra helyenként fellépett.

Baja. Naponta eső és zivatar. A vetések fele megdőlt, a rozsda is veszélyezteti a búzát. A zab csak csekély részben jó, nagyjában ritka, rozsdás és nem fejlődik. A tengeri nagyon jól áll és bő termést ígér.

Debreczen. Igen meleg az időjárás. A gabona általában szép, a zabból azonban gyenge termés várható a nagy meleg miatt.

Eszék. A szép, meleg időjárás jó eredménnyel bíztat, csak a széna nem nagyon sikerült.

Győr. Egy hét óta minden nap esik az eső, mely bár rövid ideig tart, de oly nagy mennyiségben, hogy sok helyen az őszieket megdöntötte. Nagyobb kárt azonban nem okozott. A terméskilátások nálunk igen jók, a tavasziak is nagyon szépen fejlődnek. Takarmányokból ritka dus eredmény várható. A tengeri kielégítően előrehaladt.

Kassa. Buzában, rozsban jó középtermés várható, de az árak esőhiány miatt sárgák s ritkák lettek, de a most beállt gyakori esőzés még megjavíthatja. A zab rossz.

Kaposvár. Időjárás meleg, gyakori esőkkel, a gabonafélék fejlődésére kedvező. Gabonatermési kilátások elég kedvezők.

Léva. Az időjárás borús és csapadékos, a kapásnövényzetre igen jó hatással van. Takarmány bőven termett, de a betakarítására rossz idők járnak. A gabonafélék jó termést ígérnek.

Losonc. Az időjárás jó, terméskilátás nagyon jó.

Miskolc. Mindennap van kisebb-nagyobb esőnk, sőt vihar és jég is volt. A vihar és némi részben a jég is okozott károkat az igen szép vetésben.

Nagybcskerek. A lefolyt héten nagy zivatark voltak. A buzavetések nagyrésze ledült. Ma szép időjárás van és a dült buza nagyobb része ismét felállt. A szemképződés rendes, a kalászkok gyönyörűen fejlődnek és ha az időjárás kedvező lesz, úgy átlag 10 q-ra lehet számítani. A tengeri is szépen fejlődik. A zab hátramaradt, alacsony, sok közte a gaz.

Nagykanizsa. Egész héten zivataros időjárás uralkodott. Több felhőszakadás és jégeső mindenütt nagy kárt tett. A szőlőket teljesen alámosta, a gabonaterméseket lefektette az eső.

Nagyvárad. Vármegyénkben többhelyt zivatar és jég volt az elmúlt héten, mely tetemes károkat tett. A rozsda erősen fejlődik, félni lehet, hogy ez károsan fog hatni a vetések eredményére.

Nyíregyháza. Az elmúlt héten majd mindennap volt kisebb-nagyobb esőnk. Tegnap este felhőszakadás, mely a vetéseket ledöntötte, de ez kedvező idővel ismét helyre fog állni. Kapások is most már igen szépen fejlődnek.

Nagyszombat. Az őszi vetések eddig még szépen állnak, csak helyenként dült meg egy kissé. A zab és árpa ellenben gyengén áll, a repánál bogárkárt jelentenek, a tengeri szépen fejlődik. Az időjárás nagyon kedvező.

Nyitra. Az időjárás állandóan meleg, naponként zivatarkkal. A réteket nagyrészt mind lekaszálták, azonban a folytonos esőzés igen elrontja a széna minőségét és gátolja a betakarítást. A gabonákban a zivatark és jég sok kárt tettek, mindenütt ledült a gabona. A búzában a rozsda nagymértékben elterjedt és csökkentette a szép termésre való reményt. Zabban a fritlég kártétele mutatkozik mindenütt.

Pancsova. Az időjárás esős, zivataros, a buza nagyszérien áll, bár az utolsó zivatark némi kárt tettek benne. A tengeri is nagyon szép.

Sopron. A múlt napokban a vármegye különböző részeiben felhőszakadás és jégeső volt, mely egyes helyeken nagy károkat okozott. A szőlőben a szőlőmoly nagy károkat okozott.

Szatmár. A szárazság állandó, eső igen kívánatos. A búzáknál kitűnő termést ígérnek, a zab és árpa azonban ritka és ha rövidesen eső nem lesz, a szárazság is kárt tesz benne. Szenatermés minőségileg kitűnő, mennyiségileg azonban csekély.

Verecz. A buzaszemek erősen vannak, amihez tartósan száraz, szeles időjárás szükséges. A repce cséplése csaknem mindenütt befejezve. Az árpát a jövő héten aratják. Tengerit egyes helyeken másodszer kapálják.

Zalaegerszeg. A rendkívüli sok viharos záporok alakjában leest csapadék a gabonákat legnagyobb részét lehengerelte. A mezői munkálatok, répakapálás stb. rendkívül vissza vannak maradványra, úgyannya, hogy az összetörölött munkák végzésére kellő kézi erő nem kapható. A nagy záporok a réteket eliszapolták, a lekaszált szénát pedig elhordták.

NYILTTÉR.)*

(E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelőséget nem vállal.)

PAIKÁNY- és EGÉRIRTÓBACILLUS.

„Ratin“ fertőző betegséget plántál az illető airtafaj között és teljesen kipusztítja. A m. kir. áll. bakteriologiai intézet véleménye szerint más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektust ingyen küld a „Ratin“ Bakteriologiai Laboratorium vezérképviseletébe Budapest, Rottenbiller-utca 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melynek első sorozata f. é. július hó 13-án veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények MÁV. összes vonalán tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések

V. ker., Nádor-utca 12. sz.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek“ részére.)

Napijelentés a gabonátözsderől.

1910 június 17.

Az üzlet valamivel élénkebb volt. Elkelt 3000 q buza 10—20 fillérrel magasabb áron.

Rosban alig volt üzlet és az árak csökkentek. Budapest paritásában 14— koronát jegyez.

Árpában továbbra is üzletelenség uralkodott. Névleg Budapest paritásában 11:30 koronát jegyez.

Zabban az árak változatlanok maradtak és Budapest paritásában minőség szerint 14:60—14:90 koronát fizettek.

Tengeri bőséges készlet folytán nagyban kináltatik. Budapest paritásában 10:30 koronát fizettek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 78:5 k. 22:80 K., 200 mm. 77 k. 22:80 K., 600 mm. 78:5 k. 23:60 K., 100 mm. 79 k. 23:30 K., 200 mm. 77:5 k. 22:90 K. felső, 125 mm. 77:3 k. 23— K., 100 mm. 76:5 k. 22:60 K. felső.

Pestvidéki: 250 mm. 79 k. 23:65 K., 150 mm. 79 k. 23:65 K., 200 mm. 78:5 k. 23:10 K., 100 mm. 77 k. 22:60 K.

Bánsági: 300 mm. 78 k. 23:30 K., 300 mm. 77:5 k. 22:70 K.

Kalocsai: 200 mm. 77 k. 22:90 K.

Zab: 100 mm. 14:60 K. kpf., 250 mm. 14:70 K. kpf., 100 mm. 14:40 K. kpf., 100 mm. 14:50 K. kpf., 100 mm. 14:75 K. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1910 októberre	19:30 K.
Ros 1910 októberre	13:72 "
Zab 1910 októberre	14:20 "
Tengeri 1910 júliusra	10:64 "
Tengeri 1910 augusztusra	10:90 "
Tengeri 1911 májusra	11:24 "

A budapesti értéktözsderől.

Budapest, június 17.

A budapesti börze kezd berendezkedni a nyári szünetre. Erre vall legalább az a körülmény, hogy a közelebbi múlt héten tulnyomó volt a realizáció, aminek következtében a vezető papírok árfolyama lemorzsolódott. Az a vélemény alakult ki, hogy a nagy üzletek, amelyek előkészületben vannak, csak észkor kerülnek végrehajtásra és erre való tekintettel a spekuláció sem igen buzgólkodik, hogy új angazsmánokat vál-

lajon. E felfogás mellett szól az a hír, hogy a pénzügyminiszter 40 millió erejéig igénybe szándékozik venni a Rothschild-csoportnál lekötött folyószámlakölcsönt. Mert ha igaz volna, hogy a nagy járadék-kölcsönt még a nyáron akarják tető alá hozni, akkor a folyószámlakölcsön aligha vétetnék igénybe.

Egyebekben pedig a pénzpiac helyzete sem igen biztató. Míg ugyanis külföldön olcsó és bőséges a pénz, úgy hogy tegnapra az angol bank kamatlábmérését várták, addig nálunk kissé megfeszült a kamatláb. Főleg azért, mert az osztrák postatakarékpénztár a legutóbbi járadékkiadásából kifolyólag 30 millió koronát vont el a piactól. Nálunk még azt is tekintetbe kell venni, hogy nemsokára a gabonakereskedelem is nagyobb hitelügylettel fog fellépni. Ezek a körülmények természetesen szintén nem voltak alkalmasak arra, hogy a börzei forgalmat élénkítsék.

Mindamélt megállapítható, hogy a börse alapangulata szilárd és egyes helyiértékek iránt speciális okokból eléggé kedvező a hangulat. Bankrészevények árfolyama lemorzsolódott. Egyedül Hazai bank javította és tartotta fenn magasabb árfolyamát főleg annak a hatása alatt, hogy ez az intézet sokat nyert a birtokában lévő iparvállalati részvényeken. Emlegetik még a tőkeszaporítást is, ami azonban most nem lehet aktuális. Magyar és osztrák hitelrészevények néhány koronával olcsóbbodtak. Magyar bank és Kereskedelmi részvényeknél az elővételi jogokban volt némi üzlet.

Azt hiszik, hogy ez a társaság már közelebb nagy üzleti tevékenységet fog kifejteni. Pesti magyar kereskedelmi bank ismét javította árfolyamát. Takarékpénztárakban mérsékelt forgalom volt. Lipótvárosi névértéken felül jegyeztetik. Az intézet elnöke egy ismert nevű politikus van kiszemelve, aki régebben államtitkár, majd a Magyar Általános hitelbank igazgatója volt. Innen származott a téves hír, hogy a Magyar hitelbank érdekeltséget vállal a takarékpénztárnál. Biztosító intézetek közül Első magyar újra emelkedett. Malomrészevények közül csak Erzsébet javította kurzusát, míg a többi változatlan. Bányák és téglagyárak árfolyama keveset változott gyengült forgalom mellett. Csupán Magyar keramiai gyár iránt érdeklődtek élénkebben e vállalat kedvező üzleti kilátásai miatt. Vasművek közül Első magyar gazdasági gépgyár árfolyama feljebb ment, mint hogy a jó termés valószínűvé teszi a gépgyártmányok jobb kelendőségét. Egyéb iparvállalatok közül könyvnyomdák részvényekben volt üzlet és Athenaeum, Franklin és Pesti könyvnyomda emelkedtek. Villamosági vállalatok iránt alig érdeklődtek. A városi villamosági telep építésének kérdése kedvezőtenül befolyásolja e vállalatok árfolyamát. Serfőződe-részevények kevéssel gyengültek. Közlekedési vállalatok közül Adria csak legutóbb mérsékelt kurzusát. Budapesti közuti vaspálya és Városi villamos vasút néhány koronával olcsóbban cseréltek gazdát. A külföldi váltók közül a német váltó kevéssel drágult, míg a londoni váltóárfolyam olcsóbbodott. A járadékpiácra nagyon csekély üzlet volt. A 4% koronajáradék néhány fillérrel olcsóbbodott.

Az e heti fontosabb árváltozásokat a következő összeállításban mutatjuk be:

	június 10.	június 18.	június 17.
4%-os m. koronajár.	92:45	92:35	92:40
Hazai bank	301:—	302:50	301:—
Magyar Hitelbank	845:—	845:—	842:—
Magy. b. és keresk.	744:—	744:50	741:—
Osztr. hitelrészevény	672:—	672:—	669:—
Kereskedelmi bank	3833:—	3848:—	3872:—
Lipótvárosi takarékp.	207:—	207:—	206:—
Pesti hazai takp.	19150:—	19180:—	19160:—
Első magy. biztosító	14000:—	14200:—	14250:—
Erzsébet malom	440:—	458:—	455:—
Drasche téglagyár	603:—	602:—	600:—
Magyar keramitgy.	280:—	294:—	290:—
Első magy. gépgyár	368:—	400:—	400:—
Ganz és társa	3440:—	3480:—	3440:—
Rimamur. vasmű	693:75	690:—	690:50
Athenaeum	303:—	306:—	306:—
Franklin	565:—	608:—	595:—
Nasiczi tanningyár	572:—	595:—	593:—
Adria tengerhajóz.	489:—	488:50	482:—
Bpesti közuti vasp.	713:—	712:50	711:—
Városi vill. vasut.	379:—	378:50	378:—
Német 100 márk.	117:50	117:55	117:52
Londoni váltó	240:72	240:75	240:67

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1910 június hó 17-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek“ részére.)

Felhozott a szokott községekből 73 szekér réti széna, 13 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 18 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 22 szekér egyéb takarmány. (Luczerna.) 200 zsák szecska.

A forgalom lnyha. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 540—840, muhar 700—880, zsupszalma 600—700, alomszalma 360—480, takarmányszalma —, kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 400—540, zabosbüköny —, lóhere —, luczerna, 500—700, köles —, sarju —, szalmaszezcska 560—620. Összes kocsiszám 143. Összes suly 171,600 kg.

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1910 június 17-én.

Piac	Buza	Rozs	rpa	Zab	Tengeri	Szalma	Réti széna	Burgonya		Vaj	Tojás	Húsérak											
								sárga	rózsa			Vágott hus kg.-ként fillérben						Élősúly mm. koronákban					
												marha-hus		borjúhus		sertéshus		marha-hus		borjúhus		sertéshus	
								100 kilogrammonként											I.	II.	I.	II.	I.
koronaértékben																							
Arad	21.-	13.60	11.-	13.-	10.60	4.50	6.-	6.50	7.-	400	5.-	144	128	180	160	168	140	60	45	75	50	140	120
Baja	21.40	14.-	11.40	12.80	10.40	2.80	6.80	7.-	7.-	280	4.50	132	124	164	152	128	120	58	54	96	90	136	126
Balassagyarmat	22.-	16.50	13.-	13.80	12.20	7.-	8.-	6.-	7.-	400	5.-	136	123	180	160	170	150	68	54	80	60	140	128
Debreczen	24.60	14.60	12.60	14.-	12.80	3.-	4.-	4.-	4.40	400	6.-	152	136	160	140	192	176	74	68	88	80	126	122
Eszék	26.90	17.40	13.-	14.40	11.50	4.80	8.-	10.-	7.80	320	5.-	136	104	160	144	168	148	68	54	96	84	128	90
Győr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kaposvár	18.20	16.40	13.60	14.-	11.40	-	-	4.-	4.20	280	5.70	135	130	145	140	138	134	75	70	88	82	126	120
Kassa	20.40	15.-	12.-	14.-	15.-	3.50	5.-	8.50	8.50	200	5.-	160	144	160	150	130	160	80	76	80	76	130	120
Léva	19.60	16.-	12.40	13.60	13.40	4.-	6.-	-	6.-	280	6.-	128	120	160	150	170	160	76	68	100	92	128	120
Losonc	20.-	14.20	12.-	13.60	12.60	4.50	6.-	5.-	6.-	200	7.-	136	128	176	160	168	160	84	68	110	100	168	156
Miskolc	20.80	18.-	13.-	15.-	13.-	-	5.-	5.-	17.-	220	5.50	136	126	144	132	160	150	72	64	86	76	136	130
Nagybeaskerek	20.60	17.-	13.80	13.40	10.-	-	-	9.-	8.-	368	4.-	120	112	128	120	160	132	56	54	72	60	132	120
Nagykanizsa	21.-	14.40	-	14.-	12.-	4.50	7.50	7.-	7.-	300	5.-	150	116	160	140	154	136	64	56	90	80	126	112
Nagyszében	21.-	17.40	15.-	15.-	14.50	-	-	7.-	8.-	288	5.-	160	120	120	90	176	160	70	50	60	50	110	130
Nagyszentmiklós	20.40	17.-	13.60	12.-	10.60	-	8.-	-	5.-	280	4.-	120	112	144	-	152	-	-	-	80	76	140	130
Nagyvárad	20.60	13.20	-	13.-	12.-	-	-	6.-	6.-	320	5.-	120	112	180	160	180	160	-	-	-	-	148	136
Nyíregyháza	19.-	12.80	11.50	14.-	12.60	3.80	6.80	4.20	4.50	220	6.-	128	120	144	120	144	136	80	58	62	56	140	172
Nyitra	18.-	15.20	12.60	14.-	13.20	6.-	9.-	9.-	8.-	350	8.-	120	112	160	-	164	-	75	70	104	95	150	140
Pancsova	21.-	-	-	-	10.-	-	7.-	7.-	8.-	320	4.50	120	112	160	140	160	152	70	56	68	70	126	118
Pápa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sátoraljaiújhegy	19.20	15.-	11.60	13.20	13.40	4.-	7.-	5.60	6.40	280	6.-	136	128	144	136	160	120	-	-	80	76	120	116
Sopron	18.50	14.-	-	15.-	-	-	7.-	6.-	6.-	280	7.-	180	160	260	180	120	180	86	66	120	100	120	106
Szatmár	19.-	12.40	12.40	11.80	12.80	3.-	6.-	5.40	5.60	230	5.-	120	112	160	152	160	152	-	-	-	-	-	-
Szombathely	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szolnok	19.80	14.-	12.-	14.-	11.80	-	8.-	7.-	5.-	220	6.-	148	-	184	-	180	-	72	-	84	-	80	-
Temesvár	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ujarad	21.-	13.50	11.-	13.-	10.50	4.20	5.80	6.-	6.50	320	4.50	120	112	144	136	152	140	60	40	70	50	130	110
Versecz	20.-	16.-	11.-	13.-	10.50	-	-	5.-	5.50	320	5.-	120	104	140	120	160	148	84	64	110	-	140	-
Zalaegerszeg	21.-	14.50	12.-	13.-	12.80	-	-	7.-	6.-	340	5.-	140	120	160	140	160	140	80	70	90	86	128	120
Zenta	18.80	14.-	11.60	12.-	11.80	-	-	4.20	4.-	320	5.-	128	120	180	160	162	158	80	70	90	56	121	120

Nemzetközi gabonapiacz 1910 június 14-től 1910 június 17-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	16	23.60	18.57*	25.20	20.70	23.56	23.90	19.30	-	16.25	15.88	Julius Szept.	19.20 ¹	16.69	23.16	23.16	18.42	17.06
	13	23.60	18.01*	25.-	20.60	23.56	23.90	19.48	-	15.21	15.15	Julius Szept.	18.70 ¹	17.08 ¹	22.02	22.76	17.96	16.68
Rozs	16	14.55	-	16.10	16.40	18.55	16.-	-	-	10.82	Julius Szept.	13.82 ¹	-	17.48	16.-	-	-	
	13	14.85	-	16.10	16.60	18.55	16.-	-	-	10.52	Julius Szept.	14.06 ¹	-	17.48	16.-	-	-	
Zab	16	15.-	-	16.20	14.20	18.55	-	-	-	-	Julius Szept.	14.32 ¹	-	17.20	-	-	-	
	13	15.-	-	16.30	14.20	18.55	-	-	-	-	Julius Szept.	14.56 ¹	-	17.76	-	-	-	
Tengeri	16	11.10	13.09	11.80	18.80	17.96	-	-	10.17	-	Julius Szept.	10.62	-	-	-	13.30	11.44	
	13	11.10	13.63	11.80	13.10	18.26	-	-	9.54	-	Julius Szept.	10.80	-	-	-	13.20	11.34	
Árpa	16	12.30	-	-	-	20.32	-	-	-	-	Julius Szept.	-	-	-	-	-	-	
	13	12.30	-	-	-	20.32	-	-	-	-	Julius Szept.	-	-	-	-	-	-	

Jegyzet: *) Manitoaba II.
1) Október.

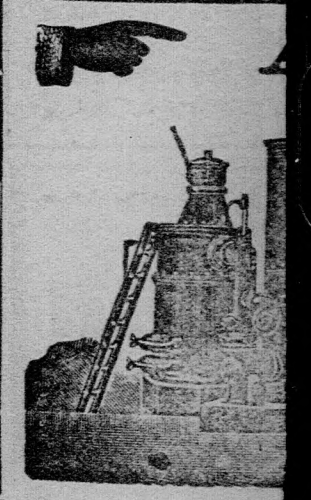
A liverpooli
(Eredeti jelentés)

A helybeli gabonapiacz ir...
hét folyamán ingadozó vol...
ság jegyében folyt le, mely...
ausztráliai és indiai elhajo...
országból jövő kedvezőtlen...
motivumok hatása alatt a...
lődést mutatott. Az angol...
indiai buzát vásároltak, m...
az ausztráliai rakományokr...
került magasabb árak azo...
hulására vezettek annál...
készletek szokatlanul nag...
magyar kormány becsése...
terméstől való félelmet ébre...
désre számíthatnak ama...
magyar földművelésügyi k...
Egyesek a magyar liszt-é...
tartottak. Mások szerint e...
azonban félt, hogy a mon...
nek elenyészésével a Balká...
lényegesen meg fog növe...
masztólag fog az árakra...
megkezdődik. Többen két...
gazda, ki a közelmúltban...
járt, nagyon sietni fog az...
Kivált ha látni fogja, hogy...
csenyebb készletei folytán...
A felszínre került gyeng...
a hanyatló amerikai tőzsdé...
hogy a chicagói jegyzések...
nívóra esniök. Már is jele...
molnárak 80 centet = 15 k...
uj buzáért. Ha az időjár...
továbbra is kedvező mar...
lehetünk elkészülő.
A mai délutáni tőzsdén...
ismét felszínre. A délorosz...
a tulságos esőzés Romániá...
A kanadai kínálat is sok...
kereslet a Manitoaba rész...
Ez utóbbi jelenség annál...
közvetett hivatalos becslés...
terület Kanadában 20%-ny...
Üzleti tevékenységet illet...
kivánnivalót hagyott mag...
gyarazza meg, hogy a jegy...
is lényeges visszaesést mu...
Délargentinában a száraz...
ad okot. Az elmúlt hét e...
voltak. Ausztráliából a fu...
jártást jelentenek. Indiá...
ellenére is esekély az elad...
csenyak maradtak.
Északangliában az időj...
Jegyzéseink c. i. f. Liverp...

Manitoba 2. sz. június-jul...
Barusso 77 kg. jun.-j...
Choni White Kurracheau...
júniusra...
Orosz buza, minta után, u...

Szesz

A szeszüzletben a forgal...
igen élénk és a szeszárak...
nak ugy azonnali, mint ké...
Elkezt finomított szesz a...
K.-ig, adózatlanul 60-61%...
től, míg ellenben későbbi...
és másodköztől olesóbb ár...
Élesztőszesz adózva 177...
K.-ig kelt.
Denaturált szesz hordó...
ajánlva nagyban kötésre.
Mezőgazdaságszeszgyár...
szesz ab termelőállomás u...
litva 51 K.-ig volt ajánlva...
jegyzésen alul.
Budapest a kontingen...

SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGER különleges gyár
GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a *Köztelek* részére.)

Liverpool, 1910 június 14.

A helybeli gabonapiacz irányszava a jelentés alatt álló hét folyamán ingadozó volt. A hét első fele a szilárd-ság jegyében folyt le, melyre okot részben az alacsony ausztráliai és indiai elhajozások, részben a Delorosz-oroszországból jövő kedvezőtlen időjelentések adtak. Ezen motívumok hatása alatt a kereslet is nagyobb érdeklődést mutatott. Az angol malmok főleg kanadai és indiai búzát vásároltak, míg a kontinens továbbra is az ausztráliai rakományokra maradt vevő. A felszínre került magasabb árak azonban a vételkedv ellanyhulására vezettek annál is inkább, mivel a látható készletek szokatlanul nagyok és az amerikai megmagyar kormány becslései egy újabb rekord világ-termésmélti való félelmet ébresztettek fel. Különös érdeklődésre számíthatnak ama megjegyzések, melyekkel a magyar földművelésügyi kormány becsléseit kísérték. Egyesek a magyar liszt- és gabonakivitel feléledésétől tartottak. Mások szerint ez aligha fog bekövetkezni, azonban félt, hogy a monarchia bevételi szükségletének elenyészésével a Balkán-államok kivételi feleslege lényegesen meg fog növekedni ezen körülmény nyomozástól fog az árakra hatni, míhelyt az elhajozás megkezdődik. Többen kételkedtek, hogy a magyar gazda, ki a közelmúltban 26—28 koronát kapott búzá-jáért, nagyon sietni fog azt 18 koronáért áruba bocsátani. Kivált ha látni fogja, hogy búzájára a monarchia ala-csonyabb készletei folytán szükség van.

A felszínre került gyengébb irányszavot elősegítették a hanyatló amerikai tőzsdék is. Késztelenebb látszik, hogy a chicagói jegyzéseknek le kell a nemzetközi nyírára esniük. Május jelentik, hogy St. Louisban a molnárak 80 centet = 15 koronát fizetnek métermázsá-uj búzáért. Ha az időjárás a termés betakarítására továbbra is kedvező marad, nagyobb árhanyatlásra lehetünk elkészülve.

A mai délutáni tőzsdén kellemesebb irányszavot került ismét felszínre. A deloroszországi szárazság, valamint a tulságos esőzés Romániában aggodalomra adott okot. A kanadai kínálat is sokat vesztett erejéből, míg a kereslet a Manitoba részrakományok iránt megjavult. Ez utóbbi jelenség annál inkább különös, mert a ma közzétett hivatalos becslés szerint a búzával bevetett terület Kanadában 20%-nyi emelkedést mutat.

Üzleti tövkenységet illetőleg a hét második fele sok kíváncsivalót hagyott maga után. Ez a télenység ma-gyarazza meg, hogy a jegyzések a mai javulás ellenére is lényeges visszaesést mutatnak.

Délargentinában a szárazság némi nyugtalanságra ad okot. Az elmúlt hét elhajozásai valamivel jobb-ak voltak. Ausztráliából a fiatal vetésekre kedvező idő-járást jelentenek. Indiában a monsun megérkezte ellenére is csekély az eladási kedv. A lerakodások ala-csonyok maradnak.

Északangliában az időjárás a vetésekre kedvező. Jegyzéseink c. i. f. Liverpool métermázsánként:

	június 14.	május 31.
Manitoba 2. sz. június-júliusra	17-40 K.	— K.
Barusso 77 kg. jun.-jul.-ra	16— K.	— K.
Choni White Kurrachemájus-júniusra	17-15 K.	— K.
Orosz buza, minta után, utban	17-40 K.	— K.

Szeszüzet.

A szeszüzetben a forgalom a lefolyt héten nem volt igen élénk és a szeszárak valamivel olcsóbban záru-ak ugy azonnali, mint későbbi szállításra.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 179—179-50 K.-ig, adózatlanul 60—61-50 K.-ig helybeli finomított-k-tól, míg ellenben későbbi szállításra vidéki finomított-és másodkétől olcsóbb árban ajánlottak.

Élesztőszesz adózva 177-50 K.-ig, adózatlanul 58-50 K.-ig kelt.

Denaturált szesz hordóval együtt 49 K.-ig volt ajánlva nagyban kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers-szesz ab termelőállomás új termelési idényben szál-lítva 51 K.-ig volt ajánlva fix árban és 2—2-50 K.-ig jegyzésen alul.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 57—58 K

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	---	---
Finomított szesz adózva	179—180—	---
" " " " " " "	60—61—	---
Élesztőszesz adózva	177-50—177-75	---
" " " " " " "	58-50—58-75	---
Nyersszesz adózva	177-25—177-75	---
Denaturált szesz	49—	49-50

(Az adózott szesz a 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére.
Budapest, 1910 június hó 16-án. Netto-árak 50 kg.-ként Budapesten, elegysúly tiszta súlyként, szákosztul. Köt-elezettség nélkül.

Takarmányliszt:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	17-80	17-30	16-80	16-30	15-80	14-60	14-10	13-50
	7 ¹ / ₂	7 ³ / ₄	8	Korpa:		F.	G.	
	12-10	10-30	6-30	Ar korona:		4-70	5—	

Liszt, örlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mesőgazdák Szövetkezete örítakarmány-osz-tályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tiszta súlyként, szákosztul.

Szám:	0	1	2	3	4
-------	---	---	---	---	---

(VI—VIII. száll.)	Ár K.:	35-40	34-20	33-40	32-60	31-80
(IX—XII. száll.)		31-20	30-40	29-60	28-80	28—

Szám:	5	6	7	7 ¹ / ₂	8
-------	---	---	---	-------------------------------	---

(VI—VIII. száll.)	30-40	28-20	26-80	21-40	18-60	12—
(IX—XII. száll.)	26-80	25-20	22-40	18—	14-80	11-20

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ar K.:	25-60	24-60	23-60	22-40	19-60	16-40	12-20

A többi abraktakarmányzickek árai a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakomány véte-lénél 100 kg.-ként:

Finom korpa 1910 jun. száll.	8-20	8-30
Goromba korpa 1910 jun. száll.	9-10	9-20
Finom korpa 1910 azept.—decz. száll.	8-20	8-30
Goromba korpa 1910 szept.—decz. száll.	9-10	9-20
Rozskorpa	9-20	9-30
Árpáda és árpaderce	10-40	10-50
Malomkonkoly	9-10	9-20

Budapesti gyári repcepegőgása májusi szállításra

Derby-melész ab Hatvan vagy Pozsony	13-40—13-50
Szárított moslék zsák nélkül	13—13-16
Szárított répaszetel ab állomások	12-40—12-50
Szőrplé 48—50% ezukortart. hordó nélkül ab ezukorgyár	7-10—7-20

Budapesti lóvásár.

1910 június 16-án.

Főlhajtattott:

Jobb minőségű hátsasló	4 drb	480—570
Könnyű kocsló (jukker)	18	550—900
Nehéz " (hintós)	12	300—500
Igás kocsló (nyugati vér)	30	500—700
Ponny	2	170—
Fuvaroslovak	230	200—310
Parasztlovak	600	114—196
Alárendelt minőség	142	34—80

Összesen 1038 drb

Eladatlan maradt ——— 518 drb
Irányszav: közép. Székesfőváros levágásra vásárolt 93 drb 56—160 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

1910 június 13-án.

Főlhajtattott:

Magyarországból	1006 drb juh	— drb kecske
Szerbiából	— drb juh	— drb kecske
Összesen	1006 drb juh	— drb kecske

Árak

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben).

	kg.	páronként
Hízott ürü	drb 56—68 fill.	— kor.
Feljavított juhok	" 48—53 "	— "
Kiverő juhok (anya)	" 34—43 "	— "
Kisorolt kosok	" 42—48 "	— "
Bárányok	" — " "	— "

Irányszav: lanyha volt, az árak 2—3 fillérrel csökken-tek kg.-ként.

Budapesti vágómarhavásár.

1910 június 16.

Főlhajtás összege:		Minőség szerint:
Uj felhajtás	3301 drb	Elsőrendű hízott
Mult vásárról	— " "	Másodrendű " "
visszamaradt	39 " "	Alárendelt minő-
Veszteglőből szerb	— " "	ség ——— 248 "
Összeg	3340 drb	Növendékmarha
Eladatlan maradt	— drb	Bivaly ——— 434 "
		Összeg ——— 3340 drb

Származási hely szerint:		Nem szerint:
Magyar eredeti	2069 drb	Bika ——— 201 drb
Magyar tarka	1138 "	Ökör ——— 1569 "
Magyar bivaly	— " "	Tehén ——— 1570 "
Horvátors. mar-	— " "	Növendék-bivaly —
hák ——— 133 "		Összeg ——— 3340 drb
Boszniai marhák —		
Összeg ——— 3340 drb		

Árak

(100 kg.-ként élő súlyban minden levonás nélkül fillérekben)

1910 június 16.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hízott ökör	76—84	66—74	56—64
Tarka hízott ökör	84—92	72—82	60—70
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	72—84	64—72	52—60
Bika	76—88	68—74	60—72
Növendékmarha	—	60—76	—
Bivaly	—	48—60	—

Irányszav: a felhajtás 324 darabbal kevesebb, mint a mult héten, az irányszav élénk volt, az árak 2 koronával, némely esetben 4 koronával is emelkedtek méter-mázsánként.

Budapest-ferencvárosi zárt sertés vásár.

1910 június 16.

Heti felhajtás összege	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
június 10-től június 16-ig	140	5503	6738	321

Napi árak fillérben

N a p	Óreg ne-héz páron-ként 280—350	Páronként 300 kg.-on felül	Páronként 220—300 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fajta
1) június 10. június 16.	—	—	—	—	—
2) június 10. június 16.	128—128	138—150	148—158	144—152	—

1) Az árak élő súlyban levonás nélkül értendőek.
2) Az árak élő súlyban páronként 45 kg. élő súly és 40% levonással, kilogrammokban értendőek.
Irányszav: a vásár élénk, az árak 2—4 fillérrel hanyatlottak.

AZ EREDETI ANGOL

„The National” szivógázmotorok
 „The Robson” nyersolajmotorok
 „The Mirrless Diesel” Dieselmotorok

magyarországi vezérképviselősege:

Szücs Ödön cégénél Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Egyszerű kezelés! Megbízható, csendű üzem! Szolid angol kivitel!
 Jutányos árak! Előnyös fizetési feltételek!
 Kívánatra Angolországból közvetlenül a vevő özmére szállítatom a gépet.

BENZINMOTOROK. **BENZINLOKOMOBILOK.**

Budapesti szurómarhavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1910 június 16-én.

Árak:
(kilogrammonként élő-súlyban fillérekben)

Fölhozott:	I. oszt.		II. oszt.	
	db	ár	db	ár
Magyarországból élő borju	289	104-114	94	102
szurott „	—	—	—	—
615 gödölye	—	—	—	—

Árak:
kor. értékben páronként

Magyarországból élő bárány	—	—	—	—
szurott „	—	—	—	—
Ausztriából élő bárány	—	—	—	—
szurott „	—	—	—	—
Galicziából rugott borju	—	—	—	—
Ausztriából élő borju	90	90-114	—	—
Összesen	—	—	379	drb

Eladatlan maradt 10 drb élő borju, — drb rugott borju, — drb élő bárány, — drb lesszurt bárány.
Irányzat: élénk volt, az árak 6-8 fillérral emelkedtek kg.-ként.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1910 június 15.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot				Mult évi	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	239	273	239	263	302	330		
Veszétség	224	243	247	265	351	370		
Takonykór	47	51	48	52	48	50		
Száj- és körömfájás	—	—	—	—	3	3		
Juhhimlő	29	92	27	90	23	34		
Ivarsz. hóly. kiütés	68	146	81	193	67	220		
Rühkór	242	531	260	595	284	561		
Bivalyvesz	7	9	7	10	4	13		
Sertésorbáncz	332	810	282	653	678	2253		
Sertésvész	684	2039	607	1691	658	2197		

Ausztriában 1910. év június 8-án fertőzve volt: veszettséggel 31 k. 32 u., takonykórral 10 k. 11 u., rag. száj- és körömfájással 0 k. 0 u., sertésvészszel 249 k. 508 u.

Németországban 1910. év május 15-én fertőzve volt: takonykórral 25 k. 27 u., rag. száj- és körömfájással 0 k. 0 u., sertésvészszel 1441 k. 1869 u., rag. tüdőlobbal 0 k. 0 u.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4%o levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz	páronként 400 kg. felül	140-142 fillérig
Óreg közép	300-400 kg.	—
Fiatál nehéz	300 kg. felüli súly	145-148
Fiatál közép	250-300 kg.	145-148
Fiatál könnyű	350 kg.-ig	—

A hizottsertésüzlet irányzata lanya. Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a körületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor a szükséges utbaigazítással szolgál.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Url Rezső sertésbizományos VIII., Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
1910 június 15.

	kilogrammig	fillér
Sertésveszmen átment	60-100	210-190
„	100-120	190-170
„	120-160	170-150
„	160-200	150-144
Sertésveszmen át nem ment	60-100	170-160
„	100-120	160-154
„	120-160	154-140
„	160-200	140-130

Árak élő-súlyban kilogrammonként 4%o engedmény.
Irányzat: lanya.

Bécsi sertésvásár.
1910 június 14.

Fölhajtás:

Minőség szerint:	Magyarországból	drb	Származás szerint:	drb
Hussertés	4767	Magyarországból husos	1600	
Zsirsertés	10983	Magyarországból zsirfajta	10209	
Összesen	15750	Galicziából	3767	
		Oszt. tartományokból	174	
		Olaszországból	—	
Eladatlan maradt	3500	Összesen	15750	

Árak: (kilogrammonként élő-súlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)
Elsőrendű magyar zsirsertés 128-130 kiv. 132
Középsertés 116-124
Óreg sertés 108-118
Könnnyű és szedett sertés 100-114
Süldő (lengyel, erdélyi) 104-130 kiv. 132
Irányzat: igen lanya, a tulnag fölhajtás következtében prima zsirsertés 8-10 fillér, összes többi minőség 10-12 fillérrrel olcsóbb. Hussertés 4-8 fillérral olcsóbb. Az üzlet menete nehézkes, vontatott.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1910 június 16.

Árak
(kg.-ként fillérekben tisztá súlyban)

Fölhozatal:	I. oszt.		II. oszt.	
	db	ár	db	ár
Magyarországból élő borju	55	120-140	90-108	
leölt „	215	152-160	124-150	
Ausztriából élő borju	1851	120-140	90-108	
leölt „	2738	152-160	124-150	
Magyarországból élő bárány	228	—	K. párja	
Ausztriából élő „	88	—	K. párja	
Magyarországból leölt „	—	16-40	K. párja	
Ausztriából leölt „	43	—	K. párja	
Magyarországból leölt sertés	—	—	zsirsert.	
Ausztriából „	1140	126-140	hussert.	
Magyarországból leölt juh	178	—	—	
Ausztriából „	—	88-116	—	
Összesen	6532	drb.		

Irányzat: szilárd, prima minőségű borju egyes hetekben valamivel drágább, többi minőség kilogrammonként 4 fillérral drágább. Sertés ára változatlan mint mult héten. Juh és bárány nem kerestett.

Bécsi juhvásár.

1910 június 16.

Árak:

Fölhajtás:	drb	fillér
Magyarországból	1072	Angol husos ürük
Galicziából	—	Első. hizl. ürü
Osztárk tartományokból	—	Gyapjas
Összesen	1072	Középm. hizottürü
		Nyírott juh

Irányzat: lanya, kg.-ként 1-2 fillérral drágább.

Ingtatlanok árverése (40,000 korona becsérték felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Junius 20. Salgótarjáni kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság és Társai	Mészáros és Társai	63060
Junius 20. Szegedi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Vlasits Károly	49838
Jun. 21. Ipolyi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Czeh Aladár	54270
Junius 23. Miskolci kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Philipp Mihály	55000
Jun. 24. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Füspök Ferenczné	51260
Junius 24. Szinerváraljai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Kávásy Sándor	55400
Junius 27. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Szénássy László	108659
Junius 30. Nagybutyini kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Benesch Gyula	45403
Jul. 4. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Scheffcsik János	64768

Jul. 4. Tornaaljai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	kk. Nehrer Mátyás	68800
Jul. 4. Zágrábi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Faber Kajetán	100000
Jul. 7. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság és társai	Deák G.-né és társai	47168
Jul. 8. Kaposvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Tabak Pál	40417
Jul. 13. Élesdi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Márkus V. és társai	45468
Jul. 23. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Wolf Ferenczné	45452
Aug. 17. Titeli kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	kk. Dobauvaszki Mita	137705
Aug. 31. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Wettenstein dr. szanatórium	69960
Aug. 1. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Placht Viktor	58666

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Vajdapuszta. Arról, hogy tehene nem folytat, csak az állat tüzetes megvizsgálása adhatna felvilágosítást, mert a nemfolytatásnak esetl-estere sok mindenféle oka lehet. Ilyen és ehhez hasonló ügyekben általában állatorvos tanácsát kell kikérni, akinek módjában áll a vizsgálatot a helyszínén megejtetni.

Sch. P. Pu-Ferró. Az eladó 3 éves csikókat tessék a cs. és kir. katonai pótlóvázási bizottsághoz („K. u. k. Remontenassentkommission Budapest”) írásban bejelenteni, közölve azok származását, magasságát, színét és árát. Természetesen megirandó az is, hogy a csikók hol tekinthetők meg, az utolsó posta és vasuti állomás megjelölésével. 2 éves csikót nem vesznek a katonai csikótelepekre.

B. D. Wo nichts ist, dort hat der Kaiser das Recht verloren. Ez az ékes germán igazság az alapja annak, hogy a főszoigabiró kimondotta az ítéletet, de azt végrehajtani nem tudja, mert a cseléd vagyontalan. Ez a legtöbb esetben így szokott lenni s ezen segíteni valóban nem lehet, mert ahol a nincsetlenség kezdődik, ott a törvénynek a hatálya is megszűnik.

M. L. Beregszász. Kártérítéshez joga van, mert a járó buza nem tavaszi buza s az eredmény legjobban mutatja, hogy a kereskedő nem azt szállította, amit ön rendelt. Kérdésének 2. pontja a növénytermelési szakba tartozik.

Cs. J. Szentlászló. A cselédtörvény 28. §-ának utolsó bekezdése egészen világosan megmondja, hogy ezen §. rendelkezései csak a házi betegápolásra és orvosi gyógykezelésre vonatkoznak. Világosan megmondja azt is, hogy a kórházi és gyógyintézeti ápolásra vonatkozó törvények rendelkezéseit ez a §. nem érinti. Ennek folytán a kórházi betegápolásra vonatkozó 1898. évi XXI. t.-cz. intézkedései változatlanul fennmaradtak és az alispán határozata a törvénynek teljesen megféle.

V. A. Gyéres. A fa- és házigomba irtására ujabban egy jól bevált magyar gyártmányu szert használnak sikeresen. A védőszer poralaku. Kapható a „Serpulit” r.-t.-nál Budapesten, VI., Teréz-körút 38. Különként 4 korona árban.

Szénkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 3.
Telefon (interurban): 171-32.
Sürgőnyozszi: KOHAG.

A legkedvezőbb feltételek mellett szállít elsőrendű porosz és osztrai szenet és pirszenet, ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági célokra. Több szénbánya kizárólagos eladási irodája. Legolcsóbb beszerzési forrás gazdák részére.

Cséplőgép
kézi-, járgány- és gö

Rosták

UMRA

ROSTOC

Az osztrák-magyar...
A legkifünöbben bevált sz

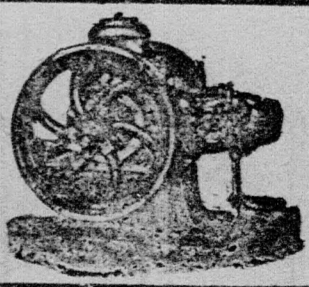
Eladandó magyar minőségű magvetlen Kétegyháza sések Mandel József Csanád-Apáczai

HOMORÉ

Mielőtt cementet...
F. S. Formák és szer...
F. A. I. Kézi üzemre...
Cs. G. 4. Kézi üzemre...
B. B. I. Az üregek építők...
C. S. I. A cement-...
szintű árjegyzékünket...
nak díjtalan megvizsgálá...
tekintse meg üzembem...
ipari homok-ér

Szántó

mező...
ozementipari...
Budapest, VII., B

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA Budapest, V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-alota.)

BOLINDER NYERSOLAJMOTOR
Kevés nyersolajszükséglet. Feltétlenül megbízható üzem. Nincs korom, bűz, füst!

A mi különlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Ros-
ták

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Kerekeken
12 HP.-ig

Fokvők
200 PP.-ig

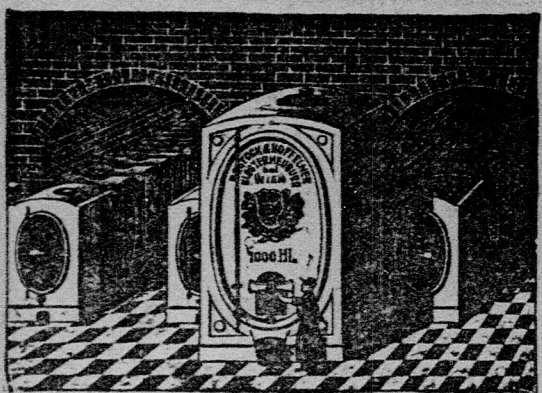
UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 50. szám.

ROSTOCK és HOFFELNER

Klosterneuburg,
Bécs mellett.

Az osztrák-magyar monarchia legrégebbi különlegességi cége ezement-üveghordókban.

A legkifinomultabb bevált szerkezetű bor, sör, gyümölcsborok, pálinka, gyümölcsnedvek stb. részére.

Iskolázott, régi személyzet.

Mérsékelt árak.

Elemert legjobb belső beüvegezés. Prospektusok, költségvetések és szaktechnikai látogatások ingyen.

Modern pinczék és préházak tervezését és az építés kivételét vállalja.

Saját szabadalmat. Rostock-féle spe-hordóragasz brinnas, oroszaiás „Gam-ozsiás” hordóragasz brinnas, törvényileg védve, szesz- és izmentes, alkoholosnak és savnak ellenálló, használat után újabb alkalmazható. Hordójátékokat behelyezésre és hibás árucikkek és transzportárusok elzárására.

Kilogrammonként ára 5 korona az Klosterneuburg. Szétküldés utóvételei mellett 1/4 kilogrammtól feljebb.

600,000 hektoliteren felüli üzemben.

Magyar,
német,
francia,
angol

gazdasági szak-
könyveket gyors-
sán szállít a „Patria”
r.-t. gazdasági könyv-
kereskedése. Buda-
pest, IX., Üllői-ut 25.
(Köztelek.) — Jegyzé-
kek ingyen.

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ MOTOROK

és LOKOMOBILOK.

ÜZEMKÖLTSÉGEK

NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

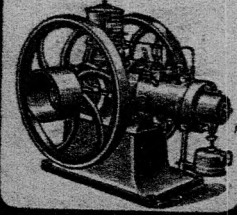
ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT - NINC S ROBBANÓ

és TÜZ-VEZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI

ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST.

HONI GYÁRTMÁNY!

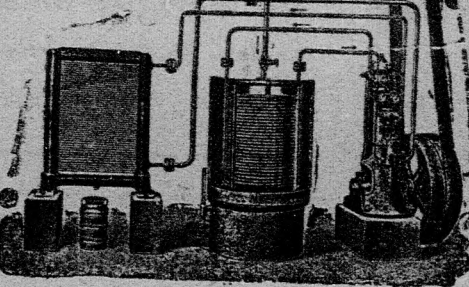

V. VÁCI-KÖRÚT 76.

Sürgönyezim: AHLBORN BUDAPEST.

TEJ-gazdasági teljes berendezések

-paszteurizálók kézi és erőhajtásra

MÉLYHÜTÖK stb.

AHLBORN

gépgyár magyarországi telepe

Surány Viktor

okl. gépészmérnök

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 21. sz.

JÉG-gyárak, hűtőtelepek berendezése leggyorsabb szállítási határidők

Hazai referenciák: számos állam, városi, uradalmi megrendelés. Műnői látogatás, arajánlat ingyen.

Telefon Interurban 123-90.

Szavatolt beltartalommal szállítok

Thomassalak, szuperfoszfát, eredeti stassfurti 40% kállisó

és kainit, kénsavas ammóniak, rézgálicz 98-99% és vasgálicz-ot. Ima raffia-bánc porosz-köszén és mindenféle

gazdasági és technikai cikket.

Telefon 153-82. **VINCZE IZSÓ** Telefon 153-82.

Budapest, VII., Rákóczi-ut 82. szám.

5514

Eladandó

Haraszi Sándor és Oszkár gerendási bér gazdaságában (gőz-
ekművelésre való átérés folytán) 100 drb 4 és 5 éves,
erős csontozatu, jól kifejtett, jármolásra való

magyar ökör-tinó, nélf fiatalabb, legjobb

minőségű magyar jármos-ökör. Megtekint-

és hető a közvetlen Kétegyháza vasútállomás mellett fekvő kakucsi legelőn. Megkeres-

éseket Mandel József főintéző, Pusztagerendás, utolsó posta Csanád-Apáca küldendők. 5611

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Mielőtt cementipari gépet vesz, kérje
saját érdekében!

F. 3. Formák és szerzőszámok oszműszült betonáruk

előállításához,

F. A. I. Kézi üzemre berendezett betontégla- és

alagcsőgyártás,

Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett ezementoserp-

gyártás.

B. B. I. Az ürege építőkövek (betonblokkok) gyártása.

C. S. I. A ezement- és mozaiklapok gyártása

szintű árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyag-
nak díjtalan megvizsgálását, mőrnőkünk látogatását és
tekintet meg üzemben mintatelephelye összes ezement-
ipari homok-értékesítő gépeinket.

Szántó és Beck

mőrnők

ezementipari gépek gyártása

Budapest, VII., Baross-tér 15. szám.

Háztartás könyve.

Jobb étkek kipróbált recept-
jével ellátva írta: Szilassy
Juliska. — — — 4 korona.

Zilahy Ágnes könyve:

Valódi magyar szakács-
könyv. Több ezer kitchő
recepttel — — — 4 korona

Az összeg előleges beküldése
mellett bérmentve küldi a

„Patria” r.-t. könyvkereske-
dése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Kartellen kívüli

Zsák,

Ponyva,

Zsineg szőlő-

és kéveköttöző

kötélraktár.

Hecht Béla, Budapest,

VI., Lovag-u. 2.

Sürgönyezim: Hechtius Bpest.

Telefon: 35-98.

Mindennemű használt zsákok

állandóan raktáron. Zsák- és

ponyvaköcsönzés. Juta- és

lengyártmányok gyári

raktára. Gazdasági kötél-

árak. Vidéki megrendelések

azonnal eszközöltetnek.

Eladás nagyban és

kicsinyben.

Elsőrendű gép- és hengero-lajok, süritett zsiradék.

Mindennemű műhely és gaz-
dasági szerzőszámok és

szerszámok.

I-a géphajtószijak.

Közlőművek, közlőmű-alkat-

részek.

Viz- és gőzszervelvények,

csapágyfémek

Mentőszekrények.

Mindennemű villamos cikkek

Ruggyantaárak, tömlők,

tömítések.

■ Ponyvák, zsákok, kötélárak.

■ Petroleum, kocsikenőcs,

■ kekkő.

■ Pinczészeti és kertészeti

■ cikkek, södrönykerítések.

■ Szivattyuk, mérlegek, emelő-

■ gépek.

■ Vetőmagpácsoló-gépek.

■ szecskavágók, rosták.

■ Répavágók, darálók,

■ kukoriczamorzsolók stb.

BÁNYAI LÁSZLÓ

műszaki üzlet

Budapest, V. ker., Zoltán-utca 9. sz.

Sürgönyezim: Bányail. ■ ■ ■ Sürgönyezim: Bányail.

5633

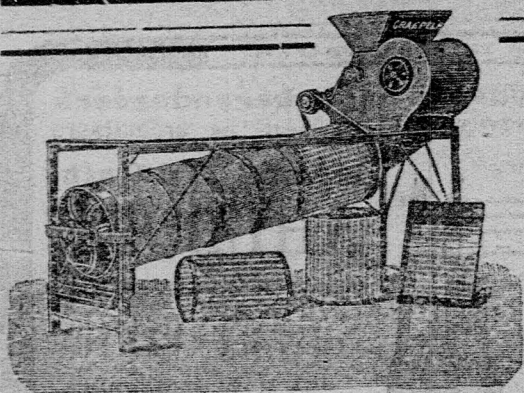
MANILAZSINEG

legjobb **EREDETI AMERIKAI**

gyártmányt ajánlunk **100 kg.-ként 102.- K árban** bérmentve bármely állomásra szállítva.

Ajánlunk továbbá legkitűnőbb minőségű Raffiát, zsákokat, ponyvákat, gazdasági kötélárut, kóczot és a szakmába vágó többi cikket **eredeti gyári árban** és szívesen szolgálunk kívánatra legolcsóbb árajánlattal.

BERGER TESTVÉREK BUDAPEST, V., **Aulich-u. 4-6.**
TELEFON: 39-83. és 115-15.

GRAEPEL HUGÓ

betéti társaság

Budapest, Váci-ut 40-41. sz.

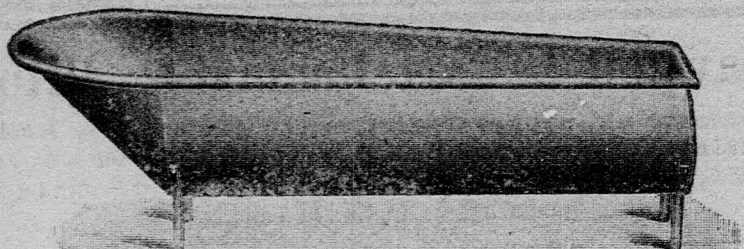
Malomépítéset, gép- és rostalemezgyár.

Trieur- és osztályozógépek speciális kivitelben is. Arjegyzékkel és ajánlattal kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

Szabad. lemeztőrekrosták minden rendszerű eséplőhöz. Minden magvesztéséget kizár. 20.000-nél több kifogástalan üzembn. 5091

Okvetlen szüksége van mindenkinek „JAJAG” fürdőkádakra,

amelyek legtartósabb s legegyszerűbb kádak. Erős vaslemez-ből készültek s kész állapotban vannak erősen horganyozva. Alakja a test formájához illik s igen kényelmes. Könnyen tisztán tartható, nem rozsdásodik. Igen könnyű, kevés vizet igényel s a lehető legolcsóbbak.

Árak:

A modell 172 cm. hosszú 66 cm. széles ... K 32-50
B „ 180 „ „ 73 „ „ ... „ 38-
C „ 190 „ „ 73 „ „ ... „ 45-

Gyermekeknek:

I. nagyság 95 cm. hosszú ... K 11-
II. „ 105 „ „ ... „ 12-20
III. „ 115 „ „ ... „ 14-65
Vizleeresztő szeleppel ellátva 3 koronával drágább.

Főraktár: Geittner és Rausch, Budapest, VI., Andrásy-út 8 k.

ELSŐ

MAGYAR

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI R.-T.

BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

Juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevétele mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölesönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyersgyapjubizományi osztályunk

elvállalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmértékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket.

Kimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Nagyvenkettedik üzemév!

Különösen az itéli gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapju **GYÁRI MŰSATÁSA.**

Eg

sorb
sorb

Szab.

Szab.

Szab.

A szab.

A szab.

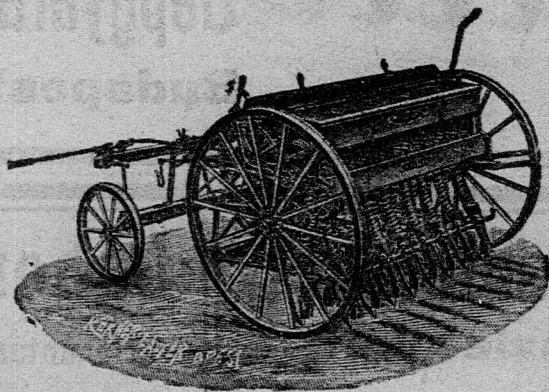
A szab.

A
Gé

Egy gép = Három gép

Szab. „REKORD II”

sorba vet —
sorba trágyáz

sorba vet —
sorba trágyáz

Szab. „REKORD II” a létező legtökéletesebb sorvetőgép

Szab. „REKORD II” a legideálisabb műtrágyaszóró

Szab. „REKORD II” az egyedüli kifogástalanul működő kombinált gép

A szab. „REKORD II” egytetemes sorvetőgépünk a losonczy mezőgazdasági gépgyárban készül és az összes kulturállamokban szabadalmaztatva van.

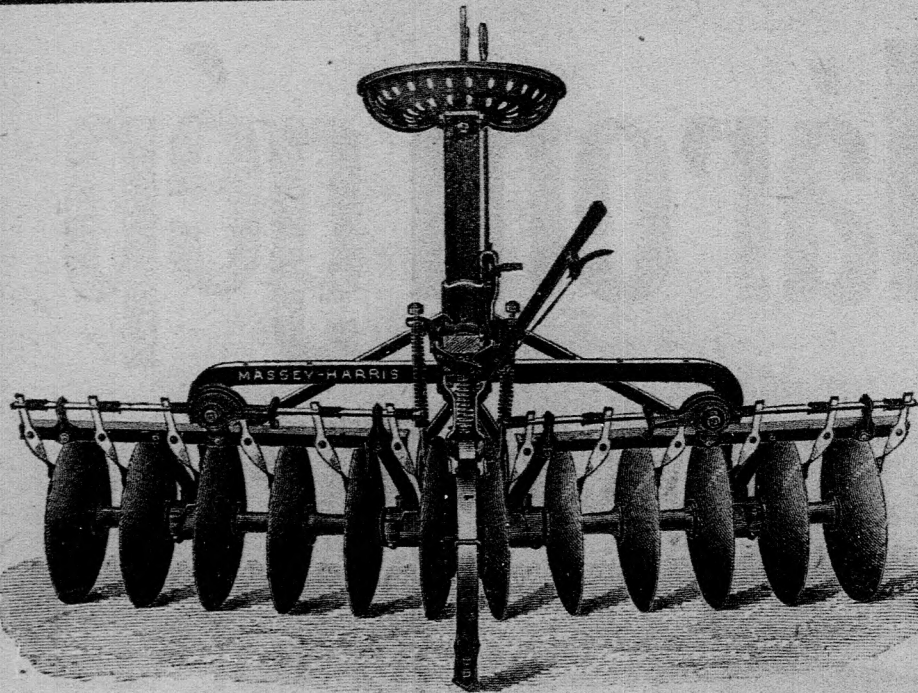
A szab. „REKORD II” mindenféle gabonaneműek vetésére és a legkülönbözőbb műtrágyák kiszórására, valamint ezen műveleteknek egyidőben való végzésére alkalmas.

A szab. „REKORD II” sorba vet és sorba trágyáz, ezen művelési mód pedig óriási terméstartalmat eredményez és a szórással szemben 50% műtrágyát takarít meg.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32.

Legujabb rendszerű amerikai
tárcsásboronák

Egyszerű tartós szerkezet! Kíváló aczélananyag!

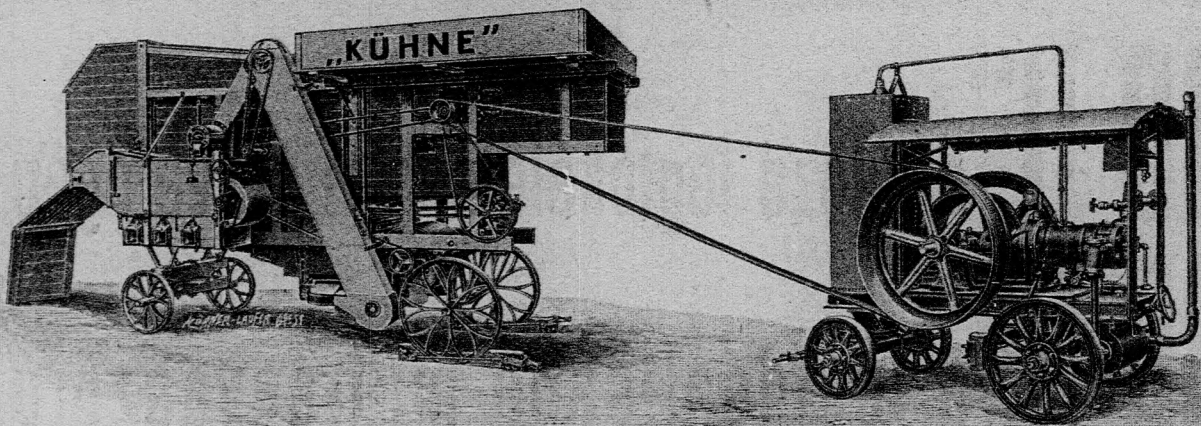
Felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

**A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége,
Budapest, V., Váci-körut 32.**

**Motoros cséplőkészleteket,
Járgányos cséplőkészleteket,**

Osborne aratógépeket.

Tarlóhántásra: **Tárcsásboronákat**

== elsőrendű kivitelben szállít: ==

„KÜHNE“

mezőgazdasági gépgyár r.-társ.

MOSONBAN.

Főraktár: _____

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: _____

TEMESVÁR. DEBRECZEN.

Benzin-, szivógáz-, nyersolaj-,
gőz-, petrolin- és világítógáz-
MOTOROK.

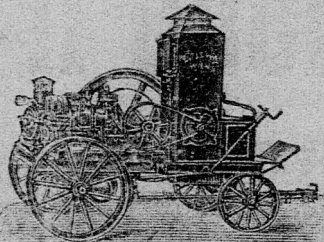
Benzin-lokomobilok. ::
Épületfelvonók. :: ::

PLEWA és Tsa

gép- és motorgyár
WIEN, XVII., Wattgasse 78-80.

Sürgőnyezim:
Plewa, Wien - Hernalz.
Kerületi képviselők kerestetnek.

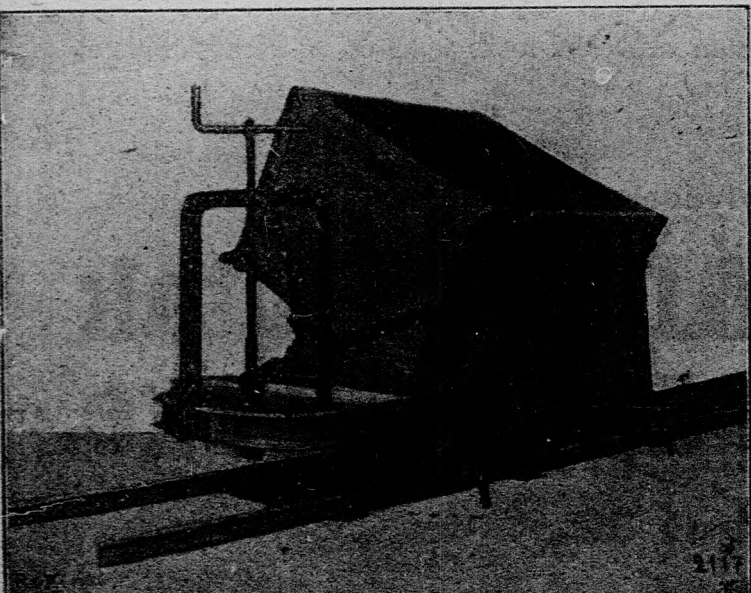

Minden rendszerű és nagyságu

SÜTŐKEMENCZÉK,

KEVERŐ- és GYURÓGÉPEK,
az összes sütőipari segédgépek,
eszközök és

SÜTŐKEMENCZEARMATURÁK.

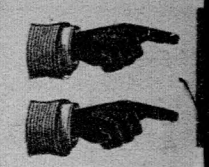

ROESSEMANN és KÜHNEMANN
Budapest, VI., Váci-ut 113-115. szám.

Mezei- és iparvasutak.

- Sínek, hordozható vágánykeretek, váltók,
- fordítóköröngök, répa- és trágyaszállító-
- kocsik, mozdonyok • Sodronykötélpályák
- és függővasutak • Teljes vasuti vonalak
- nyomjelzése, tervezése és építése •••••

Szabadalmazott **Vételre és bérbe!** Állandó raktár új és
gőzcsapályák. használt anyagokban.

Gyárunk
által legjobban
talan uradalom
állomás ala
készségen felül

A gazdakö
gyártmányt, ki
vásárolja, de m
350 folyóm

100

szállítjuk bérme
Felhívjuk
rudaló és sz
késztünk, mive

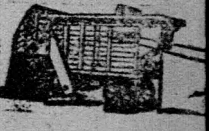
SZEG

Néklőzőh
tárcsásboroná-tul
„GREGOR“-féle

5632 296
WILHEIM VILMO

REKORD nye

már
Olcsó árak
Kérje motor

FEHÉR
••••• BU

MANILAZSINEG.

Egyedüli hazai gyártmány.

Gyárunk ezen jelentőségében mindinkább emelkedő czikk nagyban való gyártására a legujabb angol és amerikai gépek beszerzése által legjobban be van rendezkedve és a mult idényben eladott **kb. 2000 métermázsa** teljesen kifogástalan minősége felől számtalan uradalomtól elismerő nyilatkozatok állanak rendelkezésünkre. Azonkívül a **magyaróvári m. kir. gazd. gépkísérleti állomás** alapos próbák után a következő bizonylatot állította ki, mely fonalunknak a külföldivel legalább is egyenrangú minőségét minden kétségen felül megállapítja:

81/1909. sz.

Magyaróvár, 1909 július 22.

A szegedi kenderfonógyár r.-t. által gyártott manila kévekötőfonal az állomás által kipróbáltatott és a **külföldi, hasonló célú szolgáló fonalakkal egy szilárdság, mint egyenletesség és simaság tekintetében egyenrangúnak bizonyult.**

Ifj. Sporzon Pál s. k.
gazd. akad. r. tanár,
a gépkísérleti állomás vezetője.

A gazdaközönségnek egyrészt hazafias kötelessége tehát, hogy meilözve a semmivel sem jobb, de mindenesetre sokkal drágább külföldi gyártmányt, kizárólag a mi **hazai gyártmányu manila kévekötőfonalunkat** vásárolja, de másrészt saját érdekében is áll, hogy ezt tegye, mert mi **elsőrendű manila kévekötőfonalunkat kg.-ként kb. 350 folyóméter tartalommal és 45-50 kg. hordképességgel**

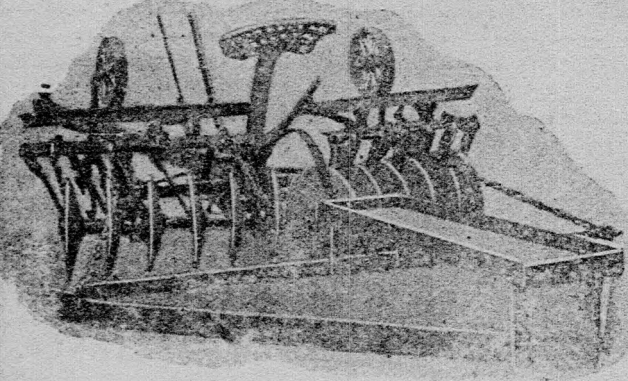
100 kg.-ként 102.- K árban

szállítjuk bérmentve, bármely állomásra, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Felhívjuk egyttal a t. gazdaközönség figyelmét **mindennemű gazdasági kötéláruinkra**, mint **istráng, kötőfék, rudaló és szénakötelek, fapeczkes kévekötők stb.**, melyeket a verseny által meg nem közelíthető legjobb minőségben készítünk, mivel saját kenderkikészítő telepeinkről a legjobb kenderanyag áll rendelkezésünkre.

SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Nékiözhetlen minden tárcsásboroná-tulajdonosnak a tárcsásboronák után való szabadalmazott „GREGOR“-féle **talajjegyvető,**

mely a tárcsák után maradó bakhatát és barázdat eltünteti.
A talajjegyvető a tárcsák után akasztva, azokkal egyidejűleg dolgozik és emellett a vontatáshoz semmi fogatszaporítást nem igényel.

Ára 32 korona.
Ismeretők és referenciák készséggel küldetnek.

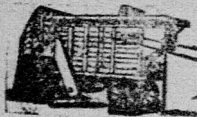
Rendelésnél a tárcsa szélessége előirandó.

Lehetőleg már most kérünk szives előjegyzéseket!

Kizárólagos elárulító:

5632 2962. számú szabadalom.
WILHEIM VILMOS ÉS FIA cég, LENGYELTÓTI (Somogy megye).

REKORD nyersolajlokomobilok és nyersolajmotorok

40 lóerőig a legkitünőbb hazai gyártmány!

REKORD eredeti amerikai benzínlokomobilok

már 2 lóerőtől kezdve!

Olcsó árak! Könnyű részletfizetés!

Kérje motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ.

■■■■ BUDAPEST, VÁCZI-UT 80. ■■■■

Árverési hirdetmény.

Alulírott közjegyző közhírré teszi, hogy Sárbogárdon a telekkönyvi hatóság helyiségében néhai dr. Nagy Sándor alsószentiváni (Fejér megye) volt lakos hagyatékához tartozó következő ingatlanokat adja el önkéntes birói árverésen:

az alsószentiváni 15. számú betétben II. I-33. sor alatti 644 magyar holdat tevő ingatlant, az azon fekvő urilak, jókarban tartott gazdasági épületei kel (Sándor major) 347,760 korona kikiáltási árban,

az alsószentiváni 15. számú betétben I. I-32. sor alatti 280 magyar holdat tevő ingatlanságot (Zalay rész) 133,800 korona kikiáltási árban,

az alapi 86. számú betétben I. és II. alatt 370 magyar holdat tevő ingatlant a rajta fekvő gazdasági épületekkel (Péterszállás) 195,000 korona kikiáltási árban.

Az árverés a fenti hivatalnál ezen év július ötödik napján lesz délelőtt 10 órakor.

Az ingatlanok becsáron alul nem adatnak el. Bánatpénzül a becsár 5%-a teendő le, birtokba a jelen gazdasági év végével lép a vevő.

Adony, 1910. évi június hó 12. napján.

Dr. Szili János,

kir. közjegyző.

5628

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó-iparfestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Földbirtokosok figyelmébe!

ajánljuk a **legolcsóbb** gépsodronyfonatokat,

melyeket a

Dunántúli Drótkerítésgyár, Igal, (Somogy megye)

bámulatos **olcsó** áron a legjobb kivitelben szállít.

Számos elismerőlevél bizonyítja gyártmányaink

jóságát és tartósságát. Szállítunk mindenféle drótkerítést, tüskésdrótot (1 m. 6 fillér), diszkapukat és ajtókat, nyaraló- és lakóházkerítéseket, lábtörőket, favédőállványokat, ágybetéteket (matracokat), vaságyakat, föld-, szén- és kavicsrostákat, ökörszárkosarakat, tyukketrecekst stb. 5426

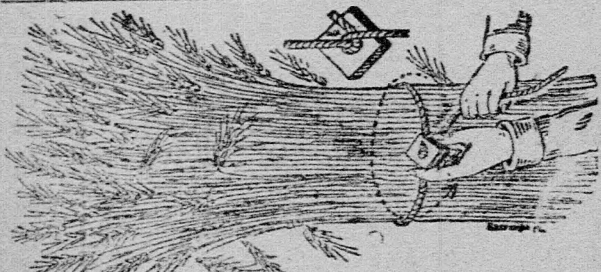
Kívánságra szívesen küldünk árjegyzéket a kész költségvetést ingyen és bérmentve.

A LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

Szálás takarmánynövények termesztése.

Szilassy Zoltán és Grabner Emil a házag-pótló és egyedül álló mű-

vének beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. „Patria” r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Kéveköteleket

□ fászkával, végei kékre vagy vörösre festve, készít és szállít elsőrendű minőségben, nagyban és kicsinyben legolcsóbb áron.

Manillaszineg 100 kg.-ként 102. kor.

bérmentve, bármely állomásig szállítva.

HELLE O. kötélárugár
Pozsony, Eötvös-utca 6, 5335

Napszámos-jegyzékek

fűzve, valamint kötve is készletben vannak az alábbi terjedelemben, illetve árak szerint:

10/15 nagyságban, zsebhenhorozható alak 15 ives terjedelemben vászonba kötve K 2:10
15/20 nagyságban 50 ives terjedelemben vászonba fűzve K 3:20
15/23 100 egész vászon kemény kötésbe kötve, ugró háttal K 5:30
19/26 nagyságban 50 ives terjedelemben vászonba fűzve K 3:60
19/28 100 egész vászon kemény kötésbe kötve, ugró háttal K 5:80

Beszerezhetők a „Patria” Irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Kataszteri tiszta jövedelem

kiszámítására szolgáló **segéd-táblázat.**

1600 négyszögöles holdak után számítva.

Ára bérmentes küldéssel 5 K 80 fill.

Hivatalos kiadás.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

A modern

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS

legzölészerűbb és legjövődelműbb, ha ez legújabb szab. **Kombinált-gépin-** kőn lesz eszközözve.

Falazó téglá, tetőcserép, alagszó, járdalap, mind egy és ugyanazon gépen állítható elő.

Ajánljuk még kipróbált **formáinkat** vályuk, ürtömbök, sírkeretezések stb. előállítására a legkülönbözőbb árakban.

Különlegességi gépgyár

Dr. GASPARY & Co. Markranstádt, Leipzig mellett. Magyar levelezés. 5593

262. sz. brosuráingyán

Jégglyártó- és hűtőgépek

szervezeté és azok kezelése. Irta: Simonffy Béla. Ára bérmentes küldéssel 2 kor. 20 fill. Kapható a „Patria” r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

A juhtenyésztés múlt és jelen irányairól szakszerűen Rodiczky műve értekezik, mely 50 sikerült ábrával tarkítva és csinos vászonkötésben a „Patria” könyvkereskedésében, Budapest, IX., Köztelek 3 koronáért kapható.

Karner Ede

Budapest, VI., Váci-körut 51. sz.

Sürgőnyezim: „Karnered” Budapest.

Telefon: 159-18.

Magyar, sziléziai és porosz darabos szén gőzekék, gőzlokomobil, ipar- és szobafűtésre.

Koks, kovácsészén és antraczt. Teljesen megbízható szállítás minden vasutállomásra. 5418

Mindenféle gazdasági kötéláru

nem gyári munka

istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kőcz (csepű), mindenféle háló és heveder (gurtni),

kéveköto, legjobb, valódi angol gyártmány

manillafonal, zsák, bor-

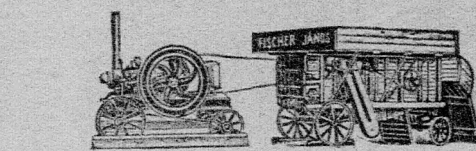
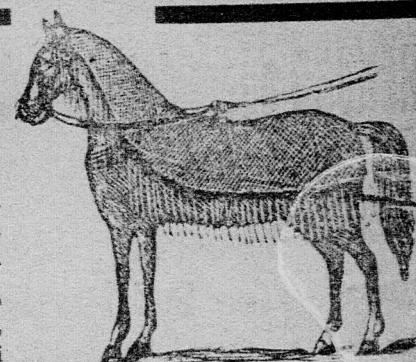
zsák és ponyva, dohány- és zsákzsineg legjobb minőségben, legolcsóbb áron a 25 év óta fennálló

BLEIER és WEISZ kötélgyártó cégnél

BUDAPEST, VII., Károly-körut 7. sz. szerezhető be.

Sürgőnyezim: „KÖTÉLGYÁROK”. 5599

Telefonszám: 18-67.

„MUNKTELL”

eredeti svéd-országi nyersolaj-**MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK** cséplőszerelvényekkel, lassujárók, megbízhatóbb üzem, csekély fogyasztás. — Könnyen kezelhető. — Kedvező fizetési feltételek. — Szavatosság.

Fischer János

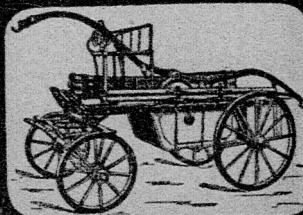
mérnök, malomépítési vállalkozó.

BUDAPEST, V., Nádor-u. 36. sz. — Báthory-u. 1. sz.

TELEFON: 101-25. Sürgőnyezim: TU INA.

Árjegyzék díjmentesen. Képviselek kerestetnek.

SÜRGÖNY-
CZIM:
WALSER
CSÁNGÓUTCA
BUDAPEST

TELEFON:
BUDAPEST
95-50

WALSER FERENCZ

CZÉGTULAJDONOSOK: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYÖZÖ GYURÓ

TÜZOLTÁSI SZERKEK ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA,

HARANG ÉS FÉMONTÓDE

BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6. B.

VILLAMOS MEGÁLLÓ:

VÁCIÚT,

A RÉGI VAM

KÖZELÉBEN.

A Szegedi H...
Szeged-kövágó...
melől származó
pör
Állandóan raktáron
juhot és bárány

Vés
januári, kivá
K
kaphatók **K**
Patapuszt
tejlő **kisbo**

Legjob
VIZM
mindennemű gazda
Herzman
Telefon 13-60. B

200
term
Neu
Sza
5580
Bér

A Szegedi Hus- és Vásárpénztár Részvénytársaság, Szeged-Köszvágóhid. (Sürgönyezim: „Huspenztár“ Interurban telefon 615.) Direkt a termelőtől származó

pörkölt szalonnát

Állandóan raktáron tart. Szarvasmarhát, borjut, sovány és hizott sertést, juhot és bárányt legjobban értékesít. 5676

Vészen átment

januári, kiválóan erős, csontos és fejlett szőke mangalicza

KANOK

kaphatók Kornstein Testvéreknél Patapusztán, u. p. Nagyszalonta. Ugyanott igen jó tejelő kisborjas tehének is eladók. 5616

Legjobb minőségű nyers és

VIZMENTES PONYVÁK

mindennemű gazdasági célokra legjutányosabban beszerezhető

Herzman Zsigm. és társa vizmentes szövetek és takaróponyvák gyárából

Telefon 13-60. Budapest, V., Váci-ut 12. Telefon 13-60. 5501

LÓHERE- SZÉNA:

2000—3000 mázsa saját
termésű idei takarmányunk
eladó.

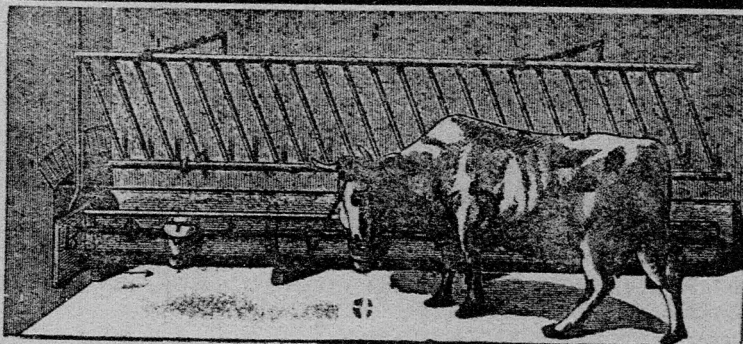
Neuschlosz Testvérek,
Szatmár. Telefon 16 vagy 155.

5580

A kéveköto aratógépekre való áttérés következtében több Wood-féle használt, de jókarban levő

aratógép

jutányos áron eladó. Kérdések a „Diószeghi gazdaság, cukor- és szeszgyár r.-t.“ igazgatóságához, Diószegh (Pozsony megye) intézendők. 5623

Önitató berendezéseket

lovak és szarvasmarhák számára készít Küng Braunschweig rendszer szerint

HANÁK GYULA Budapest, VI. kerület, Szondy-utca 56. sz.

Gyárt és szállít: zománczott itatókagylókat, szabályozó tartályokat, uszógolyószelpeket stb., 5506

amerikai juh- és lónyirógépeket,

melyek munkateljesítése földművelésnél

Ajánlatok, tervék és költségvetések díjtalanul kidolgoztatnak. 5617

Haszonbéri hirdetés.

Méltóságos báró Szegedy Eusch Sándor ur nagybirtokos inkei uradalmából (Somogy vármegye) egy birtokrész, mely áll:

- 1600 hold szántó,
- 200 „ rét,
- 200 „ zárt erdő,
- 1000 „ a leendő bérlő által szántó-földdé alakítható erdő,
- 470 „ erdőlegelő,
- 30 „ gazdasági udvar,

összesen 3500 magyar hold területből; folyó év október 24-étől 15 évi tartamra haszonbérbeadó.

A birtokon három major van, elégséges és jó gazdasági épületekkel, valamint egy 5 szobás tisztifal. A birtok mindig házi kezelés alatt volt.

Tárgyalások, információk, valamint a birtok megtekintése végett, kéretik közvetlenül Fischer Antal uradalmi intézőhöz Rinya-Puszta, u. p. Inke, (Somogy megye) fordulni. 5617

Bérlevelek

magyar, német és tót szöveggel állandóan raktáron vannak a „PATRIA“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Bérbeadott birtok

keresetik megvételre tőkebefektetésre, 4%-os alapon, 2—5000 holdig az ország nyugati vagy dunántúli részén.

Beyer Károly Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12—85.

5124

Telefon 12—85.

Természetes munkásbor

Siller, jóminőségű, saját termésű, tiszta és erős, kapható hektoliterenként 22 koronáért ab vasutállomás. Ugyanott 10 hektoliter kiváló jóminőségű, igen erős, tisztán égetett

törköly- és 4 hl. seprő-pálinka,

százliterenként 150 korona ab vasutállomás. URADALMI BÉRGAZDASÁG, Zalaszántó per Keszthely. 5625

Bérlés.

Néhai Pálffy János gróf ur hagyatékához tartozó Pozsony város közelében fekvő Saáp község határában levő **730 magyar hold kiterjedésű birtok** folyó 1910. évi december hó 31-ével bérbeadandó. Bérlési zárt ajánlatok legkésőbb **f. év július hó végéig** nyújtandók be az uradalom központi irodájánál Pozsony, Szilágyi-Dezső-utca 21. szám alatt. Kívánatra a központi iroda adja s esetleg küldi meg a kívánt adatokat. 5601

Erdélyi jellegű haszonállatok.

U. m. prima jármosökrök, tinók, borjuk és sertések beszerzését legjutányosabban közvetíti a **Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhely.** 5588

A jelenkor legtökéletesebb nyomtatványrendszere a

Kenese-féle nyomtatványrendszer.

Szállítja a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részv.-társ. nyomtatványkezelő osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

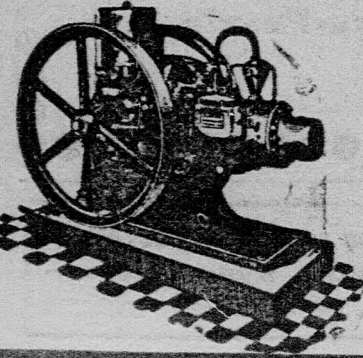
CLIMAX ÉS ECLIPSE

VERSOLAJ-MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély, se pénzügyi ellenőrzés.

ELŐRANGU REFERENCIÁK.

BACHRICH ÉS TÁRSA
BUDAPEST—HAMBURG—BÉCS.

Motorgyár: Bécs, XIX/6., Heiligenstaedterstrasse 83.

Mintaraktár és iroda: Budapest, V., Szabadság-tér 17. (Börzsepalota.)

ELADÓ INSTRUKCIÓ

Gazdaságom felosztása folytán alig használt, kitűnő állapotban **Deering-féle 3 drb kévekötő-, 2 drb marokkrákaratógép, 2 drb 21 soros Columbia-Drill sorvetőgép, Shuttleworth-féle nagyobb répvágó, szecskavágó, egyjáratú gazdasági gőzmalom, Laass-féle kapáló-éke, eredeti magdeburgi gyártmány, 13 drb Winter-féle vastengelyes erős ökörszekér, 3 drb földhordó ökörkördé, 10 drb eredeti Sack-féle ZH9. jegyű kettőseke, magasított ekefejekkel, 120 drb koczára fiasztató ketreczek, szétszedhető, nagyon praktikus módon szerkesztve, csak 8 hétig jutányos áron eladók. CSEPREGHY ISTVÁN udvari használtattak. tanácsos, földbirtokos, posta-, vasutállomás Török-Szákos, Temes megye. 5614**

GARVENS
SZIVATTYUKNAGYBANI
RAKTÁRA

MŰSZAKI ÉS GÉPIPARI
R. T. BUDAPEST
VII. VÖRÖSMARTY-U. 19/b
GŐZ-KÖRFORGÓ-SZARNY SZIVATTYUK
TŰZOLTÓ FECSKENDŐK

MINDEN
TYPUS
RAKTÁRON
VAN

MINDEN
TYPUS
RAKTÁRON
VAN

Védekezzünk a peronospora ellen!

PERMETEZZÜNK 5658

VALÓDI BRIXENI KRISTÁLY-AZURINNAL,

mely számos párhuzamos kísérlet alapján **biztosabb és olcsóbb védekezési szereknek bizonyult, mint a kékkő-mész keverék.** — **Ingyen prospektust küld a magyarországi főraktár**

MOLNÁR M. és TÁRSAI BUDAPEST, V., Ferencz-József-tér 6.

MAGYARORON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJÓBB HIRNEVŰ ÜRAZULETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Co. és kőr. hírvételezésen
szab. chronometer- és művészi felállítású
a nemzeti ingázóknak.
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

680 kilogramm tiszta

buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncépeztettünk. **Pénzt, időt és munkát a Stern-féle**

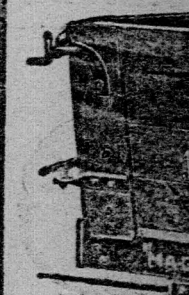
szab. dobkosárbetétléczezel.

Kérdezősködékre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-u. 5. 5196

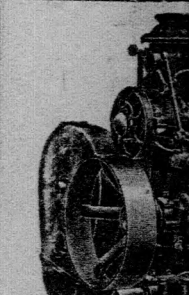

VIZV

fürdőszoba-,
szivattyubere
mindennemű
légszusz- és

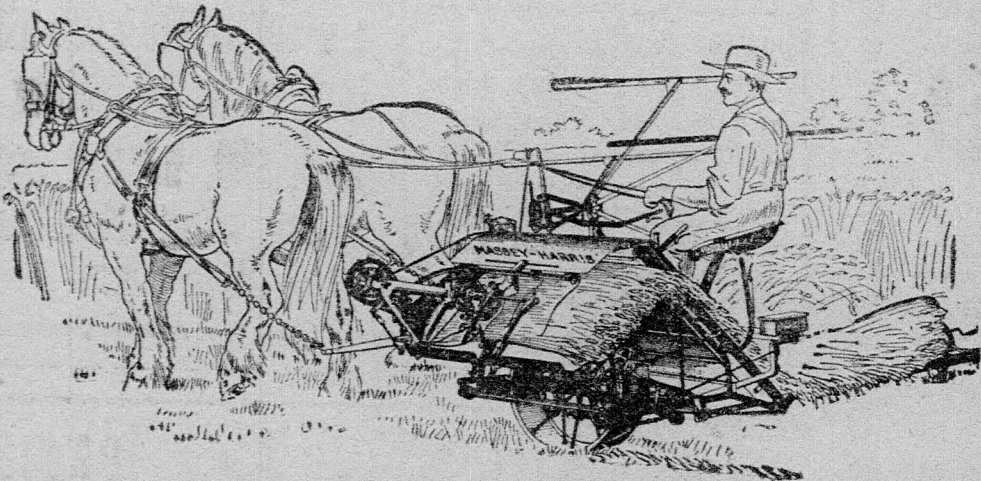
Bármí

Massey-Harris Co.

fűkaszaló- és aratógépgyár

Toronto, Észak-Amerika.

A világ legmegbízhatóbb gyártmányai.

Árjegyzéket és árajánlatot kívánatra szívesen küld a

Massey-Harris Co.
részvénytársaság

Budapest, V., Alkotmány-u. 23.

3991

VIZVEZETÉK,

fürdőszoba-, klozet-, csatornázási és szivattyuberendezések. Épület-, dísz- és mindennemű bádógosmonkok. Villamos-, légszusz- és benoid-gáz berendezések.

Központi fűtés

és szellőztető-berendezések. Csillárok, izzólámpák, fűtőkészülékek, mindenféle világító-ujdonságok.

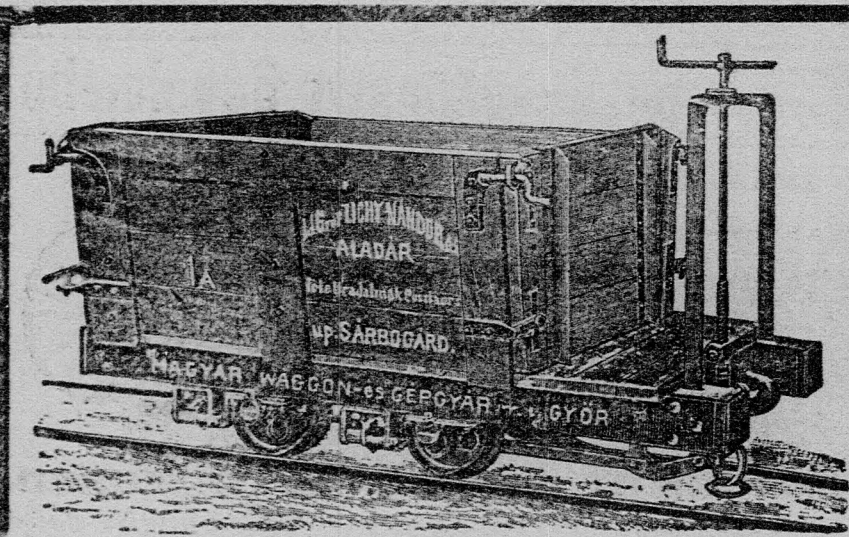
Alaptőke 400.000 kor.

Magyar Benoid-gáz R.-Társ.

Budapest, VI., Andrásy-ut 17.

Sürgőnyozim:
BENOID, BUDAPEST.

Telefonszám:
:: 28-60. ::

Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ.

Keskenyvágányu Vasutosztály GYŐR.

Erdei, gazdasági és ipari vasutak.

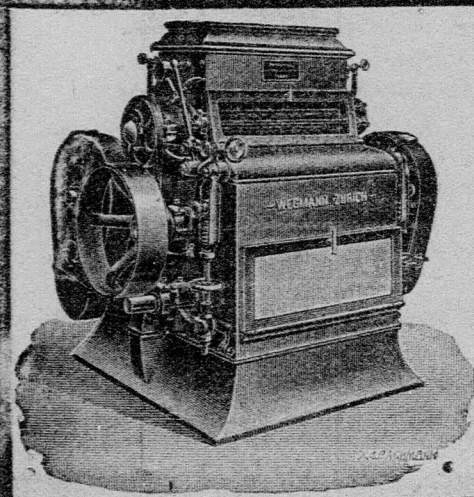
Sínek, Hordozható vágányok, váltók, fordítóköröngök, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok **új és használt állapotban.**

Eladás és bérlet.

Állandóan nagy raktár.

Bármiféle nyomdai munkát

izléses kivitelben a legjutányosabb árak mellett készít a „PÁTRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Levélözim: Jakab és Hegedűs, Budapest 56.

Telefon: 97-23.

Sürgőnyozim: Jakabék Budapest.

JAKAB ÉS HEGEDÜS

MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
BUDAPEST, V., VÁGZI-UT 36-38.

Ajánlják malmok részére legjobban bevált

Jakab-féle SIKSZITÁIT és

Wegmann HENGERSZÉKEIT.

Elvállalják MALMOK BERENDEZÉSÉT és ÁTALAKÍTÁSÁT

a legjobban bevált rendszerük szerint és a legnagyobb automatikával.

Árjegyzékkel és részletes költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálunk. AUTOMOBILOSZTÁLYUNK uradalmak részére a „BERNA” TEHERAUTOMOBILOKRÓL kívánatra küld árjegyzéket és szolgál részletes felvilágosítással.

AUTOGÉN-HEGGESZTŐ OSZTÁLYUNK, mérsékelt díjazás mellett, elvállalja törött öntővasalkatrészek heggesztését.

Legolcsóbb és legjobb ismert permetezőanyag!

Gyors és tiszta munka!

Számos gazda két évi tapasztalata szerint a

Dr. Wagner-féle

PRO VINO

nevű permetezőszer a gyakorlatban **kitűnően** bevált. A tavalyi év peronoszpórajárványa tűzpróbája volt ennek az új szernek, mely a hozzá fűzött **reményeket valóra váltotta.**

Ára kgr.-kint **50 fillér** (50 kgr.-os zsákokban és **52 fillér** (10 vagy 5 kgr.-os zsákokban).

Tessék ismertető füzetet kérni!

Vezérképviselet:

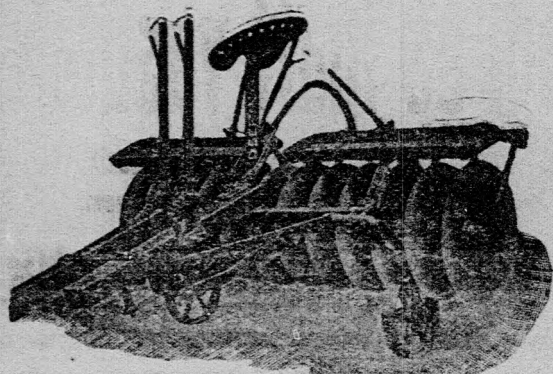
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utczá 31. sz.

5525

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52.

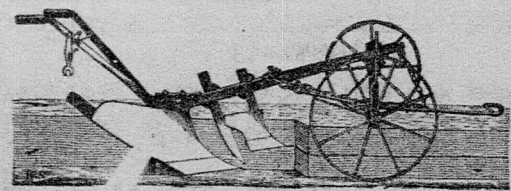
DEERING-féle tárcsásborona.

nagy választékban és előnyös áron kap-
hatók: valódi

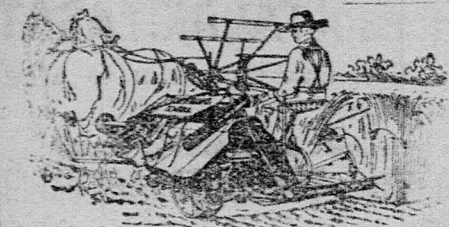
**SACK-féle ekék, vető-
gépek, boronák, ka-
páló- és töltőgépek,
valamint kitűnő
szőlőmívelési
eszközök.**

ugyszintén javított amerikai „Planet” kapálók,
eredeti „Westfalia” műtrágyaszórógépek, amerikai

**Deering-féle
általanosan elismert
kéveköltő- és
marokrakó
aratógépek**

Valódi „SACK”-féle azéleke.

DEERING-féle kéveköltőaratógép.

fűkaszálógépek, gyűjtőgépek
és tárcsásboronák, nemkülön-
ben „Apolló” meszelő- és
permetezőgépek és min-
denféle egyéb legelsőrendű
gazdasági gépek és eszközök.

**MELOCCO PÉTER CEMENTÁRUGYÁR ÉS
ÉPÍTÉSI VÁLLALAT RÉSZV.-TÁRSASÁG**
BUDAPEST, VI., DÉYAI-UTCZA 21.

Telefon: Kereskedelmi Iroda 2511.

Telefon: Műszaki Iroda 176-26.

Építési osztálya foglalkozik különösen: **Mezőgazdasági építkezésekkel**

Kitűnő referenciák
az ország minden
részéből, ahol ilyenmü mun-
kákat végeztünk.

Tervek és költségvetések ingyen.

Műszaki személyzetünk kívánatra
ingyen a helyszínre utazik.

u. m. betonistállók és hűlő istálló-
födémek, száó. öntőfalvak, viz-
tornyok, silók, magtárak, hidak és
átereszek, valamint turbinatelepek és
zsillipek építésével.

Allatgyógyászat

Állattenyésztő és állattartó
gazdák használatára. Irta:
Monostori Károly. 233 ábrával.
Ára 7 korona. Megrendelhető
a „Patria” r.-t. gazdasági
szakkönyvkereskedésében.
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A baromfi okserű tenyész-
téséről Kövy József
137 ábrával tarkított szakkönyve
értekezlik legközelebb. E könyv
tanulmányozása mellett a mester-
séges kellestet valóságos nagy-
üzemű fokozhatja. Kapható
a „Patria” könyvkereskedésé-
ben, Budapest, IX., Köztelek
füzve 3 k. 60 fill., kötve 5 kor.-ért

TIP!

légypapír

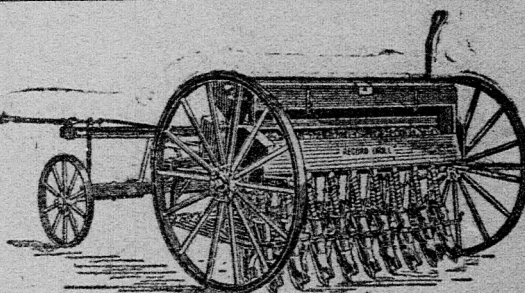
istállókban nélkülözhetetlen. Egy-
egy légypapír 1000
legyet fog, mely
nem dobandó el.
Baromfinak ki-
tűnő takarmány. 100 darab 4 korona.

DETSINYI FRIGYES, Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légypapírt több gazdaságban sikerrel
kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom.
5634 Wahl Ferencz jár. állatorvos, Monor.

A gazdaközönség figyelmébe!

**Ki olcsón és jól
akar bármilyen
fajta gazdasági
gépet beszerezni,
kérjen okvetlen
áránjatot!**

Dorner S. gazdasági gépkereskedőtől, Barcson.

„REKORD DRILL” legújabb rendszerű, „SZAB. REKORD II” műtrágyaszóróval egyesített
sorvetőgépek, eredeti „KALMÁR-ROSTÁK”, amerikai tárcsásboronák, legújabb
rendszerű ekék, talajmívelő eszközök, takarmánygépek rendkívül előnyösen szerzenők be.
Áránjatotok beszerzése a szükséglet pontos megjelölése mellett kéretik! 5608

SZŐLŐ- ÉS MEZŐGAZDÁK!

„CUCASA”

Magyar szabadalom 44293.

Dr. Marquart L. C. vegyészeti gyár, Beuel a. Rh. kéziteménye.

„CUCASA” a legjobb, legolcsóbb és legegyszerűbb permetező
anyag a peronoszpóra, fuscladium és az
összes növényi betegségek ellen.

„CUCASA” jobb, mint a bordesuxi por. Lásd a geisenheimi
szőlészeti és gazdasági főiskola 1907. és 1908. évi
jelentését.

„CUCASA” ismertetőt, használati utasítást és mintát kívá-
natra küld a

magyarországi vezérképviselő:

Varga, Budapest, V., Ferencz-József-tér 5.

Gyom

és fertőtlen-
gozik mint

Az 51. sz.

RUDOLF KRÁS

GŐZ

gőz utiheng

cséplőgépek haj-
művek társaság
lasztását illetően
kés

Szíves megkeres-
szati társaság

MAYER
BUDAPEST
16-18., föld

Csépe

LENS

legmagas

RÓNAI IG

UJ-VERBÁSZ

Szíves ajánlatot
hez intézendők
lenszalma hely

Telefon 35.

VIRÁG

Gazd

GY

BUDAPEST

TELEFON: 87-22.

Gyorsmeszelő

és fertőtlenítő gép **többet** dolgozik mint **20 munkás** ecsettel!

Az 51. számú prospektust ingyen küldi
RUDOLF KRASA, Wien, VII., Kirchengasse 29.

GŐZEKÉK,

gőz utihengerek és utimozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből. A készülékek vásárlását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsossal készséggel szolgálunk.

Szives megkeresések az „osztrák bánya- és kohászati társaság” magyarországi képviselőéhez,

MAYER PÁL FŐHERCEGI FŐFELÜGYELŐ
BUDAPEST, VIII., József-u. 16-18., földszint 3. kéretnék.

Csépelt. kuszált

LENSZALMÁT

legmagasabb áron vásárol

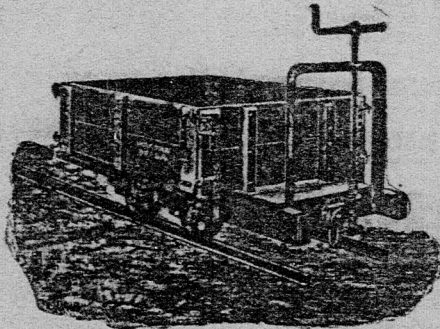
RÓNAI IGNÁCZ és FIA cég,
 UJ-VERBÁSZ (Bács-Bodrog megye).

Szives ajánlatok minta kíséretében nevezett-hez intézendők. Megfelelő minőség esetén a lencszalma helyszínén megsemmisítetik. 5639

Telefon 35. sz. Telefon 35. sz.

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.

Budapest, Hungária-körút 115-117.

GAZDASÁGI VASUTAK

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás—bérlet.

Költségvetés, katalogus díjtalan.

Állandó nagy raktár.

BE VAN

bizonyítva, hogy patent

JUNÓ sorvetőgépeim

a magyarországi talajviszonyoknak legjobban megfelelnek.

Barta Bertalan

KUNCZ JÓZSEF különleges sorvetőgépgyár vezérképviselője

Budapest, V., Lipót-körút 17.

5492

Uradaimi számtartó,

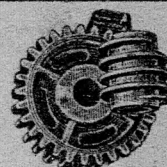
35 éves, felmondatlan állásban, hosszas gyakorlattal s prima bizonyítványokkal, a gazdaság bel- és külső teendőiben teljesen jártas, 1911. január 1-ére, esetleg előbbi belépéssel is **állását változtatná.** Szives megkereséseket **Mosse Rudolf** hirdetési irodája címén „L. 35” jelige alá kér.

5618

GŐZEKEALKATRÉSZEKET,

minden egyéb gazdasági

gépalkatrészt,

kovácsolható lágyvasöntvényt, Temperaczelöntvényt, **ökörpátkót** a legjobb minőségben szállít a

Hazai kovácsolható vas- és aczelöntvénygyár

WERKNER ARTUR

UJPEST,

Váci-ut 39. szám.

TELEFON 85-20. 5697

PÁLYAMUTATÓ

A pályaválasztás előtt álló magyar ifjuság kalauza.

Ára köve 2 kor. 50 fillér.

Utánvétellel 45 fillérrel több.

HARMADIK BŐVÍTETT KIADÁS.

Összeállította: **AMICUS JUVENTUTIS.**

Ebben a könyvben nagy gondot fordítottunk arra, hogy mindenki számára elérhető legyen a pályaválasztás minden szempontjából. A könyvben megtaláljuk az összes magyarországi felsőfokú intézményről a legújabb adatokat, valamint tájékoztató adatokat arról is, hogy az egyes pályák mennyi jövedelmet biztosítanak.

Kapható a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 26. szám.

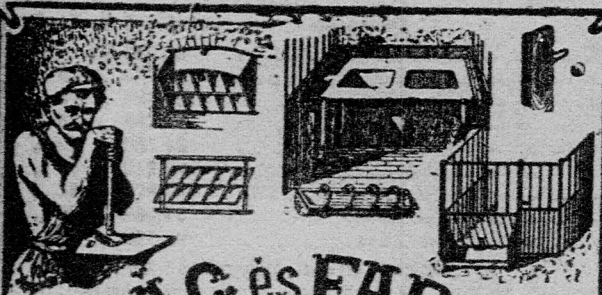
GŐZEKE

gyártrányait ajánlja a legökölésőbb kivitelben **Dehne Fr.** gőzekegyára Halberstadtban. A Dehne-féle legújabb 20-as, Compound, kétmozdonyu gőzekekészletről árajánlattal mindenkor készséggel szolgál

TIMÁR EDE cég,

Budapest, V., Lipót-körút 28.

minta gyár magyarországi kirendeltsége. 5698

VIRÁG és FARAGÓ
 Vasipari és gazdasági-cikkek gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Ilka útca 11.

TELEFON: 87-22. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET. TELEFON: 87-22.

Gőzekék

a legökölésőbb rendszer szerint.

Benzinmotorok és lokomobilek.

Szivógázmotorok.

Hengerszékek és összes malomgépek.

Árjegyzékkel szivesen szolgálunk.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény-társulat

Budapest, X. ker., Kőbányal-ut 31. sz.

Villamos világítási és erőátviteli berendezések.

Ivillámpák, motorok, szerelési anyagok.

Villamos vasutak.

Árjegyzékkel és költségvetésekkel szivesen szolgálunk.

Ganz-féle villamossági r.-t.

Budapest, II. ker., Lövőház-utcza 39.

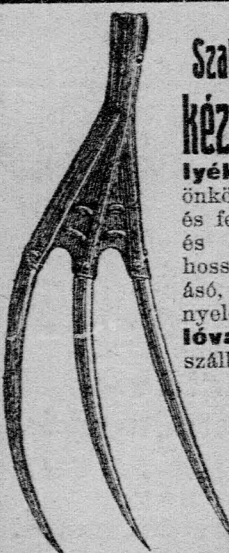
5230

MANILLA ZSINEG

belföldi K 102, bármely állomás franco. Importált amerikai Standard II. és Robroy minőség.
Kévekötelek K 6.50-től ezrenként, ponyvák és zsákok kölcsön és eladásra minden czélra.

NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10. TELEFON 35-92. ■ ■ Táviratczim: NAGEL.

50 drb átvészelt mangalicza kocztát és
4 drb kant, 1 éveset, továbbtenyésztésre
alkalmasat keres
Lócz-zavari bérgazdaság, **ALSÓ-LÓCZ**
(Pozsony m.) u. p. Nagybresztovány. 5632

Szabad. aczél-szénavillák,
kézigereblyék, aczélbádóg-esősinnel és
bükkfából esztergályozott
fogakkal, vonógereb-
lyék és kötélverőgépek, amelyikkel az
önkötéshez és szalmapréseléshez szükséges
és felhasználandó különféle spárga, kötelek
és kéveszallagok minden erősségben és
hosszuságban összeronthatók. **D fogantyúk,**
ásó, lapát, trágya, répa és burgonya villa-
nyelvekre, ugyszintén **tehén-, ökör- és**
lóvakarókat elsőrendű kivitelben azonnal
szállít raktárból. 5634

SEISER és SCHMIDT

mezőgazdasági eszközök gyára
LICHTENWÖRTH, Lajta mellett.

Holt instrukezió és két gőzeke vizes lajt,

egy nagyobb gazdaság felszereléséhez, valamint nagyobb mennyiségű

egy- és két éves tenyészüsző

megvételre kerestetik. Ajánlatok Pick Manó
Budapest, V., Tűkőr-utca 5. szám küldendők. 5629

3000 kat. holdas birtok haszonbérbe kiadó teljes óvadék mellett.

A birtok áll: 2500 kat. hold szántó és rétből, 430 kat. hold legelőből,
8 kat. hold felújított jól termő szőlőből, 62 kat. hold dehsőség és gyümöl-
esősből; a birtokon bérlőnek lesz még átadva 10 kat. hold 40 éves erdő-
nek vágatása évenként; egy 3 kövű gőzmalom (nagy őrlési körrel), durva
őrlésre s olajfűtésre berendezve, jó karban. Az összes őrlő- és holt leltár
bérlőnek lesz átadva megegyezés szerint. — Egy lakás 8 szoba s mellék-
helyiségekkel, egy 5 szobás tisztai lakás, egy központi s három
mellék-majort, kellő cselédlakások, istállók s magtárak jó karban.

A birtok Szilágy megyében fekszik, tagosítva van s jelenleg
házi kezelés alatt áll, — a szilágysági vasutak egyik állomásától 6,
a másiktól 10 kilométerre van.
Reflektálók forduljanak Báró Kemény Árpád tulajdonoshoz Szilágy-
Kövesd, posta helyben. Vasútállomás Alsó-Szopor és Sarmaság.

5622

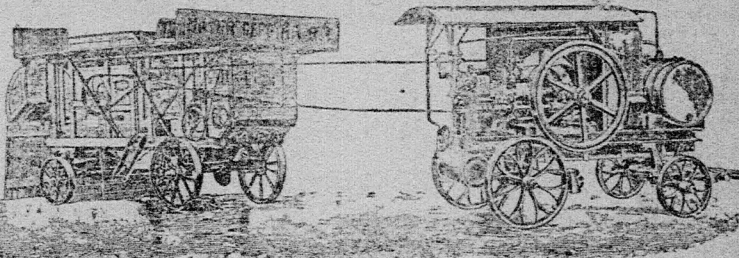

Mayer gépgyár

VAS- és FÉMÜNTÖLŐ
R.-T. Szombahely és
Budapesti
VI., Váci-körút 61. sz.

MOTORGYÁR

Motoros cséplőkészletek: Stabil benzínmotorok 1-25 lóerőg.
Szívógázmotorok 12 lóerőtől minden nagyságban.

Borsajtók. Öntőde. **Gazdasági gépgyár.**
Olajgyártási gépek. **Malomépítés.**

Fennáll 60 év óta.

Kérjen 58. számú képes árjegyzéket!

Párisi világkiállítás „GRAND PRIX” 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy liter ára K 2.80. Az udvari istállókban és versenyistállókban
több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után
való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képe-
síti a lovat a legnagyobb munkabírásra a
trainingban.

KWIZDA-féle restitutions-fluid

elnevezés, vignetta és csomagolás védve,
csak a mellékelt védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerháza,
Bpest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 10. SZ.

Alakult 1900. ■ ■ ■ Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával --- 1,981.700 k. — f.
Tartalékok --- 1,933.963 „ 54 „

Összesen --- 3,915.663 k. 54 f.

Év	Fölösleg	Tartalék
1901. évi	90.349 k. — f.	
1902. „	59.782 „ 26 „	
1903. „	109.331 „ 73 „	
1904. „	72.483 „ 23 „	
1905. „	61.730 „ 60 „	
1906. „	39.243 „ 65 „	
1907. „	41.877 „ 32 „	
1908. „	81.088 „ 76 „	
1909. „	106.589 „ 64 „	

Biztosításokat elfogad **tűz- és jégkár ellen**, ugyszintén **az ember életére**, különféle módozatok szerint. — Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfőlélegből, ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet főlélege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907. és 1908. valamint 1909. évi üzletfőléleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, ugy, hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963.54 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

AZ IGAZGATÓSÁG.

CZE

BOF

Jezerugyr

1,700.000 HEKTOLIT

Eladó

Abaujtony
erdő, nagyon jó
fizetési feltételek.

Hont, megye
nagyon jó épület.

Szabolcs
dohánytermelés.

Zala megye
épületekkel, kas

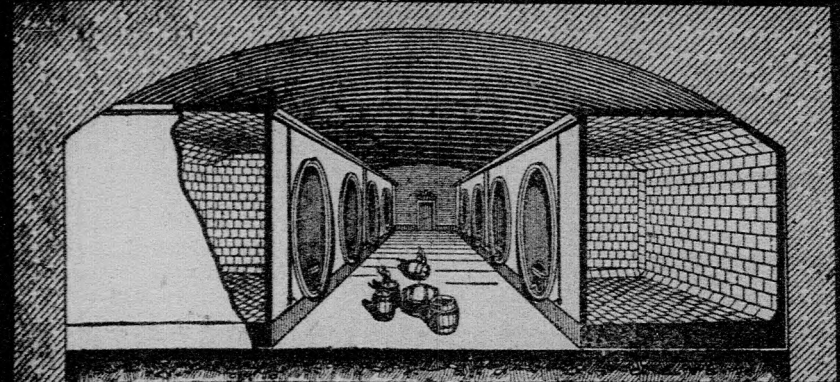
BEYER
V., Báthor

S

AL

CZEMENTHORDOK

üveggel betelve

BORSARI ÉS TARSA

Közvetítői irodája BUDAPEST, V. Alkotmány-Utca. 31.

1,700.000 HEKTOLITER ÜZEMBEN. ■ Kérjen prospektust és ingyen látogatást.

Eladó birtokok!

Abaujtona megye, 825 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő, nagyon jó vadászattal, urilakkal, felszereléssel, kedvező fizetési feltételekkel, ára 310.000 korona.

Hont megye, 1250 magy. hold gazdaság, kevés erdővel, nagyon jó épületekkel, kastélyllyal, felszereléssel, ára 590.000 kor.

Szabolcs megye, 1500 magy. hold szántóföld, 70 hold dohánytermeléssel, jó épületekkel, kastélyllyal, ára 600.000 kor.

Zala megye, 3700 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő, jó épületekkel, kastélyllyal, felszereléssel stb., ára 3.000.000 kor.

BEYER KÁROLY BUDAPEST,
V., Báthory-utca 5. 5124 Telefon 12-85.

Megjelent a „Köztelek Olcsó Könyvtára“ II. évfolyamának 5. és 6. füzeté.

A kisgazda mezőgazdasági gépei és eszközei

Irtta: **ifj. SPORZON PÁL.**

... I. FÜZET. ...

Gépek vásárlása és kezelése. — Talajművelő-, vető- és növényápológépek. — Kaszalógépek.

Ára bérmentes küldéssel I kor. 20 fillér.

(az összeg előre bekiüldendő, mert utánvétellel 45 fillérrel drágább.)

Megrendelhető a „PATRIA“ r.-t. gazd. könyvkeresésében, BUDAPEST, IX., ULLŐI-UT 25. SZ. (Köztelek.)

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.

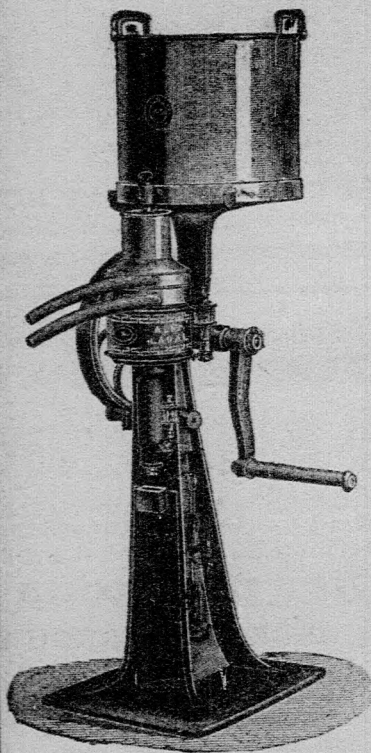
➡ **850 első díj!** ➡ **Mult évi eladás 110.000 darab.**

Több mint **60.000 idegen fölözőgép** lett eddig „ALFA LAVALRA“ **hecserélve.**

➡ Az „ALFA“ Separatorok, tejgazdasági eszközök és gépek, valamint a világhírű „ASTRA“ gépek biztosítják egyedül a tejgazdaság **legnagyobb jövedelmezőségét.** ➡

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V/56.

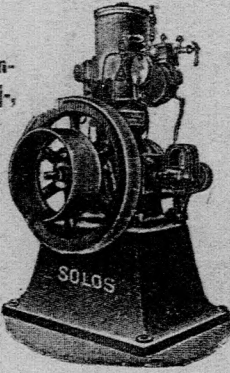

Feltűnő olcsó árak, kényelmes részletfizetés. Darmstadti Motorgyár r.-t. Darmstadt.

Egyedlárásító: **Geiger Henrik Kassa** Számos előkelő uradalom szállítója.

SZÁLLIT:

Álló és fekvő benzin-, nyersolaj-, szivógázmotorokat, lokomobiloikat. Cséplő-készleteket. Mezőgazdasági eszközöket. Viz-és szesztartályokat. Kutakat és szivattyukat.

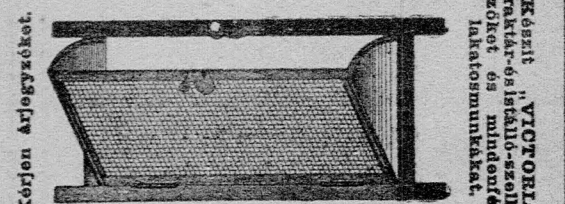
BERENDEZ:

Gazdaságokban vízvezeték, villanyvilágítást, takarmánykamrákat, malmokat. Ipari-, benzin-, nyersolaj-, kocsz-, kőszén-, kovász- és korpá és takarmánydara-szállítás.

Aranyéremmel kitüntetve az 1909. évi wiesbadeni parkiállításon. Képviselek kerestetnek. 5417 Költővetés és felvilágosítás ingyen.

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

Istálló- és raktárbalok vasrámban sódrony-üveggel.

ELŐNYEI: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

FARKAS és TÁRSA lakatosgyárában

Budapest, VI., Lehel-utca 10. 3936 Beszereshető még a Magyar Mezőgazdák Szövetségénél is

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY

LIPIK

Vasut-, posta-, távirat- és telefon-állomás

BIZTOSAN GYÓGYITJA

a tápcsatorna összes bántalmait, hurutokat, diabetezt, köszvényt, csúzt, csonttöréseket, gyermek- és alkati kórokat.

Egyetlen alkalikus, konyhasós, jódtartalmu hévíz **64C.**

IVÓKURA. SZÉNSAVAS NÉVVIZFÜRDŐK. FÜRDŐK. VIZGYÓGYINTÉZET. INHALATORIUM.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik. Prospektust küld a Fürdőigazgatóság.

A világ legbiztosabb és legolcsóbb kútszivattyuja az

„Omega” lánczkut

Mert rendkívül sok vizet ad
Mert kis gyermek kezelheti
Mert soha be nem fagy
Mert soha nem romlik
Mert mindenki felszerelheti és karbantarthatja.

3 évi jótállás. Árlap ingyen. Magyar lánczkutvállalat Farkas, Budapest, Felső Erdősor-u. 12. 5604

ELADÓ

teljesen jókarban levő 2 darab Walter és Wodd-féle marokrakó aratógép, teljesen jókarban levő 1 drb Walter és Wodd-féle fűkaszalógép, teljesen jókarban levő 1 drb Laass-féle répakapa. Felvilágosítást ad a Hevescsányi uradalmi szőlőtelep igazgatósága, Gyöngyösön. 5615

Szemációs

ÚJÍTÁS A KASTÉLYOK, VILLÁK, LAKHÁZAK VIZELLÁTÁSA TERÉN A NORDHAUSENI HÍRES GERLACH-MŰVEK BUVÁRKAZÁNU LÉGNYOMÁSOS VIZEMELŐJE! KÉRJEN AZONNAL AJÁNLATOT ERRŐL VALAMINT A LEGMODERNEBB SZIVATTYÚKÉRŐL: **BÉKÉSSY IMRE** MŰSZAKI IRÁDJÁNYTÓL BUDAPEST VI. NAGYMEZŐ-UTCA 49.

„ELEKTRA”

villamos és erőtelepeket építő részvénytársaság Budapest, VI., Gyár-utca II. TELEFON 84-64.

Jéggártó telepek, hűtőberendezések, napi termelés 10 kgr.-tól fölfele. Villamos vagy egyéb motorikus tüzemre, chlormethyl rendszerű főleg kisüzemre kiválóan alkalmas. Gyors szállítás! Olcsó árak!

Költővetéssel díjtalanul szolgálunk.

Most jelent meg! Ujdonság!

Cziroktermelés

Írta: **K. Ruffy Pál**

A munka tiszta jövedelme a „Cserhádi Sándor emlékalap” javára lesz fordítva

Ára bérmentes küldéssel **K 1-10**, mely összegét megrendelés esetén előre bekiutendni kérjük, mert utánvétellel 35 állérral drágább

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Őszi trágyázás!

Valódi Stern-Marke védjeggyel **Thomassalak** a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágya!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta. Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva. Óvakodjunk a hamisításoktól! **KALMÁR VILMOS** a Thomasphosphatfabriken, Berlin vezérképviselője 5564 Budapest, VI., Andrassy-ut 49.

3/4 kiló vajjal többet

ér el minden gazda **egy tehén**nél hetenként és sokkal jobb minőségűt a

TUBULAR-SEPARATOR

által, minden más módszerű tejfölözéssel szemben. Ezen állítás megértése véget kérjen ingyen és bérmentve 47. számú ismeretleget,

BÁRDOS ÉS BRACHFELD műszaki és villamosági vállalat BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. szám.

„Tubular”-separatorok gősturbinával vagy szíjhajtással különlegességek és legjobbak ezen a téren.

Most jelent meg mint a Köztelek különlevonata:

Kísérletek a CAMPBELL-féle talajművelési rendszerrel

Írta: **Fechtig Imre** báró

Ára **2 korona.**

TARTALMA: Előszó. — 1. Lenczerna. — 2. Buza. — 3. Őszi buza. — 4. Őszi roza. — 5. Árpa és zab. — 6. Tengeri és burgonya. — 7. Takarmányrépa. — 8. Dinnye, szőlő és egyéb termények. — Zárószó.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazd. könyvkereskedésétől, Budapest, IX., Köztelek.

Schutz-Marke

A legideálisabb csirke-nevelés a **Fattinger** husrostos csirke tápszerével való nevelés.

Alapítva 1893. Több mint 366 első kitüntetés.

Kimerítő árlapokat baromfi-, fészék-, kanári-, kutyasób. eledelről ingyen küld:

POLSTERER H. Wiener, Neustadt U/190.

Fattinger szab. husrostos kutyalepény- és baromfiéledelgyár.

A többszörösen elismert és az állami elismert oklevéllel kitüntetett **EREDETI**

Loosdorfi pedigree vetőmagot

a gróf Platti-féle uradalmi kezelőség vetőmagtenyésztéséből, Loosdorf-ban Mistelbach-i kerület, N. Ö. ajánl őszi vetésre az **EGYEDÜLI ELADÁSI IRODA**

GEBRÜDER BOSCHAN WIEN, I., BÄCKERSTRASSE 9.

Loosdorfi téli rozs, eddigi legjobb tenyészet tekintettel minőség, hozam, fagymentesség és elállóképességére. Legmagasabb virágzási energia, tömött zöld magtakaró, nincs természetes maghullás által, minden talajra alkalmas.

Loosdorfi vörös szakállbuza, teljesen télálló, legnagyobb, legerősebb minőségű mag, legnagyobb terméshozam, megdülésnek ellenálló, kitűnő korai érettségű. Kézelebbi árlapunkból tudható meg, melyet kívánatra azonnal és szívesen küldünk. 5621

Hintő-, háta és vadász csődör tenyésztés csikóVERSELYT

Kezességi és ósikkasztás, lopá és hűlt **bizto**

Minden baleset, szavatossági **automobil** elvállal legelőny

„MIN

ÁLTALÁNOS BIZTOS (Magyar b

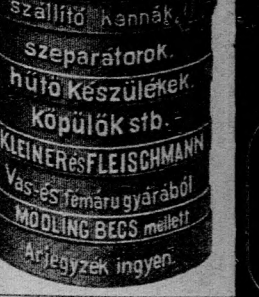
BUD

V., EÖTVÖS-TÉR 2

A fenti ágazatok szám viselőik az ország mi

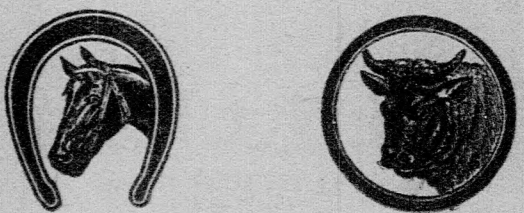
6 HP Langen és Wolf féle és 4 HP Benz-féle **világító gázmotor**

üzem nagyobbítás min **olcsón elad.** Motoro üzemben július hó végéi megtekinthetők: Budapest II., Ponty-utca 4., Maderli Lujza gőzmosójában. 562

Törött gépresek

autogén hegesztés gyorsan és olcsón. **Elekes és Társa** okl. gépészmérnökök, Budapest, Podmaniczky-u. 4.

Hintó-, háts-, katonatiszti és vadászlovak, valamint csődörök, tenyészkanca, csikók, versenylovak és ügetők, továbbá tenyészbikák, tenyésztehén és tenyészborjak biztosítását.

Kezességi és óvadékbiztosítást, sikasztás, eltulajdonítás, lopá és hűtlen kezelés elleni biztosítást.

Minden néven nevezendő **baleset, szavatossági és biztosításokat automobil** elvállal legelőnyösebb feltételek mellett

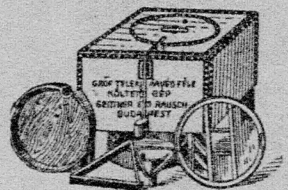
„MINERVA“
ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
(Magyar biztosító intézet.)

BUDAPEST,
V., EÖTVÖS-TÉR 2. ■ TELEFON: 172-91.

A fenti ágazatok számára ügynökök és helyi képviselők az ország minden részében felvételnek.

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalma utolsó posta vasútállomás **Koncza** gazdasági gépei: **Uradaimi kétsoros 24 tárcsás boronák. Egysoros 6, 10, 14 tárcsás boronák. Egy sorközt művelő tengerikapák. Gabonakapálóékek kézierőre. Gyomirtók. Tengeriszárlevágó-gépek. Különös erős költés ekék. 4-féle működésű fogas csőboronák. Kéregképződést elkerülő csöves hengerek. Lámpásnélküli melegvívűtésű baromfi-keltetőgépek.**

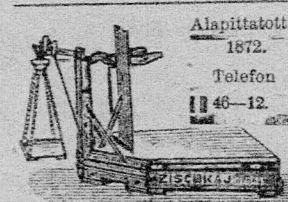

Sertésvész gyógyítható
Brunnel Gy. Állatorvos útmutatása szerint. Részletes leírást tartalmazó könyv 3 koronáért a „PÁTRIA” könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. kapható.

ELSZAKITHATATLAN

GUTTMAN J. és TÁRSA
Budapest, VII., Rákóczi-ut 16. sz. Minták és árjegyzékek ingyen.

ZISKA JÓZSEF
utóda **BOSTÉLY GYÖRGY** mérleggyáros.
Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérlegű, tizedes és százados, valamint gazdasági szeker, híd és marhamérleget. A budapesti, fűmői és győri gabonatornyók szállítója, ugyancsak szántóföldi nagy gézművelés és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsértetnek és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadottnak és pontosan eszközöltek. Kíváncsi uradalomba is küldök szerelőt.

Szövetkezeti

4 szobás házrész, teljesen modern lakás, a főváros budai részén eladó. Cím a kiadóhivatásban „Szövetkezeti ház” jel alatt.

RATTO
Phosphor-pasta **PATKANYOK** teljes kiúsztására ez a valóság mellett árcégekben 50 fillér, 80 fillér és 1 korona 50 fillér.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Marokkói-u. 2.

LEGYEK

konyhából, kamrából, mézszárszékéből, istállóból, vágóhidról biztosan elűzettek, ha a falakat **LEGY-BONODORRAL** meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 m²-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető **FODOR FERENCZNÉL** Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 5387

Radó Samu és Tsa

kenderfonóipartelepe, **NAGYVÁRAD.**
Sürgőnyozim: Radó kőtelgyár.

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmaiban, posta **Koncza**, kapható: **koránérő putyi, legkorábbi székelty tengeri-vetőmag.**

8 HP Shuttleworth

cséplőkészlet meghosszabbított szalmarázóval, 6 HP ugyanilyen gyártmány, vagy a cséplőszekrények akár külön, igen jutányosan eladó

WILLINGER MÁRTON

gazdaságában **ZOMBA, Tolna m.**

Magánjáró gőzmozgony

Robey angol gyár által kiállítási mintagépül építve **8 névleges lóerő** teljesítményűvel, **cséplési, szántási és vontatási célokra**, egyaránt alkalmas igen **előnyös** árban megvehető: **Szücs Ödön, Budapest, VI., Nagymező-utca 66. sz. alatti cézegnél. 4290**

Tessék megjegyezni,

hogymindenféle **gabonaszakot, vízhatlan kész ponyvát, kévehetőteleket** készítenek és bármely vasutallogóhoz, máshoz bérmentve, legkedvezőbb gyári árban szállít: **Radó Samu és Tsa** kenderfonóipartelepe, **NAGYVÁRAD.** Sürgőnyozim: Radó kőtelgyár.

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmaiban, posta **Koncza**, kapható: **koránérő putyi, legkorábbi székelty tengeri-vetőmag.**

Stádel-Yorkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA

kapható **Stádel gépgyárban. Győrött. Szalma-sajtó,** mely mindössze 6 hétig volt üzemben és egy újtól miben sem különbözik, gőzcséplőkészlettel való üzembentartásra, igen előnyös árban eladásra ajánlatik **Szücs Ödön, Budapest, VI., Nagymező-utca 66. sz. alatti cézég által. 4289**

Munkás-bor

jó minőségű, hamisítatlan, tiszta, vizezeten erős **siller** 100 hl. és törkölypállinka jutányosan kapható **WILLINGER MÁRTON** szőlőkezelőségénél **ZOMBA, Tolna m.**

Alumínium baromfi-lábgűrű

elzárható és szélességre is beállítható. Elő-állít és szállít 100 darabot 3 K-ért (számokkal 30 fillérel drágább), nagyobb rendelvény mellett olcsóbb. Öt azint szállítold lábgűrű 7.50 K-ral feltele. Vas-lamennyi baromfitenyésztési eszköz. Nagy, gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen. 4016

Baldi Jánosnál, Schárding, Inn mellett (Felső-Ausztria).

Most jelent meg! Ujdonság!

KONYHAKERTI : : : NÖVÉNY-TERMESZTÉS

Írta: **Németh József** m. kir. főkeresztész, a bajai m. kir. kertész-szék vezetője. Ára Lörmentes küldéssel 1 korona, mely öszegnek előzetes be-kiadását kérik, mert utánvétellel 45 fillérel drágább. Megrendelhető a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Vétel

Benzinlokomobil 10 HP

megvételre kerestetik. 3 darab **Hoosier Drill**, 17 soros, csak **néhány napig használt** Clayton Shuttleworthtól ez évben beszerezve, változott viszonyok folytán **azonnal eladó. 250⁰ ár- engedmény. Csordakuti intézéség, állomás Bicske. 4412**

Lenmagot

minden vidéki állomáson legmagasabb árak mellett **vasárol 775** **KRAUSZ HUGÓ** terménykivitelű szaleo Budapest, V. Szabadság-tér 6. Csakis árköveteléssel el-látott ajánlatok kéretnek.

Keresek 8000 drb

elsőrendű szőlőkarót

Ajánlatot kérek az alanti címre: **NAGY DÉNES** földbirtokos Torda, Torda-Aranyos m. 561

Bérlet

100-150 holdas bérletet keresek lakóház és gazdasági épületekkel Esztergom-Ersekújvár Csata vidékén, mely esetleg már októberben átvehető. 4415

6 HP Langen és Wolf-féle és 4 HP Benz-féle világító gázmotor

üzem nagyobbítás miatt **olcsón eladó.** Motorok üzemben július hó végéig megtekinthetők: Budapest, II., Ponty-utca 4., Maderik Lujza gőzműoszáján. 6613

Törött géprészek

autogén hegesztése gyorsan és olcsón. **Elekes és Társa** okl. gépészmérnökök, Budapest, Podmaniczky-u. 4.

MARX és MÉREI

tudományos műszerek gyára **BUDAPEST, VI., Balesu-utca 7** Telefon 21-06. 5219
Gyártanak: fessmérőt, lég-ármérőt, vízszámmérőt, órelenőző órákat, hőmérőt. Külön osztály **szikát és laboratoriumi műszerek** gyártására. 16 HP. 90 munkás.

HÁZTARTÁSI KÖNYVTÁR:

Szerkesztő: Kürthy Emilné. Vegyes sütemények 60 fill. Különféle italok, szörpök, likőrök 60 fill. Gyümölcsbefőzés 60 fill. Fagylaltok, kréme, partaitek és kocsonyák 60 fill. Kenyér sütés 60 fill. Éléskamra 60 fill. A befőttekről. Írta: Zilahy Ágnes. Gyümölcsök, főzelékek és saláták épen való eltarítása 1 K 20 fill. Az üszeg előleges beklidése mellett bérmentve küldi a „Patria” r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Sugár Lajos
BUDAPEST,
Lipót-körut 17/B.

Benzin- és nyersolaj- LOKOMOBILOK
elsőrangú cséplőkkel párosítva.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz- motorok takarmány-kamrák részére
Üzemeltetés óra- és lóerőnként 1—3 fillér

Nincs többé bűz!

A Bonodor-folyadék a legbűzősebb árnnyékszek szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. Elegysúlyu 5 kg. csomag bérmentve 7.50 K. (Elegendő egy évre.) 1 kg. próbacsomag 2.50 K. csomagolással, szállítás nélkül. A Bonodor-por vízeldék azonnali szagtalanítására kitűnő szer. 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K., csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvétellel. Számos elismerőlevél.

5336 Vezérképviselő:
FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. sz.

BENZINCSÉPLŐKÉSZLETEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET-GEPIGYAR
PODVINECZ és HEISLER
Budapest, Gyár: VI. Váci-út 141.

Telefon a marhavásártéren: 57-76.

A Budapesti Állatvásár-pénztár Részv.-Társaság

foglal- szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok, kozlik kecskék és sertések bizományi eladásával.

Előleget nyújt hatóságilag megállapított kamatláb mellett. A felküldendő állatokhoz kísérő nem kell. Vasuti küldemények czímzése: Budapest-Ferencváros.

Telefon a sertésvásártéren: 165-92.

A kecsketenyésztés
és a kecskéknek fontos szerepe a kisdédek táplálásánál.

Írta: LÓNYAY GÉZA.
Ára 80 fillér.

E műhöz Kodolányi Antal írt egy budói, utra való előszót. Az igen ügyesen és hivalkozással többféle kutyákra összeállított és megírt könyvecské a szegény nép tehenének, a kecskének tenyésztésével, takarmányozásával foglalkozik, de a műben szerző leginkább a csecesemők felnevelését az egészséges kecskékéjévé, mely tudvalevőleg tuberkulózis bacilliosoktól mentes, tisztesen tárgyalja. Műtán a hazai kecsketenyésztés fellendítését célozza a mű, azt tanulmányozni igen ajánlatos. Megrendelhető a „Patria” r-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

V-ik évfolyam **Budapesti** V-ik évfolyam

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Viola-utca 7.

Nélkülözhetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlalással, állattenyésztéssel foglalkozik. Az egyedüli szakközlöny, melyben az állatforgalom statisztikai adatai olvashatók. Előfizetési ára egész évre 10 korona. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a kiadóhivatal.

A zöld takarmányféléknek learatásával felszabaduló területeken való

karórépa-, tarlórépa- és káposzta-fajok magtermelésére

keres termelő gazdákat fix leszerződés mellett

A Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság, Budapest.
5579 IV., Városház-utca 12.

KEMNA szabadalmazott FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füstcső-tulhevitőjével **MINDEN MÁS** nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett **RENDSZERT** úgy teljesítőképeség, mint tartósság tekintetében **MESSZE FELÜLMULNAK** és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 51.
Sürgőnyczim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

Egy pár teljesen hűvös, újgúrás jukker kocsi, magas eladó. Ugyanott kerül 1100 darab oltott, mészről mangalica, Weinberger Perencz gában, Dombrád, Szabó

Ürövetel. 400 drb bouillet, 2-3 éves Morino, esetleg egyé fajta, ürh-juhokat után átvéve megves keres alultrott gazd. Ugyazinté kisorot galicza koczak s ka kerestetek hizlaló iokra. Jánkamajor daság, u. p. Mélykut megye. X.p. távirdu kut.

Gróf Teleki A
drassói uradalm posta Koneza, kap Magyar faj edzve neve tenyészbi

Vöröstar tinó és üs
teljes prima, 1-2, esetleg nálam minden mennyi kapható olasz áron. Ké ugyazintén jármos és tási ökrök szállítására kozom.

Kitűnő friss fejős tehe
előleges jelentés után, mindenkor megtekinthető telezettég nélkül. Vevésése szorint választhat.

Henrik Ignác Szalónak (Vas

Elsőrendű magyar erdélyi jármos ökrök, 2 éves mag faju erdélyi ökr borjúk minden id tékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS Szamosujvár Szolnok-Doboka megye.

Hizlalás
való és mindenféle jármos ökrök valamint szép 1-3 vöröstarকা növeo ökr borjak bármely mennyiségben szerződéses szállítás lett eladásra ajánlanak.

RÉGSEY ÉS DUKA
szarvasmarha-keresked NAGYKANIZS

Egy pár teljesen hibátlan, 4-5 éves vérese deres, nguráns jukkor kocsió, 16% magas eladó. Ugyanotti eladására kerül 100 darab oltott, herélt, mlskáról mangalica malacz, Weinberger Ferenz gazdaságában, Dombóvár, Szabolcs m. 4387

Ürövével, 400 db fiatal, boudillet, vagy Ptekoz-Morino, esetleg egyéb hus-fajta, fűr-juhoknt nyírás után áttele megvétele keres alultrott gazdaság. Ugyazinte kisorolt mangalica koczák s kanok is keresztetnek hizlalási célokra. Jánkamajori gazdaság, u. p. Melykut, Bács megye. X.p. távirat Mélykut. 4280

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalmában, posta Koczca, kaphatók:
Magyar fajú edzve nevelt tenyészbikák.
5021/c

Vöröstarka tinó és üsző
teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyazintén jármos és beállítási ökrök szállására vállalkozom.

Kitűnő friss fejős tehének
előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthető kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat. 4735

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

Elsőrendű magyar fajú erdélyi jármos-ökrök, 2 éves magyar fajú erdélyi ökrö-

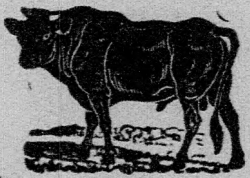
borjuk minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvart, Szolnok-Doboka megye. 5194

Biztalásra való és mindenféle fajta jármos ökröket, valamint szép 1-3 éves vöröstarka növendék ökröborjakat

bármely mennyiségben és szerződéses szállítás mellett eladásra ajánlanak. 5612

RÉCSEY ÉS DUKÁSZ szarvasmarha-kereskedők **NAGYKANIZSA.**

Általánosán elismert legelsőrendű **Jármos magyar fajú erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökröborjak** s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: 5533

PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR (Szolnok-Doboka m.)

Elsőrendű **bonyhádi fajú vöröstarka**

ökör- és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hizlálásra vagy járomba való tarka ökröket ugyazintén hasas vagy friss fejős tehenekeket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiségben szállítok és istállómban állatok általánosan kaphatók.

Neizer Antal, Dombóvár, Tolna megye. 377

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék ökrök és üszőborjakat ugyazintén legprimább lekötni való és

jármosökreiket legjutányosabb árakon ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők

Czellőmölök. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak.

Legelsőrendű **bonyhádi eredeti tehenekeket, friss borjasokat, hasasokat s tenyész- bikaikat** bármely mennyiségben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb árakon szállít:

Fenyves Flaschner Sándor tehénkereskedő.

Levél- és sürgőnyezim: Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-18.

Istálló: Kispeszt, Üllői-ut 4. Telefon „Kispeszt 38.”

Elsőrendű **tiszta erdélyi-magyar fajta** 1-2-3 éves

ökörborjuk

bármely mennyiségben jutányos áron állandóan kaphatók

Nyegrucz és Társa legelőgazdaságában,

Szamosujvart. Czim:

Nyegrucz Tódor, Szamosujvart. 5315

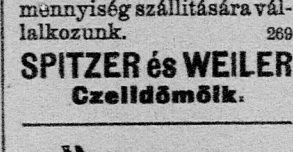

Elsőrendű fajjelegű **vöröstarka**

ökör és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hizlálásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyazintén hasas vagy friss fajta

teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vállalkozunk. 269

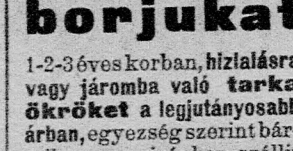
SPITZER és WEILER Czellőmölök.

Elsőrendű **bonyhádi fajteheneket** lefejős és tenyészetre, az általános teljesértéket garantizálva vállalva, továbbá vöröstarka

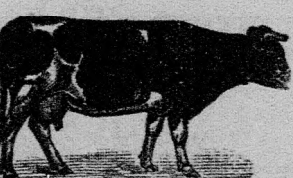
ökör- és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, hizlálásra vagy járomba való tarka ökröket a legjutányosabb árban, egyezség szerint bármely mennyiségben szállít

Baneth Adolf Bonyhád, Tolna m. 5492

Valódi bonyhádi frissfejős, hasas tehenekeket és mindenféle tenyészállatot szállítok a legjutányosabb árban, a legjobb minőségben és bármely mennyiségben: a tehozamra nézve garancziát vállalok és a legszolidabb kiszolgálást biztosítom. — Istállómban állatok állandóan kaphatók. 1118

Hoffmann Dávid Pusztaszentgyörgyi bérő Bonyhád, Tolna megye.

EREDETI OSTFRIESI tenyészállatok

a Marsch ad Nordsee legjobb nyájából elsőrendű **hagó bikák, üszők és tehének, szarvasmarhák és borjúk, fekete-tarka, vöröstarka és vörösbarna színtek, nagy tejhozammal és elsőrendű iszármaszáccsal, ugyazintén csődör- és kanczacsikókat** szállít bármely mennyiségben legmegfelelőbb feltételek mellett. Csak elsőrendű tenyészállatok szállítunk. Az ostfriesi szarvasmarha nagy formára, mint tejhozamra nézve az összes német mezőgazdasági kiállításokon számtalan első díjat és kitüntetést nyert.

Ostfr. Viehausfuhr-Genossenschaft (Norden), (Ostfriesland.) Magyarországi és ausztriai képviselő báró Wimmersperg Egon, Wien, V., Wehr-gasse 8. 5490

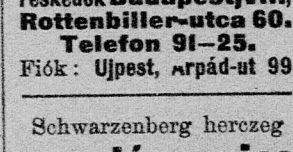

Legelsőrendű eredeti **bonyhádi tehenekeket** hasasokat vagy borjasokat és tenyész bikaikat bármely időben, bármely mennyiségben colánsul és legolcsóbb árakon szállít:

Kohn Samu és József tenyész- és haszonállatkereskedők Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25. Fiók: Ujpest, Árpád-ut 99

Schwarzenberg herczeg **posztjogypajsa** juhászata Barau, posta és vasut Barau (Böhmen). Ezen tenyészetenben a **kos-eladás** megkezdődött, nemes **posztjogypajsi, jó testalkat.** — Tenyészítő

HEYNE, LEIPZIG Fürstl. Schwarzenberg'sche Sectionsverwaltung BARAU. Áltomás és posta Barau (Böhmen). Mudroch, intéző. 5584

Elsőrendű eredeti **bonyhádi tehenekeket** hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul árakon szállít

BAUER MÓR tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Ujpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95.

Vegyesek

Gyümölcsöt, konyhaveteményt és élelmiszereket bizományba átvesszünk, napi áron esztélyi jutalék ellenében eladjuk

HADZITS ÉS GUTTMANN élelmiszer bizományosok

BUDAPEST, IV., Vármház-körút 2. Központi vásárosarnokkal szemben (Hat. eng. törv. bejegyzett cég.)

Gazdaságok könyveinek vezetését, felhívásait, mérlegek készítését mérsékelt díjért vállalja két szakképzett, gazdasági könyvelésben járatos magántisztviselő. Leletismertetés munkái. Meghívások „Gazdasági” 271* alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4050

Szeszgyári iroda FREY LAJOS okl. vegyész-szeszgyáros, Reichel és Heszler vegyipari gépgyár részvénytársaság volt műszaki főtitkárja. Elfogad jutányos feltételek mellett minden szakbavágó munkát, mint üzemi ellenőrzést, átalakítást stb. Továbbá szeszgyárak, szeszfinomítók tervezését, építést, költségvetéseket, berendezéseket felülbírálsát, nemkülönbön egyes gépek beszerzését. 2771 Bpest, VI., Dálnok-u. 27. Műszaki Iroda.

Eladás Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányú 200 forinttól feljebb. Pianók 160 forint, új szonora vagy pianó 250 frrtől feljebb, minden árban. Zongorák, csimbalomhangolások helyben és vidéken szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek **REMÉNYI MIHÁLY** a Magy. Kir. Zeneakadémia szakközle, BUDAPEST, VI., Király-utca 53. sz. 4139

Dukai Takách Ferencz gazdaságában, Duka, Vas megye, eladó 1 új Cornick-féle kévekező-szövőgép, továbbá 8 teltérz frizlandi fűző és 1 bika 1-2 évesek, importált szülők után, és 18 félvér szimmenthali 1 1/2 éves fűző. 4106

Gőzeséplő-garnitúra eladó gyárbeli, hatos, löherfejűvel, teljesen jókarban. Barok József, Toalmás, Pest megye. 4386

Ajánlom a géptulajdonosok figyelmébe, hogy a mutatkozó nagy számban először iparkodjanak és dob-kosárbeszterítéssel beszerezni, mert anélkül naponként kazalba fog hordatni egy betét árát. Számító gazdák, nagy része izraeliták, több mint száz garnitúrát megrendeltek. Ugyazintén ajánlom kiválóan jó ismerősöknek, amit bérmentve szállítok kezesség mellett. Árjegyzéket küld Bajzath Ignác, Székelyhid. 4193

Gőzeséplő-garnitúra eladó: 10 HP. Első magyar arvéd, 5 éves magánjáró garnitúra. 8 HP. Nicholson fogaskerék rendszerű, 4 éves magánjáró garnitúra. 6 HP. Shuttleworth fogaskerék rendszerű garnitúra, kitűnő karban. Friedrich Testvéreknél, Temesvári. 5283

Kühne féle szecskavágó, 2 lóerős, jéggáznnyal teljesen felszerelve, korábbi használat, szabad közleli eladó. Budapest, VI. ker., Szegedi-ut 39. 4383

Cseplőgarnitúra, 8 lóerős, jókarban és egy- és kétbarázdas **Saek-ekék** jutányosan eladó. Hoffmann Agoston, Nagymétháza, u. p. Bicske, Fejér megye. 4386

Egy két éves, kitűnő karban lévő egyrendszerű gőzke teljes felszereléssel együtt igen olcsón eladó. Kralovanszky Kálmán Sopron, Arad m. 4 63

Négy éves, hibátlan kővekötő aratógép, Mo. Cornick gyárából, 400 koronáért Rudnay Béla gazdaságában, Alsószomboren, Honi m. eladó. 4410

Idén tavasszal teljesen újáalakított hatos cseplőgép eladó. Bővebbet a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél. Budapest, V., Alkotmány-u. 31. 4443

Szeszgyári berendezés napi 4 hl. termelésre, üzemenagyobbítás miatt teljesen jókarban eladó **gépek** üzemben július 15-ig megtekinthetők. — Bővebbet:

Frey Gusztáv műszaki iroda Budapest, Dálnok-utca 27. 4414

Préselt buzaszalmát és zabszalmát szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla Hajmók Bácska). 688

Idegen szavak és nevek szótára. A gyakorlatban előforduló idegennyelvű szlloigók, szlloások s rövidítések magyarozatával szerkesztette **Kelemen Béla.** Ára 4 korona, mely összegnek előzetes beklidése esetén bérmentve szállítja a „Patria” r-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

Hét fontos ezikk **Köszén, Faszén, Mész, Czément, Mütrágya, Gépolaj, Nyersolaj,** valamennyi kartelen kívül, **vagonszámra és évi kötésre** legelőnyösebben **KLAR ANDOR** cégégnél **Debreczen,** Piac-u. 77. sz. Telefon 448. sz. rendelhető meg. 3797 Ne mulassza el ajánlatot kérni.

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GŐZEKÉK páratlanok

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékosságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútállomásnál szembe

Sürgőnyezim: „Szivattyár Budapest”.	Telefonszám: 72-08. vagy 72-09.	Alapított: 1858. évben.
--	------------------------------------	----------------------------

Gyártott fecskendők száma: 17.000.

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., Váci-ut 69. sz.

Gőzgépek, légsűrítők, vacuumszivattyúk, keretfűrészek. Gőzkazánok, tartányok, előmelegítők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok. Vas- és fémöntvények. Vasuti fordítóköröngök. Mindennemű forgó- és futódaruk kézi és villamos hajtásra. Rostélyvasak azelőzött felületű I. Közlömvéek.

Szivattyúk,
Tűzfecske ndők.

Tűzoltósági segédeszközök és szerek. Köztisztasági eszközök. Közegészségügyi szerek. :: Különlegességi gyártmányok: Centrifugál- és turbínaszivattyúk minden emelőmagasságra, a legnagyobb teljesítményig, kitűnő hatásokkal! Normális szivattyu-típusok állandóan készleten!

Székely szövögyár és házipar-vállalat, Sepsiszentgyörgyön.

KÜLÖNLEGESSÉG:

Székely kettősdrill lenzsák

legjobb hazai nyersanyagból, tartóssága felülmúlhatatlan, kiválóan alkalmas gazdasági kezelésben.

Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár, Pozsonyban.

GYÁRTMÁNYOK:

Mindentéle nyers és vízmentes ponyvák.

Vízmentes köpenyek. Sátrak. Munkás- és hajduöltönyök. :: Nyers és rugyantávozott kendertömlők. :: Itató- és tűzvédrek stb. stb.

Megrendelési központ:

Klinger Henrik

Budapest, V., Szabadság-tér II.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve. 5475

Cséplési értesítő 250 lapos füzet 1 K 50 fillér,

cséplési mázsakönyv

50 lapos 90 fill. Beszerezhető a „PÁTRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Kartellen kívüli szuperfoszfátot, thomassalakot, stassfurti kálisót és kainitot, chilisalétromot, csontlisztet legjutányosabb árban teljes garanciával szállít

Országos Gazdasági Bank R.-T. BUDAPEST, FÜRDŐ-UTCZA 10. SZ.

Szállítunk:

mészhomokkő-tégla gyár-

berendezést a leggyorsabb kivitelben és mondhatjuk, hogy a szakban az egyszerűség határán és a technikai tudomány legfelsőbb pontjain állunk. Szavatosságot vállalunk, hogy az általunk készített mészhomokkő-tégla gyárberendezés épp oly jó minőségű téglat fog gyártani, mint a mintatégla, melyet az érdeklődőktől beküldött homokból készítünk. Érdeklődőknek készséggel szolgálunk bővebb fölvilágosítással.

Magyar levelezést kérjük mérnökünkhöz Gödöllő, Fácán-sor 2.

Német levelezést és mintahomokot a

Maschinenfabrik Buckau

Abteilung Röhrig & König, Magdeburg-Sudenburg ezimre küldeni. 75631

Szőlő-kötözőfonál zsák és ponyva

sodorra és gombolyítva, jobb és olcsóbb, mint a raffia.

a legjobb minőségben FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nádor-u. 31-33. szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is éltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsonzó intézet. Manillazsinegek, kévekötelek, lópokrócok. Tessék ajánlatot kérni!

MAGYAR SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

vasöntöde, gép- és rézműgyár, Budapest, V. Csáklya-utca 3.

Specziál-gépgyár: szeszgyárak és szeszfinomítók, élesztőgyárak, keményítő-syrup- és dextrin-gyárak } teljes gépészeti berendezése.

Atalakit meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kiténtetés.

„Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

K

AZ OR

Az Országos Ma

Nem t
Egész évre 24 kor

AZ OMG

Adakozás

Cserháti Sánd
jából ujabban
be az OMGE. p

- Elek Henrik
- Deutsch József és
- Fogarasi ménesbi
- K. Ruffy Pál
- Lamparter Győző
- Schneider Ignác
- Szabó Béla
- Somogyvármegyei
- Leőb Öszkár
- Ungvármegyei Ga
- Dessewffy Emil g
- Pátria r.-t.
- Geszler Vilmos
- Ghymes László
- Mosonvármegyei
- Jász-Nagykun-Szo
- Erdélyi Gazdaság
- Baranyavármegye
- Szilárd Gyula
- Spitzer Jakab
- Bartal Ferenc
- Magyar Mezőgazd
- Gajzágó Kálmán
- Perczel Ferenc
- Széchenyi Bartala
- Mayer Öszkár
- Pallavicini Edő gr
- Zselénski Róbert
- Ifj. Fedák István
- Komáromi földm
- Szentkirályi Ákos

Össz
Március hó 12-i
ménye volt

Bécs

Gazdatársaink
megörökítése cz
nak, kérjük, hog
tárhoz legkésőbb
mert a gyűjtést

Aján-
lunk SZ

